

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

28'inci Toplantı
11 Şubat 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütü Elvan'ın, İdlib'te şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/2596) kanun yapma tekniğine ve görüşülme usulünde eksikliklerinin olup olmadığına ilişkin görüşme

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2596)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

28'inci Toplantı
11 Şubat 2020 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 15.25'te açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan, İdlib'te şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı dilediğine ilişkin açıklama yaptı.

Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/2596) kanun yapma tekniğine ve görüşülme usulünde eksikliklerinin olup olmadığına ilişkin görüşme yapıldı.

Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/2596) tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 22.25'te toplantıya son verildi.

11 Şubat 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.25

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahipleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, Kıymetli Bakan Yardımcımız, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 28’inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (2/2596) esas sayılı Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 88 Milletvekilinin; Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan ’ın, İdlib ’te şehit olan askerlerimize Allah ’tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Savaş’a söz vermeden önce, zannedersem, usul açısından söz talepleri var. Ama, o söz taleplerini karşılamadan önce de şunu ifade etmek istiyorum: Dün İdlib’de şehit olan askerlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına ve tüm milletimize de başsağlığı diliyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ’nin (2/2596) kanun yapma tekniğine ve görüşülme usulünde eksikliklerinin olup olmadığına ilişkin görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, bir aradan sonra tekrar bir araya geldik. Hepiniz hoş geldiniz. Sağlıklı, mutluluk, başarı dolu bir çalışma dönemi diliyorum hepinize.

İdlib’deki şehitlerimiz için ben de başsağlığı diliyorum milletimize.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; söz aldım ama ne olduğunu aşağı yukarı siz de tahmin ediyorsunuz. Gerçekten sıkılarak konuşuyorum çünkü yine bir teklif geliyor, hiçbir şekilde etki analizi yok. Olması gereken kanuni bir gereklilik, zorunluluk bu, etki analizi yok yine. Tali komisyon görüşleri yok elimizde ki önemli bir düzenleme, BDDK ve SPK’yla ilgili önemli düzenlemeler yapılıyor. Tali komisyonlara sevk edilmiş, bize gelen herhangi bir görüş yok tali komisyonlardan. Gerekçeler, baktık, çok yetersiz, genel gerekçe de madde gerekçeleri de yetersiz kalmış. İlgili sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerinin görüşleri yok Sayın Başkanım. Bunların yazılı olarak verilmesi gerekirdi. Belki burada hem kamu kuruluşlarının hem ilgili sivil toplum ve meslek örgütlerinin görüşlerini alacağız görüşmeler sırasında ama yeterli olmayacak hiçbir zaman, yazılı olarak önceden alınmasında çok büyük fayda vardı. Yani, bu, önceden hazırlıkları yapılan bir teklif. 88 arkadaşımız imzalamış, dolayısıyla da bir çalışma yapıldığını düşünmemiz gerekiyor, arkasında bir çalışma olduğunu düşünüyoruz. İlgili kamu kuruluşlarının görüşleri de yok. Kuruluşlar da burada fakat onların görüşlerini de almakta zorlanacağız, yazılı olarak alsaydık çok daha iyi olacaktı. Yani, kanun yapma tekniği açısından yine sıkıntılarımız

var, devam ediyor. Bu konuyla ilgili özellikle daha fazla hassasiyet gösterirsek çok daha iyi olacak. Yani, yaptığımız kanunların birçoğunu tekrar tekrar düzeltiyoruz, görüyorsunuz, sebebi de biraz önce saydığım eksiklikler. O nedenle, bu konuda gösterilecek hassasiyet önemlidir diye düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, geçen hafta Elâzığ'da, sonra Van'da, İstanbul'da uçak faciasında ve İdlib'de vatandaşlarımızı kaybettik. Hepsine Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Olağanüstü günlerden geçiyoruz Sayın Başkan ve bu olağanüstü günlerde de milletin Meclisinin öncelikleri olması gerektiğini düşünüyoruz. Yani, bir deprem ülkesinde yaşıyoruz, deprem oluyor, deprem anında olağanüstü bir hâle geçiyoruz ama bununla ilgili alınacak tedbirler konusunda milletimizin Meclisi duyarsız. Yani, bunlarla ilgili olan yasaları önceleyeceğine, bununla ilgili alınacak tedbirleri önceleyeceğine, maalesef, bugünkü torba yasada gördüğümüz gibi, belki öncelik sıralamasında çok daha rahat dönemde yapılabilecek düzenlemeler öncelik hâline gelebiliyor. Bu açıdan Başkanlık Divanınızı eleştiriyorum. Meclis Başkanlığında bekleyen çok sayıda yasa teklifi var. Bunları öncelemeyip bir anda Hükûmetin aklına gelen, öncelik olarak gördüğü yasaları getirmeniz, bunu gündeme getirmeniz konusunda Başkanlık Divanını eleştiriyorum. Öncelikle bu eleştiriimi söylemiş olayım.

Sayın Başkan, ikinci olarak, ben beş yıla yakın süredir Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Klasik eleştirimizi kayda geçirelim, yasa yapma şekli maalesef aynı tas, aynı hamam diyeceğim. Başkanımız değişti ama yasa yapma şeklimiz değişmedi. Yine, Hükûmetin öncelikleri doğrultusunda, Hükûmetten gelen, saraydan gelen fermanlara milletin Meclisinin mühür basmasını bekleyen şekilde bir öncelemeler ve bunların gündeme gelmesi şeklinde gündemimiz oluşuyor. Bu konuda da sizi eleştiriyorum Sayın Başkan. Milletin gündemi farklı yani intihar eden vatandaşımız var. Geçen cuma günü Hatay'da bir vatandaşımız intihar etti, “Çocuklarım aç.” diyerek intihar etti. Yani sosyal meseleleri, yoksulluk meselelerini öncelememiz gerektiğini düşünüyorum, intihar eden vatandaşlarımızla ilgili konuları öncelememiz gerektiğini düşünüyorum. Bu sosyal politikalar konusunda neler yapabileceğimizi öne almamız gerektiğini düşünüyorum ama maalesef, işte, bankaların dertleri varmış, sermayenin dertleri varmış ama vatandaşın, milletin Meclisinin milletin, özellikle de yoksulların gündemini öncelemesi gerekir diye düşünüyoruz. Bu konuda da sizi eleştiriyorum Sayın Başkan.

Diğer bir mesele, yasa yapma şeklimiz maalesef kod yasa ya da reform şeklinde değil. Bir kez daha bir torba yasayla karşı karşıyayız ve bu torba yasada palyatif tedbirler öngörülüyor. Yani bir reformla yine karşı karşıya değiliz Sayın Başkan, tamamen palyatif tedbirlerle karşı karşıyayız ve burada da Hükûmet aklına gelen şeyleri bu torbaya doldurmuş.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunun usulle ilgisi yok Sayın Başkanım. Bu, usulle ilgili değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar, tamam, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, var efendim. Öncelikler anlamında söylüyorum, önceliklerimizi söylüyorum. Önceliklerimizi yani öncelememiz gereken şeyleri söylüyorum. Bu, usuldür tam da, onu söyleyeyim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, onu esasta anlatırsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Şöyle ki bu konuda da Sayın Başkan bir eleştirimi de söyleyeceğim. Mesela, biliyorsunuz, bir madde var ki, bu bankaların aldığı ücret ve komisyonlar konusunda düzenleme yapılması, regülasyon yapılması önerisi var ki sonuna kadar destekliyoruz. Bu konuda vatandaşların çok sayıda şikâyeti var. Yani bir bakıyorsunuz, bir EFT yapıyor vatandaş, yüzlerce lira alınabiliyor. Bunun regüle edilmesi şart, mutlaka. Zaten yetki de var bu konuda, mevcutta bir yetki de var. Bu konuda da bir yasa teklifi önümüzde. Biz ne yapacağız bunu? İki gün, üç gün, günlerce, saatlerce çalışacağız değil mi milletin vekilleri olarak? Hükümet bir teklif göndermiş, ben Mustafa Savaş göndermiş olarak demiyorum; Hükümet göndermiş, belli, az sonra örneğini de karinesini de söyleyeceğim. Diyor ki Hükümet: “Ben buna şöyle yetki vermek istiyorum, Merkez Bankasına vermek istiyorum, BDDK’ye vermek istiyorum.” Biz de bunun üzerine konuşacağız, “Bu, iyi bir fikirdir veya şöyle olsun, ona verilmesin de şöyle verilse daha iyi olur.” diyeceğiz, değil mi? Bunları konuşacağız. Ama Sayın Bakan dün yememiş içmemiş bir “tweet” atmış, “tweet”inde “Vatandaşlarımızın çok sayıda şikâyeti var bankaların aldığı komisyonlar ile ücretler konusunda. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi (FİKKO) gündeme aldığımız konuyla ilgili, Merkez Bankası ve BDDK ücret ve komisyonlara standart getirdi.” diyor. Yani bakın, “tweet” burada, diyor ki: “BDDK, Merkez Bankası oturdu, bunlara standart getirdi.”

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Usulle ne alakası var? Hükümeti tekzip edecekse gitsin basın toplantısı yapsın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunların da listesini vermiş Sayın Başkan.

Şimdi şunu söylüyorum: Bakın, tam bunun arifesinde -bitiriyorum- tam bunu konuşacağımız günün arifesinde Sayın Bakanın böyle bir “tweet” atması, yani yasayı buraya gönderip “tweet” atması manidardır, sıkıntılı bir durumdur. FİKKO’da da aynı şeyi yaptı, biliyorsunuz Sayın Başkan. FİKKO’nun kurulma konusundaki yasa teklifi buraya geldi...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – O zaman Sayın Başkan yoktu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, Süreyya Bey vardı.

“FİKKO kurulacak.” diye yasa teklifi buraya geldi, Sayın Bakan “Biz 2’nci toplantısını yapıyoruz.” diye “tweet” attı yani kurulla beraber “tweet” attı. Bunlar sıkıntılı yani Meclisin iradesini yok sayma, Meclisin Hükümetten gelen teklifi daha iyileştirebileceği, yeni öneri sunabileceği durumuna engel sağlayan bir şey. Yani “Ben fermanı yazarım, Meclis mühür basar.” bakışı doğru değil.

Son olarak da şunu söyleyeyim Sayın Başkan: Bu kurumların görüşlerini maalesef alamadık. Sabah ben SPK Başkanımızla uçakta rast geldim de bir konuda bilgi aldım. Farklı bir görüşüm oluşmuş bu kitle fonlamasıyla ilgili ya “Öyle değil de böyle.” dedi. Hâlbuki bakın, ben ders çalışıyorum değil mi, 40 maddelik bir teklif var. Bu görüşleri SPK’dan, diğer kurumlardan daha önce alabilseydik, bunlar bir kuluçka odasında yalnızca Mustafa Savaş’a değil de bütün vekillerimize sunulabilseydi görüşler ona göre oluşurdu ve tartışmalar çok daha kısa sürerdi. Bu konuda da sizi eleştiriyorum Sayın Başkan. Bu olgunlaşma konusunda tekrar hassasiyet göstermediniz. Bir anda yasayı getirdiniz gündemimize. Kurumların görüşleri yok, Bankalar Birliğinin görüşü yok yani bankalarla ilgili düzenleme yapıyoruz, bilmiyorum Bankalar Birliği burada mı, onların görüşleri yok. Bu konuda eksik yani kalitesiz, niteliksiz bir yasama yöntemine devam ettiğinizi düşünüyorum.

Bu konuların hepsiyle ilgili de görüşünüzü merak ediyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Teşekkür ederim.

Ben öncelikle -ve söz almamın esas nedeni de- İdlib’de kaybettiğimiz askerlerimizi, şehitlerimizi ve Van’daki, Elâzığ’daki kayıplarımızı rahmetle anmak istiyorum.

Usul olarak da bir şeyi bir daha, daha vurgulamak istiyorum farklı olarak. Şimdi, sistem değişti ama gerçekten, burada bir torba yasa görüşüyoruz. Bu torba yasa çok farklı konularda olduğu için bazılarına olumlu oy vermek istiyoruz, bazılarına olumsuz oy vermek istiyoruz. Yani biz genel olarak biliyorsunuz, siyah-beyaz yapmıyoruz, yeminli “evet”çi veya yeminli “hayır”cı değiliz ama usul şöyle: Toptan “evet” demeniz veya toptan reddetmeniz gerekiyor sonunda, hâlbuki bütünlük yok. Bu kadar açık ve netken, Parlamentonun da kalibresini düşürecek, saygınlığını düşürecek bu sürece niçin devam ediyoruz Sayın Başkan? Yani bu kanunu mümkünse iki parça, üç parça şeklinde görüşmeliyiz çünkü önemli konular var, gerçekten faydalı konular var, faydalı olmayanlar var. Peki, biz şimdi irademizi nasıl yansıatacağız? Bir madde konusunda bir tartışma olsa ve biz de olumlu oy kullanacak olsak ona olumlu oy kullanıp bütününe “hayır” deme durumuyla karşı karşıyayız. Burada gerçekten usulen ve esasen çok ciddi olarak üzerine gidilmesi gereken bir konu var. Yoksa etkin bir kanun çıkarmıyoruz, etkin bir devlet olmuyorsunuz, etkin bir Parlamento olmuyoruz.

Ben bu vesileyle, sonuçsuz kalacak bu cümlelerimi bir defa daha yineliyorum ki vicdanım rahatlasın diye.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Uzun bir aradan sonra bir araya geldik Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak, ben de yeni dönemin tekrar hepimize hayırlı olmasını diliyorum.

Ayrıca, İdlib’de hain saldırıda kaybettiğimiz şehitlerimize, Van’daki çığ felaketinde, Elâzığ ve Malatya depreminde ve İstanbul’daki uçak kazasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

Tabii, kanun teklifi Sayın Mustafa Savaş ve 88 arkadaşımız tarafından gündeme getirildi. Değerli arkadaşlar usul üzerine söz aldıkları için ben de söz alma ihtiyacı hissettim. Usulümüz böyle yani Plan ve Bütçe Komisyonu Meclisimizin en önemli Komisyonu, “mutfağı” diyoruz. Gerçekten bu tür ekonomik konularla ilgili kanun teklifleri öncelikle bizim Komisyonumuza geliyor. Nitekim bu kanun teklifinde de Meclis Başkanlığı tarafından tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna ve Sanayi ve Teknoloji Komisyonuna gönderildiği yazıyor. Dolayısıyla, usul bu. Yeni bir usul ihdas edene kadar mevcutla yetinmek zorundayız ama Sayın Paylan sürekli, her kanun teklifi geldiğinde usul üzerine söz alıyor, esastan giriyor. Doğrudur, muhalefet etmek hakkıdır muhalefetlerin demokraside ama bunun yeri elbette ki komisyonlardan ziyade basın toplantıları olur, çeşitli platformlar olur. Ama burada kanun teklifinin çerçevesinde kalırsak hem zamanı iyi kullanmış oluruz hem maksat hasıl olmuş olur. Yoksa esasa girip de birbirimizi incitecek olursak bu, hoş bir manzara olmuyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben esasa girmedim, reddediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben usulde bir eksiklik olmadığını düşünüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, zaman zaman her bir partimizin sözcüsüyle bir araya geliyorum Komisyon Başkanı olarak. Tabii, sizlerin taleplerini elimizden geldiğince karşılamaya çalışıyoruz. Tabii, bir araya geldiğimiz toplantılarda taleplerin başında özellikle kanun tekliflerinde üst düzey katılımın olması sık sık vurgulanan bir husustu. Sizlerin Komisyon üyeleri olarak gündeme getirdiği günden itibaren bu konuda her türlü hassasiyeti gösterdiğimi ifade etmek istiyorum. Bugün işte, Bakan Yardımcımız bizimle birlikte, SPK Başkanımız, BDDK Başkanımız, TMSF Başkanımız ve yine, ilgili kuruluşların yöneticileri bizimle birlikteler. Bu konuda gereken hassasiyeti gösteriyoruz, göstermeye de devam edeceğiz.

Diğer bir konu, bu kanun tekliflerine yönelik elbette her bir bakanlığın, her bir kurumun yasal olarak birtakım ihtiyaçları olacak. Bu ihtiyaçların giderilmesi noktasında da yine, kanun teklifleri milletvekilleri tarafından yapıldığı için, bu konuyla ilgilenen, çalışan milletvekillerimizle bir araya gelip bu konuyu tartışıp olgunlaştırma süreci yaşanıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz niye giremiyoruz Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Elbette onu da aktaracağım.

Bu süreçte de ilgili arkadaşlarımız ve ilgili kurumlar, örneğin Sayın Savaş'ın hem BDDK yetkilileri hem SPK yetkilileri, TMSF, Merkez Bankası yetkilileri, Bankalar Birliği, diğer kuruluşlar, bunlarla bir araya gelip bunların görüşlerini, düşüncelerini detaylı olarak aldığını düşünüyorum ki bu konuda kendisi de böyle bir çalışma yaptığını bana doğrudan ifade etti.

Bu tür kanun tekliflerinde yine sizin gündeme getirmiş olduğunuz bir başka husus şu idi: Kanun teklifi geldikten sonra yine parti sözcüleriyle bir araya gelip ilgili kurum yöneticilerini de çağırıp bu konuda parti sözcülerimize bilgi verilmesi, soruları varsa bu soruların cevaplandırılması süreciydi. Bu süreç de Komisyon Başkanı olduğum günden itibaren uygulanıyor, belki bir veya iki kez aksama olmuş olabilir. Geçen hafta -belki ani oldu, Sayın Paylan bunu da ifade etti bana ama- teklif gelmeden ben parti sözcüsü arkadaşlarımızı davet ettim. Maalesef HDP'li arkadaşlarımız Ankara'da olmamaları nedeniyle katılamadılar ve arkadaşlarımız da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı gün çağırdınız Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, aynı gün çağırdım çünkü o gün netleştirdi. Cuma gününe kalsak gecikecektik, o nedenle ben de aynı gün çağırdım doğru söylüyorsunuz.

Aşağı yukarı dört buçuk saatlik bir görüşme gerçekleştirdik arkadaşlarımızla. Dolayısıyla, mümkün olduğu ölçüde sizlerle her şeyi paylaşmaya gayret sarf ediyoruz. Bunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, diğer tali komisyon olarak gönderilen komisyonlardan bize gelen, görüşemeyecekleri doğrultusunda 2 komisyonumuzdan bize gelen yazılar var. Bunu da buradan ifade etmiş olayım.

Öncelikler konusu, yine, Sayın Paylan tarafından dile getirildi. Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonu olarak benim veya bizlerin Meclis Genel Kurulunun gündemini belirleme gibi bir sorumluluğumuz yok, yetkimiz de yok. Dolayısıyla Genel Kurulun gündemi, neticede orada Grup Başkan Vekilleri, Meclis Başkanımız bir araya geliyorlar, konuşuyorlar, tartışıyorlar ve Genel Kurulun gündemini belirliyorlar. Ama bizim Komisyonumuza gelmiş olan bir teklifi de “Efendim, bunun önceliği yok, bunu gündeme almayalım.” gibi bir yaklaşım içerisinde olmam düşünülemez.

Dolayısıyla burada bu bahsetmiş olduğunuz öncelik, tabii ki Genel Kurulun, Meclisteki Grup Başkan Vekillerinin bir araya gelip karar vermesi gereken bir husus. Komisyonumuzca dikkate...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, benim de tekliflerim var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Bilemiyorum yani sizin tekliflerinizi.

Burada son olarak ifade etmek istediğim bir başka husus da şu: Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi tarafından dün bir toplantı gerçekleştirilip bu toplantıda bireysel kredilere yönelik olarak BDDK tarafından, ticari kredilere yönelik olarak ise Merkez Bankası tarafından neticede almış oldukları bir karar var. Devlette devamlılık esastır. Burada bir kanun teklifi görüşülüyor düşüncesiyle “Aman o kanun görüşüldükten sonra biz bu kararı verelim. “gibi bir yaklaşım olamaz.

Elbette bu kanun sonrası -eğer kanun teklifi geçerse- BDDK’nin yetkisi, özellikle ticari kredilerdeki yetkisi Merkez Bankasına geçmiş olacak ama “Efendim, Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda böyle bir kanun teklifi var. Dolayısıyla biz bir hafta bekleyelim, on gün bekleyelim.” gibi bir anlayışın ben açıkçası çok doğru olduğunu düşünmüyorum. Neticede birtakım sorunlar varsa bu sorunların giderilmesine yönelik Hükümet ve ilgili kurumlar adım atmakla yükümlüdür diye düşünüyorum. Ama görüşleriniz, önerileriniz, eleştirileriniz için yine de teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizi konusunda Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Etki analizi konusu... Yine, arkadaşlarla yapmış olduğumuz görüşmelerde, buna yönelik bir çalışmayı kendi içlerinde yaptıklarını bana ifade ettiler. Şunu da ifade etmem lazım: Bunların, tabii, Plan Bütçe Komisyonuna sadece sorulan sorular karşılığında değil, normalde kanun teklifi geldiğinde bizlere ulaşması gerektiğini de bir kez daha ben de buradan ifade etmek istiyorum.

Şimdi sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Savaş’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Savaş.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2596) (x)

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, saygıdeğer Komisyon üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, sınırlarımızın güvenliğini korumak, bölgede barış ve huzuru tesis etmek için görevleri başında şehit olan kahraman askerlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, tedavisi devam eden yaralı Mehmetçiklerimize Allah’tan acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hazırladığımız ve bugün burada görüşeceğimiz kanun teklifimiz toplam 40 maddeden oluşmakta. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nda, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nda, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu’nda ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu’nda değişiklik yapılmasını öngörmektedir.

Öncelikle teklif hakkında sizlere genel bilgi vermek istiyorum.

Bilindiği üzere, finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması ve tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması açısından bankacılık sisteminin etkili kurallarla düzenlenmesi ve bu kural ve uygulamaların finansal piyasalarda uluslararası düzenlemelerde yaşanan gelişmelere bağlı olarak güncellenmesi önem arz etmektedir.*

Finans sektörünün en önemli aktörleri olan bankalar, ekonominin can damarıdır. Avrupa’ya benzer şekilde ülkemizde de finansal sektör, bankacılık sektörü ağırlıklı bir yapıya sahiptir. Bilanço toplamı dikkate alındığında, bankacılık sektörümüz finansal sektör içinde yüzde 90 oranında paya sahiptir;

(*) (2/2596) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

sermaye piyasası ve sigorta sektörü ise henüz istenilen düzeyde değildir. Bu nedenle, ekonominin finansman yükü bankaların üzerindedir. Dolayısıyla risklerin büyük bölümü de bankalar tarafından üstlenilmiştir.

2019 yılı Aralık ayı itibarıyla Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 16,1 artarak yaklaşık 4,5 trilyon TL'ye, kredi büyüklüğü yüzde 11 artarak yaklaşık 2,7 trilyon TL'ye, öz kaynakları ise yüzde 16,7 artarak 492 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bu dönemde kredilerin takibe dönüşüm oranı yüzde 5,33; sermaye yeterlilik oranı ise yüzde 18,43 oranında gerçekleşmiştir. Sektörün net kârı ise 49,7 milyar TL olmuştur.

Bankacılık sektörümüzün güçlü öz kaynakları, hem risklere karşı gerekli direnci sağlamakta hem de büyümenin finansmanı için gerekli kredilerin artışı desteklemektedir. Bankacılığın en önemli göstergelerinden bir tanesi olan öz kaynakların riskleri karşılama oranının, diğer bir deyişle sermaye yeterlilik rasyosunun uluslararası genel kabule göre en az yüzde 8 olması istenmektedir. Bizim mevzuatımızda bu oran yüzde 12'dir. 2019 yıl sonu itibarıyla bu oranın 18,43 olarak gerçekleşmesi bankacılık sektörümüzün gücünü net olarak göstermektedir.

Ekonominin sağlıklı olarak işlemesi iyi işleyen bir bankacılık sistemiyle mümkündür. Türk bankacılık sistemi biraz önce belirttiğim rasyolardan anlaşılabileceği üzere sağlamdır ancak bankacılık sektörünü etkileyen tüm gelişmelerin yakından izlenerek doğru zamanda uygun müdahalelerin yapılması hayati bir önem arz etmektedir.

Finans sektörünün sıhhatinin, ülke ekonomileri ve dolayısıyla dünyadaki ekonomik dengeler açısından ne kadar önemli olduğuna, son dönemde yaşadığımız küresel ve yurt içi finansal dalgalanmalarda hep birlikte bir kez daha şahit olduk.

2018 yılının Ağustos ayında yaşanan manipülasyon amaçlı kur atakları, ardından yaşanan enflasyon ve faiz baskısından Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı politikaları, Hazine ve Maliye Bakanlığımız başta olmak üzere, Merkez Bankamızın, BDDK'nin, SPK'nin zamanında müdahaleleriyle birlikte bu süreci aşmayı başardık.

Türkiye ekonomisi, Yeni Ekonomi Programı'ndaki hedefler doğrultusunda yukarı doğru ivme kazanmaya başlamıştır. Turizm gelirlerimizde ciddi artışlar olmuştur, Merkez Bankasının rezervleri de yükselişe geçmiştir. Bunda güçlü bir bankacılık sistemine sahip olmamızın da çok büyük bir payı bulunmaktadır. Enflasyon ve faiz oranlarında yaşanan gerileme, buna bağlı olarak kredi hacminin büyümesi, ileriye yönelik beklentilerin iyileşmesi ve uygulanan başarılı politikaların sonucudur. 2020 yılı Türkiye için ekonomik alanda büyük bir değişim ve dönüşüm yılı olacaktır.

Burada belirtmek gerekir ki uluslararası piyasalarla entegre şekilde faaliyet gösteren finansal sektörümüzün denetim ve düzenlenme çerçevesinin uluslararası ilkeler ve standartlarla tam uyumunun sağlanması, bu sektörün ekonomik büyüme sürecine katkısını artıracaktır. Çünkü uluslararası kuruluşlarca yapılan değerlendirmelerde söz konusu standartlar ve ilkelerin ülke mevzuatında yer alıp almadığı önemli bir kriter olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle kanun teklifinde, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'ndaki "risk grubu" tanımı genişletilmekte ve risk gruplarının Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayımlanan standartlarla uyumlu hâle getirilmesi için gerekli esasların denetim otoritesi tarafından belirlenmesi yönünde bir değişiklik yapılmaktadır.

Diğer taraftan, bankacılık sistemi içinde kalkınma ve yatırım bankacılığının payı yaklaşık yüzde 7, katılım bankacılığının payı ise yaklaşık yüzde 6 civarındadır. Türk bankacılık sistemi içinde risklerin büyük bir bölümü mevduat bankaları tarafından üstlenilmektedir. Bu riskin kalkınma ve yatırım bankacılığı ile katılım bankacılığı tarafından da paylaşılması önem arz etmektedir. Dünyadaki

örneklerine bakıldığında, her iki bankacılık türünün de son yıllarda büyük gelişme kaydettiği görülmektedir. Bu nedenle, kanun teklifiyle, kalkınma ve yatırım bankacılığı ile katılım bankacılığının ürün ve hizmetlerinin uluslararası örneklerle uyumlu bir şekilde gelişme göstermesi için düzenlemeye gidilmektedir. Söz konusu bankaların çalışma prensiplerine uygun şekilde ürün ve hizmet çeşitliliğinin artırılmasına yönelik değişiklik yapılmaktadır. Bu sayede, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları da daha aktif hâle getirilmektedir.

Ayrıca, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu’nda yapılan değişiklikle faktoring şirketlerinin kuruluşunda nakden ödenecek sermaye tutarının sermaye yapılarının güçlendirilmesini ve daha kurumsal bir yapıya dönüştürülmesini teminen artırılması teklif edilmektedir.

Kanun teklifiyle, Sermaye Piyasası Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle bir yandan piyasanın güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişi ve gelişmesi; diğer yandan ise yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanmaktadır. Söz konusu kanunda yapılan değişikliklerle, uygulamalardan edinilen tecrübe ve bilgi birikimi dikkate alınarak, bu kanun reel sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde değiştirilmektedir. Özetle, sermaye piyasalarının derinliği ve rekabet gücü artırılmaktadır.

Anılan kanunda mevcut düzenlemelerin piyasanın ihtiyaçları, yatırımcı menfaatleri ve edinilen uygulama tecrübeleri ışığında güncellenmesi çerçevesinde Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulu oluşturulmakta ve tüzel kişiliği bulunmayan yatırım fonları, konut ve varlık finansmanı fonlarının resmî sicil işlemlerinde tüzel kişiliği haiz hâle getirilmektedir.

Kanun teklifiyle, şirketlerin mevzuat uyum maliyetlerinin azaltılması ve finansal yeniden yapılandırma süreçlerinin sadeleştirilmesi amacıyla ilgili kanunda önemli nitelikteki işlemlerin tespitinde dikkate alınacak temel kriterin belirlenmesine ve karşılaştırmalı hukuktaki düzenlemelerden yararlanılarak ayrılma hakkının kullanılmasında tüm dünyada benimsenen adil fiyat esasına geçilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca, sermayenin tabana yayılması, sermaye piyasalarına esneklik kazandırılması ve banka yoluyla finansmana alternatif sağlanması amacıyla bahse konu kanunda değişiklik yapılmaktadır. Diğer taraftan, sermaye piyasasına “teminat yönetim sözleşmesi” getirilmektedir. Teminat yönetim sözleşmesine aykırılık durumunda Sermaye Piyasası Kurulu tarafından alınabilecek tedbirlere ilişkin düzenlemelerle teminat varlıklarının amaç dışı kullanımı ağır cezai yaptırıma bağlanmaktadır.

Kanun teklifinde, dünya uygulamaları örnek alınmak suretiyle, ülkemizde de benzeri şekilde kitle fonlama platformuna ilişkin düzenlemelere çeşitlilik getirilmesi amacıyla değişiklik yapılmaktadır. Yatırım kuruluşlarının proje finansmanı konusunda faaliyette bulunması ve bu amaçla kredi verebilmelerine ya da proje finansman fonları kurabilmelerine imkân sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Bu kapsamda, uzun vadeli ve yoğun sermaye isteyen yatırımların finansmanının sağlanması amacıyla Proje Finansman Fonu ve bu projeye dayalı menkul kıymetlere ilişkin düzenleme getirilmektedir. Küçük yatırımcıya fonlar üzerinden büyük projelerin gelirlerine dolaylı olarak katılma hakkı sunulmaktadır. Proje finansmanında finansman, yükleniciye değil, projeye verilmek suretiyle yüklenicilerin riskinden bağımsız bir sonuç ortaya çıkması hedeflenmektedir.

Kanun teklifiyle, bankacılık sektöründe ve sermaye piyasalarında işlenen ihlallerin tespit edilmesi, tedbirlerin uygulanması; idari, hukuki, cezai yaptırımların etkinliğinin sağlanması ve caydırıcılığının artırılması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, kanun teklifinde, sistemik öneme sahip bankaların faaliyetleri ve üstlendikleri risklerle uyumlu olarak gelecekte ortaya çıkabilecek olumsuz gelişmeler karşısında alacakları önlemleri içeren planları Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde hazırlayarak kuruma göndermesi; bankacılık faaliyetlerine özgü olarak, bankalarla müşteri sırrı ya da banka sırrı niteliğinde olan her türlü verinin yurt dışındaki üçüncü taraflarla paylaşılması ya da bunlara aktarılması konusunda, Kurula, yapacağı değerlendirme sonrasında yasaklama getirme yetkisi verilmesi; bankaların yaptıkları işlemler nedeniyle aldıkları ücret, masraf ve komisyonların belirlenmesi işleminin Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilmesi; Türk Ticaret Kanunu'nda yer almayan Borçlanma Aracı Sahipleri Kurulunun oluşturulması ve düzenlenmesi, Borçlanma Aracı Sahipleri Kuruluyla yatırımcılara değişen koşullara göre toplu bir şekilde hareket edebilme imkânı getirilmesi ve haklarının korunması yönündeki değişiklikler yapılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sonuç itibarıyla, AK PARTİ hükümetleri döneminde, finans sektörünün ihtiyaç duyduğu yapısal düzenlemeler Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, gerektiği zamanda gerektiği şekilde yapılmıştır. Bunun sonucunda ekonomimiz sağlam temeller üzerine inşa edilmiştir. Dünyanın birçok bölgesinde ekonomik sorunlar yaşanırken ülkemizde büyüme, dengelenme ve değişim politikaları başarıyla yürütülmüş ve yürütülmektedir. Yüce Meclisimizin huzuruna getirdiğimiz kanun teklifimiz de bu gelişmelere olumlu katkı yapacak yeni bir düzenleme olacaktır.

Bu vesileyle, Komisyonadaki görüşmelerin hayırlı olmasını temenni ediyor, kanun teklifinin hazırlanmasında ve değerlendirilmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Savaş, çok teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ben teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben bilgilendirildim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Dinlemediniz herhâlde, telefonla konuşuyordunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Hiçbir şey anlamadık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bir kulağım oradaydı her zaman da bilgilendirildim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tüm maddeleri yani geneli üzerinde... Ben dinledim, çok teşekkür ediyorum.

Bence siz konuşma metninizi Sayın Paylan'a aktarırsanız, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın Allah aşkına!

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Paylan, ben iletayım. Ayrıca, uzun süreden bu yana sizleri de bir araya getirdiğimden dolayı da ben mutlu oldum Sayın Paylan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kanun teklifinin geneli üzerinde görüşmelere başlamadan önce bürokrat arkadaşların kendilerini tanıttırmalarını istiyoruz.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, hepinize yeni dönemde saygılar sunuyorum, başarılar diliyorum tekrar.

Sayın Başkanım, şimdi bürokratlarımızı tanıdık ama şöyle sizin gönderdiğiniz metinde, baktım, dağıtımda Cumhurbaşkanlığına sadece bilgi verilmiş. Cumhurbaşkanlığıyla ilgili kurullara bu tür konularla ilgili katılım için bilgi verilmiyor mu acaba? Yani bilgi verilmiş ama katılımları istenmemiş herhâlde. Şimdi bunu nasıl yapıyoruz, nasıl ayırıyoruz? Aktif olan-olmayan... Onlarda neden öyle bir ayırım yapıyoruz yani sadece bilgi veriyoruz? Buraya katılmalarının sağlanması gerekir. Mesela Strateji ve Bütçe Başkanlığının böyle bir yerde, toplantıda olmaları lazımdı diye düşünüyorum; bütçeyi hazırlıyorlar...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Gereğinde var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gereğinde Strateji ve Bütçe Başkanlığı varmış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hazine ve Maliye Bakanlığı var. Nerede var Mustafa Bey? Geldi mi kimse?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Strateji ve Bütçe Başkanlığından bir arkadaşımız olmalı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kimse yok. Burada kamu kuruluşlarının temsilcileri bulunuyor, çeşitli konularda da görüşlerini alıyoruz, almamız da gerekiyorsa onların da katılması lazım yani kurma hizmeti yapan tarafın da aktif olarak işleri yürüten icra tarafının da eşit olarak katılması gerekir diye düşünüyorum. Bu yeni dönemde farklı bir yapı var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Başkanım; gerçekten bir rahatsızlığım var, öncelikle onu belirtiyim. Bu, bizim 27'nci Dönemde hazırladığımız 18'inci kanun teklifi olacak bu. Şöyle çıkardım hepsini sıra sayılarıyla, şimdiye kadar 17 kanun teklifi geçmiş Komisyonumuzdan, bunlardan 2'si kesin hesap, 2'si de bütçe, bu 4'ü çıkarsa 13 kalıyor yani dolayısıyla 13 torba kanun teklifi geçmiş.

Biliyorsunuz, dün kasım ayına ilişkin işsizlik verileri açıklandı. Resmî rakamlara göre 4,5 milyon işsiz var, 8 milyonu geçiyor işsiz sayısı. Bu 13 kanun teklifi içerisinde işsizlikle ya da ekonomiyle ilgili -ekonominin durumu ortada- hiçbir şey yok, yapısal reformlarla ilgili hiçbir şey yok. Biz bunlarla uğraşıyoruz ve ben gerçekten rahatsızlık duyuyorum, sizin de aynı rahatsızlığı hissettiğinizi düşünüyorum. Bizim parlamenterler olarak, milletvekilleri olarak -burası Plan ve Bütçe Komisyonu- burada paraya müteallik konularla ilgili olarak çalışan bir komisyon olarak öncelikle bu ekonomik krizle ilgili, işsizlikle ilgili, vatandaşın duyduğu sıkıntılarla ilgili çalışıyor, bunlarla ilgili mevzuat düzenlemeleri konusunda tartışıyor, uğraşıyor olmamız lazım. Bakın, bu kadar düzenleme yapmışız, bunlarla ilgili tek bir konu gündeme gelmemiş. Her defasında bu yapısal reformlarla ilgili olarak "Getireceğiz." denmiş, gelmemiş. Bunların gündeme gelmesi gerekir diye düşünüyorum. Sizin de bu konuda rahatsız olduğunuzu düşünüyorum. Bizim, üretimi artıran, ihracatı artıran konuları tartışmamız, konuşmamız lazım, bunları öncelikli olarak gündemimize almamız gerekir diye düşünüyorum. Bu konuda kanun yapmasak bile denetim yapmamız lazım, bu konular gündemde olmalı diye düşünüyorum. Hakikaten BDDK ve SPK konusu da çok önemli -biraz önce Sayın Savaş belirtti- ekonomide finans sektörünün yeri çok önemli, bankaların yeri çok önemli, SPK'nın çok önemli bir yeri var ama bunun haricinde tabii ki doğrudan reel sektörle ilgili düzenlemeler de yapmak zorundayız, istihdamla ilgili düzenlemeler de yapmak zorundayız ve bunlar çok gecikti.

Sayın Başkanım, siz bakarken de bu konuda çalışmalar yapıyordunuz, gündeme getirecektiniz ama bakın hâlâ bir şey yapılmadı yani devlette devamlılık vardır, o devamlılık yapılmadı. Sizin dönemde hazırlanan projeler, programlar vardı -yüz günlük, yıllık- onların devamlılığını göremiyoruz. Onun için çok büyük bir eksiklik var, bunun giderilmesi gerekir, devlette devamlılığın esas alınması gerekir. Biz öncelikle bu konularla uğraşmalıyız diye düşünüyorum.

Şimdi, bu konular çok önemli, siz de bankacılık sektörüyle alakalı güzel rakamlar verdiniz, iyi bilgiler verdiniz Sayın Savaş ama bu rakamlar ile maddeler arasındaki bağlantıyı henüz bilmiyoruz. İnşallah maddelerin görüşülmesi sırasında o bağlantıyı da kurabiliriz. Eksik olan konularla ilgili, rakamlarla ilgili, makrorakamlarla ilgili, gerçekten bankacılık sektörüyle ilgili ya da sermaye piyasasıyla ilgili gereken düzenlemeler yapılıyor mu? Yeterince bilgi sahibi değiliz. Ben şimdiye kadarki bilgilerimle eksik olduklarını düşünüyorum.

Katılım bankalarıyla ilgili önemli düzenlemeler var; özellikle katılım bankalarıyla ilgili bilgi vermediniz. Yatırım ve katılım bankalarının sektörde yüzde 13'lük bir payı var -6 birisinin, 7 birisinin- ama ikisiyle ilgili de önemli düzenlemeler olduğu hâlde... Özellikle katılım bankalarıyla ilgili, katılım bankacılığının durumu nedir, çok fazla sıkıntı var, önemli düzenlemeler var ama o düzenlemelerle o sorunlar, sıkıntılar gideriliyor mu? Bunu göremedik, orada bir eksiklik var, sizin de herhâlde kafanızda o soru işaretleri vardır. Bir etki analizi olmadığı için Sayın Başkan, bunları göremiyoruz. Cemal Bey "Eksiklik yok." dedi ama kanun bu, üstelik bu dönemde çıkmış bir kanun, etki analizinin muhakkak olması lazım. Bu, paraya müteallik, ekonomiyle ilgili bir konu yani burada ne getirir, ne götürür, bunun net olarak çıkması lazım. Eksik olmaz olur mu Cemal Bey, muhakkak bir eksiklik var. Bunun giderilmesi lazım. Bu eksikliği hepimiz biliyoruz, siz de biliyorsunuz, bunların takviye edilmesi lazım.

Bugün son anda değiştirdik İdlib'de meydana gelen menfur olay nedeniyle, ben aşağıda Kızılay ve BAŞKENTGAZ'la ilgili bir araştırma önergemiz olacaktı, ben o konuda konuşacaktım. Şimdi, SPK'yle ilgili bu düzenlemeleri yapıyoruz, tabii ki yapılması gerekir. Bir çoğuna katılacağız biz de ama gördüğüm kadarıyla mesela, BAŞKENTGAZ gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüşmüş; bir gayrimenkul yatırım ortaklığı biliyorsunuz. Daha sonra verilmemiş ama normal olarak vergi kanunlarına göre vergi muafiyeti de tanınır ama gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştüğüyle ilgili SPK'den nasıl izin almış anlamak mümkün değildir. Bugün Sayın Başkan, Başkan Yardımcıları da buradayken bu konuyla ilgili bilgi alabilirsek de memnun olurum. "Altyapı Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı" deniyor ama vergi muafiyeti de tanınmıyor bir taraftan da. Hem kanunun bir gereği var hem mevzuatta kanuna aykırılıklar var. Normalde birçok kurum kuruluş bu izni alamazken BAŞKENTGAZ neye dayanarak böyle bir izin almış? Biliyorsunuz 2037'ye kadar bir imtiyaza sahip BAŞKENTGAZ. Yani 2037'ye kadar bu işleri yapmakla ilgili bir özelleştirme hakkı elde etmiş. Neye dayanarak gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüşmüş? Yani düzenlemeleri yapıyoruz ama uygulama çok daha önemli; uygulamada garip garip işler yapıyoruz. Yani düzenlemeleri yapalım, kanun, mevzuat iyi olsun ama uygulaması da doğru olsun her şeyin. Mesela, geçmişte bu konularda çalışan birisi olarak ben hakikaten merak ediyorum: Neden uygulama bu şekilde, Maliye Bakanlığı ile SPK arasında bir sorun oldu, sıkıntı oldu? Neden uygulamada böyle istisnai bir durum var? Açıklama getirebilerseniz çok memnun olacağız. Mesela, BAŞKENTGAZ SPK'den izin almış bir şirket olduğu hâlde internet sitesinde ortaklarını bulmam mümkün olmadı. SPK'den izin almış bir şirket ama ortaklarını tespit etmemiz mümkün değil; sanki her şey gizliymiş gibi. Hâlbuki bunların kim olduğunu, SPK'den izin almış bir şirketle ilgili bilgileri rahatlıkla görebilmemiz lazımdı.

Yine, Trust Teminat Yönetim Sözleşmesi'yle ilgili -Sayın Savaş siz değindiniz ama- daha ayrıntılı bilgi bekliyoruz, bu yeni bir düzenleme. "Trust" ne için özellikle çıkıyor? Uygulaması nasıl olacak bu konunun, Teminat Yönetim Sözleşmesi'nin? Ve "borçlanma aracı sahipleri kurulu" oluşturulmasında amaç nedir? Bu, tüzel kişiliği bulunmayan yatırım fonları, konut ve varlık finansmanı fonlarının tapu ve diğer resmî sicil işlemleriyle ilgili tüzel kişiliği haiz addolunmasının sağlanmasıyla nasıl bir yarar elde edilecektir? Yani, ne getirecektir bu, bu tür yerlere? Bunlarla ilgili rakamsal bilgiler de verebilerseniz çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan çok teşekkür ediyorum. Maddelerde tekrar söz almak isterim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Ben Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Burada Sayın Kuşoğlu tarafından dile getirilen özellikle -şimdi değil tabii sonra vereceğim size söz- kalkınma ve yatırım bankalarına yönelik -daha sonra cevaplandırabilirsiniz- yine SPK'ye yönelik bazı sorular Sayın Kuşoğlu tarafından yöneltildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey daha ilave edebilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Buyurun efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; tabii, bunlarla ilgili olarak, şimdi biz Sayın Savaş'a -burada aynı zamanda siyasi kişiliklerimiz var- eleştirilerde bulunmak istiyoruz uygulamayla ilgili. Biraz önce ben SPK'yle ilgili bir eleştiride bulundum; neden şu şirket gayrimenkul yatırım ortaklığı izni almış, nasıl almış... Bu muhtemelen siyasi bir konu, siyasi eleştiride bulunmam lazım ama Sayın Başkan ya da Yardımcılarına siyasi bir eleştiride de bulunmak istemem onlar da bürokratlardır, onlar da haklı olarak bana siyasi bir cevap veremezler. Mesela, bu da bizim buradaki kanun yapma yöntemimizin ne kadar yanlış olduğunu bu dönem özellikle gösteriyor. Burada siyasi birisinin oturması lazım. Sayın Savaş muhatap değil teklif sahibi olarak. Yani yürütme erkinden birisinin olması kanun aşamasında, kanunun yapma aşamasında... Ve bu denetim görevimizi daha iyi yapmamızın sağlanması lazımdı, bu bakımdan da çok büyük bir eksiklik. Tekrar dikkatinize sunuyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, siz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Vazgeçtim, teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki efendim.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri –varsa- buradalar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, memleketimiz olağanüstü günlerden geçiyor. Maalesef bu olağanüstü durumdan bir türlü çıkmadık, yıllardır olağanüstü hâl devam ediyor düşük veya yüksek yoğunluklu. Ve vatandaşlarımızın pek çok sorunu var, hem huzurlarıyla ilgili hem de refahlarıyla ilgili. Bu durumda -yani usul üzerine konuşurken söylediklerimi tekrar edeceğim - milletin Meclisinin öncelikleri olur yani bu olağanüstü durumda hem ülkemizde hem bölgemizde olan o olağanüstü durumla ilgili milletin Meclisi sorumluluk alır -bu, birinci mesele- siyasi meselelerle ilgili, barış meselesiyle ilgili, toplumsal barış meseleleriyle ilgili. Maalesef bu durumla ilgili sorumluluk almıyoruz. Neredeyse sıcak savaş durumuna geçmek riskiyle karşı karşıya olan bir durumdayız, her an birilerinin bizi tekrar bir yangının içine çekebileceği riskiyle karşı karşıyayız. Bununla ilgili sorumluluk almıyoruz. Bu, büyük bir risktir; bu, büyük bir yıkım getirir ülkemize, hem canlarımız gider hem de hem huzurumuzu hem refahımızı kaybedebiliriz. Bu konuda milletin Meclisinin mutlaka sorumluluk alması gerekir, biz de bu Meclisin önemli bir komisyonuyuz, bunu hatırlatayım.

İkincisi, arkadaşlar cuma günü bir vatandaşımız “Çocuklarım aç.” diyerek Hatay Valiliği önünde kendini yaktı. Bu kaçınıcı intihar? Maalesef intiharlar ülkesi olduk. Vatandaşlarımız ciddi bir buhran içinde; doğal gaz faturalarını ödeyemiyor; elektrik faturalarını ödeyemiyor, çocuklarına yeterli gıda sağlayamıyor vatandaşlarımız. Bu durumda milletin Meclisi, milletin vekilleri, tekrar, bu ivedi konuda tedbir alırlar. Yani ateş evlere, mutfaklara düşmüş durumda; bu yangını söndürmek üzerine tedbir alırlar ve sermayenin çıkarlarından ziyade sosyal politikalarla vatandaşımızı rahatlatacak tedbirler alırlar, intihar eyleminde olan, intihar eşiğinde olan, aç olan, açıkta olan, evine haciz gelen vatandaşlarımızla ilgili tedbirler alırlar. Maalesef, bu 40 maddelik teklifte... Sayın Savaş, hazırlamışsınız, teşekkür ediyorum ama siz sonuç olarak finans kesiminden gelen bir insansınız ama biliyorum ki vicdanlı da bir insansınız yani ben vicdanınıza güveniyorum, gerçekten güveniyorum, samimi olarak.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yani burada dört yıl teşrikimesaimiz oldu sonuç olarak, vicdanlı bir milletvekilisiniz. Eminim ki o intihar görüntüsü hepimizin vicdanını sızlattırmıştır veya yerelde, hepimizin vatandaşla temaslarında, ciddi ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya olan pek çok vatandaşımız var. Şimdi, bu torba yasanın -yani adı üzerinde “torba yasa”- içine her şeyi atabilirsiniz Sayın Savaş, her şeyi, aklınıza ne gelirse atabilirsiniz çünkü adı “torba yasa”. Sermaye Piyasasıyla ilgili, bankalarla ilgili, BDDK’yle ilgili 40 tane madde aklınıza geldi de sosyal politikalarla ilgili, bir tane de sosyal politikayla ilgili bir madde içine koysam diye düşünmediniz mi? Ben açıkça söyleyeyim, ben şu konuda şöyle düşünüyorum: Hükümetten geldiği gibi torbaların geçmesinden ziyade -o açıdan Sayın Başkana onu önerdim- bir kuluçka odası olabilse... Hani şöyle dengelenebilir: Diyelim ki sermayenin, bankaların sorunların vardır -doğal, onları da çözeceğiz tabii, onlar da bizi boynumuzun borcu- ama diyelim ki onları çözerken yanına 5 tane de sosyal politikayla ilgili madde konulabilse yani vatandaşın, yoksulların temel sorununu çözecek madde koysa o zaman diyebiliriz ki: Ya, bu torba da biraz vicdana dokunabilmiş, vatandaşın derdine dokunabilmiş. O açıdan sizi eleştiriyorum; sizi ve imzacı arkadaşlarınızı... Tabii, siz savunacaksınız. O açıdan, bunu, önceliklerimizi belirleyerek ve bu anlamda vicdani dokunuşlarla yasalar yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi gelelim esasa Sayın Başkanım, mecburen bunu konuşacağız, aslında bu konuda gerçekten ciddi bir rahatsızlığım var ama umarım ki önergelerle hep beraber bu açığı hâlâ kapatma şansımız var. Madde ihdas etme hakkı bu Komisyonun her zaman var, yapabiliriz, hâlâ şansımız var.

Şimdi esasa gelelim: Değerli arkadaşlar, finansal piyasalar da regüle edilmesi gereken bir piyasa sonuç olarak, buna sonsuz destek veriyorum yani “Sınırsız özgürlük, finansal piyasalar ne yaparsa yapsın.” diye geçmişte bir bakış vardı, onun dünyayı nereye getirdiğini 2009 krizinde gördük. “Bırakalım yapsınlar, bırakalım etsinler, sermaye piyasası, kapitalizm kendi içinde dengelenir.” Değil, 2009 krizi 100 milyonlarca insanı evinden etti, yurdundan etti, işinden etti, aşından etti, yoksul bıraktı yani neoliberal politikaların sonucunun nereye vardığını gördük. Biz elbette ki bir regülasyonun, hani kamu regülasyonunun mutlaka olması gerektiğini düşünüyoruz çünkü kapitalizme karşı vatandaş zayıf. O zayıf vatandaş koruyacak regülasyonlar mutlaka gerekir çünkü tekeller var, büyük oyuncular var, karteller var; kendi içinde belli anlaşmalar çerçevesinde vatandaşa yüksek fiyatlar uygulayabilirler, yüksek komisyonlar, yüksek faizler uygulayabilirler, bunlar regüle edilmeli ama arkadaşlar -aması var işte Sayın Mustafa Savaş, bunu en iyi sizin anlayacağınızı düşünüyorum- finansal piyasalar, hepimizin de bildiği gibi, müdahalelerin kuyumcu titizliğinde yapılması gereken piyasalardır. İnanın, bakın, kuyumcu titizliğinde yapmanız gerekir. Şimdi, eğer ki siz züccaciye dükkânına girmiş bir fil misali bir gün oraya dönerim, bir gün buraya dönerim, hadi dışarıdan swapı yüzde 10’a düşürürüm, öbür gün yüzde 50’ye yükseltirim, öbür gün şuna müdahale ederim diye müdahale ederseniz işte, züccaciye dükkânına

girmiş fil misali bir yeri düzeltirsiniz ama arkanızı döndüğünüz o büyük cüssenizle arkadan bir şeyler devirmiş olabilirsiniz. Ki Hükûmet yıllardır yaptığı bu palyatif tedbir adımlarıyla maalesef, yani bu tip torba yasalarla, yapısal hiçbir reform getirmeden önümüze bu palyatif adımlarla züccaciye dükkânına girmiş fil misali bir yeri düzeltiyor ama dönerken bir sürü şeyi devirebiliyor. Maalesef bu durumla karşı karşıyayız Sayın Mustafa Savaş. O açıdan da bu konuda da sizi eleştiriyorum yani sektör tecrübesi olmuş bir kişi olarak böyle adımları, böyle torbayı Hükûmetten geldiği gibi getirmeniz... Bence çok daha nitelikli bir yasa yapabilecek birikiminiz var. Yapısal bir reformu bu Meclis görülebilirdi, bir torba yasa şeklinde değil. O açıdan sizi eleştiriyorum, yani regülasyonlara itirazımız yok ama yapılma şekline itirazımız var.

Usul üzerinde de söyledim, Sayın Berat Albayrak'ın tarzına itirazımız var arkadaşlar. Yani, ben, bu Meclis'ten ortak akılla çok daha nitelikli yasalar yapabileceğimizi düşünüyorum. Buradaki birikim, bütün partilerdeki arkadaşlarımın birikimi, emin olun, çok daha nitelikli yasalar yapmaya imkân veriyor. Bir kuluçka odası olabilse, bunlar çok daha derinlemesine tartışılabilse herkesin içine sinen bir yapısal reform şeklinde olabilir ama Berat Bey öyle tercih etmiyor, diyor ki: "Arkadaş, ben Merkez Bankası, Hazine toplandım, bunları ayarladım, zaten Merkez Bankası, BDDK... Size de bir yasa gönderiyorum, bundan sonra BDDK'den alıyorum, Merkez Bankasına veriyorum, siz de buna mühür basın." diyor. İşte bu doğru değil yani ortak akılla çok daha iyisini bulabilecekken veya Berat Bey bir on beş gün daha bekleyerek "Buradan belki başka bir fikir de çıkar, ona göre bir düzenleme yapayım." diyecekken "Bu düzenlemeyi ben yaptım arkadaş, tarifesine gönderdim." diyebiliyor.

Şimdi, sıkıntımız şu arkadaşlar: Ben regülasyonları destekliyorum ama şunu da destekliyorum. Ekonomide yalnızca siyaset belirleyici olmamalı -tabii ki belirleyici olmalı- birikimi olan kurum ve kuruluşlar, özerk ya da bağımsız, kuruluşların regülasyonları çok önemlidir. Yani siyasi iradenin baskısı dışında regülasyonları o birikim yapmalı. Maalesef kurumların çıktığı bir dönem yaşıyoruz ülkede yani kurumlar irade ortaya koymıyorlar, Sayın Cumhurbaşkanı "Her şeyi ben belirleyeceğim." diyor ve 2009'a, 2010'a kadar oluşturulmaya çalışılan bağımsız kurumlar "özerk kurum" adına çevrildi ama şu anda görüyoruz ki bizim düzenlemesini yapacağımız bütün maddeler, Sayın Başkan, yetkiyi BDDK'ye veriyor, oradan alıyor, oraya veriyor. Çeşitli regülasyonlar var ama şimdi, biz BDDK Yasası'na baktığımızda bağımsız bir kurum olarak gözüktüyor, yani özerk bir kuruluş olarak gözüktüyor ama o özerkliğini kullanabildiği hakkın da -ben açıkça söyleyeyim- 100 kişiye soralım, 100'ü de "BDDK bağımsız değil." der, "BDDK, saraydan ne talimat gelirse onu yapar." der. Maalesef, Merkez Bankası da son yıllardaki müdahalelerle bu anlamda bağımsız olmayan bir kuruluşa dönüştü ve "Saraydan ne talimat gelirse onu yapar." denen bir kuruma dönüştü.

Şimdi, bu çerçevede de baktığımızda yetkiyi ister BDDK'den alın Merkez Bankasına verin, oradan alın, buna verin, sonuç olarak bütün yetkiyi Sayın Cumhurbaşkanına vermiş oluyoruz ve Sayın Cumhurbaşkanı da kendi birikimiyle mesela şunu söylüyor: "Faiz neden, enflasyon sonuç, arkadaş." Şimdi, ben buna inanmıyorum. Tamam, Sayın Cumhurbaşkanı inanabilir, saygım var ama ben buna inanmıyorum. Şimdi, bizim kurumlarımızın da inanmaması gerekir yani bir siyasetçi bu anlamda...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye inanmayacak canım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İktisat bilimi bunu söylüyor çünkü, yani okuduğumuz iktisat kitapları diyor ki: "Bu doğru değildir."

Şimdi, mesela Trump da diyor ki: "Faizi düşür arkadaş.", FED'e söylüyor, "Düşür faizi arkadaş, seçim yılına geldik." diyor mesela, FED yapıyor mu? Hayır. FED diyor ki: "Arkadaş, ben ne gerekirse, iktisadi şartlar ne gerektirirse para politikasını ona göre kullanırım."

Şimdi, Merkez Bankasına baktığımızda bu gücü, bu iradesi olmadığını görüyoruz ve son yıllarda bütün kurumlarımız aşındığı gibi -yani Meclisin, yargının- bir hayır kurumu olan Kızılayın dahi vergi kaçırma yöntemini gösterdiği bir Türkiye’de -vergiyi nasıl kaçıracağını şirketlere öğreten bir hayır kurumu, çocukluğumuzda güvenerek 10 lira, 10 lira bağış yaptığımız hayır kurumu Kızılayın bu duruma düşürüldüğü bir ülkede- maalesef, arkadaşlar, ekonomik kurumlarımız da bu iradeyi yani regülatör olma özelliğini gösterme ve yürütmeye karşı regülatör olma, dengeleme, denetleme görevini görebilecek kurumlar olmaktan çıkmış durumdadır ve gelen talimatlara göre iş yapmaktalar. Tabii ki arkadaşlar, yetkiyi istediğiniz kadar oraya verin, bu yasada olan 40 maddede -size söylüyorum net-yetkiyi Sayın Cumhurbaşkanına vermiş oluyoruz. Yani BDDK’ye filan vermiş olmuyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Merkez Bankasına veriyoruz bazı maddelerde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Merkez Bankasına veriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır. BDDK’ye de veriyoruz, Merkez Bankasına da veriyoruz, hepsine veriyoruz gibi gözüküyor ama hepsinde Sayın Cumhurbaşkanına yetkiyi veriyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yasa çıkarıyoruz “Yok.” diyorsunuz, geri alıyoruz “Yok.” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani sonuçta FİKKO diye bir kurum var. Sayın Berat Albayrak “tweet”ini de atmış durumda. “Ben böyle karar verdim arkadaş, regülasyonu da böyle yaptım.” Diyor, bitiyor. Bakın, siyasi iradenin tabii ki sözü olmalı, buna hiçbir itirazım yok. Yani siyasi irade tabii ki yetki kullanmalı. Ama niye bu kurumlar var? Bu kurumların varlık sebebi regülatör olmak. Belli noktalarda, arkadaş, tamam sen böyle düşünüyorsun ama bilim de, iktisat bilimi de şöyle bir şey söylüyor demeli.

Çok uzatmayacağım bütünü üzerinde konuşmamı da. Şimdi bankacılığa yapılan müdahalelere gelelim. Mesela geçen cuma dolar 5,99’daydı değil mi arkadaşlar, on gündür 5,99’da. Bir el doları 5,99’da tutuyordu. Hep 5,9950; 5,9930, hep böyle. Ne hikmetse orada duruyor çünkü müdahaleci kamu bankaları üzerinden bir yöntem bulunmuş, oradan dolar fikslenmeye çalışılıyor belli aralıklarda. Bir anda bir şey oldu, dolar 6,01’e çıktı, bir baktık swap piyasasında “Arkadaş, yüzde 25’ten yüzde 10’a düşürdüm.” diye bir karar çıktı. Bir anda, refleksif, anı. Sanki dolar yüzde 30 yükselmiş, bir şey olmuş, acayip bir durum var. Efendim, ne yakaladığını düşünüyor bence şey? “Ben spekülâtör yakaladım, manipülâtör yakaladım, onu dövmem lazım.” diyor. Ya arkadaş, şunu biliyoruz: Piyasalarda spekülâtörler de vardır. Vardır değil mi? Yani bu ekonominin doğasıdır. Sen soğan fiyatının yükseleceğini düşünürsen biraz soğan alıp kenara koyarsın, doların yükseleceğini düşünürsen de onu yaparsın, tersini düşünürsen diğerini yaparsın. Bu suç değildir.

Şimdi yasanın lafzına, bütününe baktığımızda spekülasyonu, manipülasyonu, yanıltıcı işlemi, bilmem neyi, bir sürü şeyi tanımlıyor ama arkadaşlar, son derece subjektif bir şekilde tanımlıyor. Yani bu yasayı eline alacak kişinin o anki hâletiruhiyesine göre “Sen manipülasyon yaptın, sen yanıltıcı işlem yaptın, sen spekülasyon yaptın.” diye değnekle kovalayabileceği bir duruma getiriyor. Bu da finansal piyasaları biliriz ki güvene dayalıdır, bir de oyuna giren oyuncuların belirli piyasada girmesine dayalıdır. Yani bir oyuncu bir piyasaya girerken şartları bilir, koşulları bilir. “Ben Türkiye’ye giriyorsam şunlarla karşılaşabilirim, Türkiye’de mevzuat şu çerçevededir, sonuçta çıkarken de şu şekilde çıkacağım.” diyebilir. Ama arkadaş, sen her gün giriş ve çıkış şartlarını değiştirirsen, “aha da ben içeride 5 tane spekülâtör yakaladım, bunları bir döveyim.” dersen, her gün oyunun kullarını değiştirirsen işte züccaciye dükkânına girmiş fil durumuna düşebilirsin. Yani regülasyonlara evet ama bu yanıltıcı istem, manipülasyon, filan falan hayır.

Bakın, 2018 krizini biz yarattık arkadaşlar, ithal bir kriz değildi, biz yarattık, bizim hatalarımız sonucu çıktı. Merkez Bankasının faizi düşürüp yükseltmesine izin vermedik. Merkez Bankasının faizi yükseltmesine izin vermedik. Sayın Cumhurbaşkanı Londra'ya gitti. "Arkadaş, görürsünüz ben bundan sonra nasıl yöneteceğim?" diye çeşitli açıklamalar yaptı, bunun sonucunda dolar patladı. Biz ne yaptık o sırada arkadaşlar? Düşünün ki birileri doların yükseleceğini düşündü, girdi, içeride vatandaşlarımız bankalara saldırdılar, güven kaybı oldu. Hem yabancıların hem yerlilerin güven kaybı oldu. Bunun sonucunda bir krizin içine düştük, bir krizin içine düştük ve sonuçta STK ve BDDK ne yaptı? Suç duyurusunda bulundu. Dedi ki: "Burada manipülatörler vardı." 50 kişi hakkında suç duyurusunda bulundu. Bunun sonucunda ne oldu? "Dolar yükselecek, bilmem ne." diyen vatandaşlarımızın, "tweet" atan vatandaşlarımızın gece evine gidildi, gözaltına alındı. Düşünün ki arkadaşlar, yani spekülasyonu, manipülasyonu, yanıltıcı işlemi bu kadar birbirine karıştıran, kendi yarattığınızı, bakın iktidarın yarattığı kriz yüzünden oyuncuları suçlamak, efendim, döviz alan vatandaş hain ilan etmek, terörist ilan etmek konusunda maalesef biz oyuncuların... Ama bunun sonucu ne oluyor Sayın Başkan? Oyuncular azalıyor. Şimdi, swap piyasasında faizler 3 bine yükseldi değil mi geçen yıl olan hadisede? Berat Bey "Yakaladım spekülörleri." dedi, 3 bine yükseldi faiz. Birileri yüzde 10, yüzde 20, yüzde 30 zarar etti, o anda kümeşte olanlar. Şimdi zannediyor musunuz ki o yüzde 10, yüzde 20 zarar edenler... Ben bakın "Regülasyon olmasın." demiyorum ama bir anda bir baskın, "Dövdüm, yakaladım dövdüm." dersiniz dövdüğünüz oyuncu bir daha bu ülkeye adımını atmaz. Yüzde 25'ten bir anda yüzde 10'a düşürdüm faizler yüzde 60'a çıktı tekrar cuma günü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Spekülasyon yapacaksa gelmesin zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar bakın spekülasyon başka bir şeydir, manipülasyon başka bir şeydir. Yani spekülasyon, mesela siz bir hissenin yükseleceğini düşünürsünüz, gidersiniz o hisseden alırsınız, fazla alırsınız, fazla sayıda; bu suç değildir. Doların yükseleceğini de düşünürsen dolar alırsın, düşeceğini düşünürsen doları satarsın; bu suç değildir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunda sıkıntı yok zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bunu da tersine çevirmenin yolu onları dövmek değildir, regüle etmektir, güven vermektir yani piyasalara güven vermektir. Bu da hukuk devleti olduğumuzu göstererek olur ancak, böyle olmaz. "Hukuk devletiyiz biz." diyeceğiz. Bütün kuralları, kaideleri, regülasyonları da belirlediklerle, insanımıza güven vereceğiz, yabancıya da güven vereceğiz kendi vatandaşımıza da güven vereceğiz. O zaman dolar 6,05'e yükselmiş değil, dolar pahalı şu anda ama 200 milyar dolar yabancıların elinde değil arkadaşlar, yerli vatandaşımız 200 milyar doların üzerinde yatıyor ve bozurmuyor. Siz ne yaparsınız yapın bozurmuyor, çünkü güvenmiyor. Güven artırıcı tedbirlere ihtiyaç var. Ancak bunu yaptığımız zaman dövizler bozulur, piyasa rahatlar yoksa son derece kırılgan kalırız.

Diğer bir mesele, Sayın Başkan, bu ücret-komisyon meseleleriyle ilgili. Bakın, Bankalar Birliğinden gördüğüm kadarıyla hukuk müşaviri gelmiş sanıyorum buraya. Ya bu kadar, bankaları ilgilendiren, bütün sektörü ilgilendiren bir meselede Bankalar Birliği Başkanı burada değil, örnek olarak söylüyorum. Ya mazeret ayrı bir şey ama yardımcısını gönderir en azından. Bankacılık sistemini topyekûn zapturapta alabilecek, her türlü regülasyonu yapabilecek bir meselede Hüseyin Bey burada değil, çok ilginç. Ben açıkça söyleyeyim, niye gelmediğini hissediyorum. Çünkü, bu yasa teklifi Hüseyin Bey'in eline ne zaman ulaştı ben merak ediyorum. Benim bildiğim geçen cuma günü ulaştı veya perşembe günü ulaştı. Benim bildiğim, yanlış biliyorsam lütfen düzeltin ve onlardan görüş istendiği ve herhangi bir görüş de verilmediği. Şimdi, düşünün ki Hüseyin Bey gelecek arkadaş ve diyecek ki "Ya bu yasayla ilgili şunu düşünüyoruz, bunu düşünüyoruz." Diyebilir mi? Diyemiyor işte, diyebilecek bir düzlem yok,

hukuk yok, korku hâli var, çünkü, bu yasa her şeyiyle zapturapt altına almaya bakıyor. “Avrupa’da da regülasyonlar var.” diyebilirsiniz, var, benzerleri var, çok benzerleri var. Ama orada iki yüz yıllık, üç yüz yıllık bir bankacılık geleneği var, kurallar var kaideler var; regülatör kurumlar bağımsız ya da özerk yani siyasetin etkisinde değil bizim gibi. Biz böyle bir yetkiyi, düşünün ki Sayın Cumhurbaşkanına verdik, öyle yapıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanının yarın bir anda tepesi attı, kızdı bir bankaya. Düşünün ki arkadaşlar ne olur, oyunun kuralları ne olur?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen toparlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum o zaman.

“X banka kredi vermiyor arkadaş.” diye Sayın Cumhurbaşkanına şikâyet gitti. “Kredimi yenilemedi.” diyor. Ya banka da diyor ki: “Arkadaş o şirket çürük, veremem.” Basınç gidiyor, kamu bankaları bunu “roll over” ediyorlar, kredileri yeniliyorlar. Biliyorum yapılabilir ama özel bankalarla ilgili böyle durumlar oldu. Ne olur? Oyuncular kaçmaya başlar, sektör daha da zora girer. Bakın HSBC çıkıyor, başka kurumlar da çıkabilir. Yani, bu anlamda ifrat-tefrit noktasına savrulursak, regülasyonlarla tam serbesti arasındaki ifrat-tefrit dengesinde dengeyi bulamazsak arkadaşlar korkarım piyasayı çok daha zor bir duruma düşürebiliriz.

Sayın Başkan 40 maddelik bir konu, Varlık Fonuyla ilgili birkaç cümle edebilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Takdir sizin, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Varlık Fonunu kredi sınırlamasının dışına çıkarmakla ilgili bir düzenleme var. Şimdi, bakın arkadaşlar burada da açıkça söyleyeyim çok dikkat etmeliyiz. Yani kuyumcu titizliği dediğim şey burada da geçerli. Sebebi şu: Benim annem de sizin anneniz de eminim dar günler için bilezikler saklamıştır. Benim annemin de kirli çıkını vardır, pek çok annenin de vardır. Bir şekilde “kefen parası” derler, “kara gün parası” derler, böyle bir şeydir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kara gün akçesi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış mı ifade ettim? Peki, kara gün akçesi yani yedek akçe olarak söylüyorum. O zaman yanlış ifade ettim, kusura bakmayın.

Şimdi, bunu da en kara gün için saklarız yani o bilezikleri en kara gün, en zor gün için saklarız, bir ölümdür, bir felakettir, şudur budur. Şimdi, Varlık Fonuna da kurulurken kategorik olarak itiraz etmedik yani dedik ki: “Böyle bir fon dünyada var, Türkiye’de de olabilir. Ancak bizim böyle bir varlığımız yok.” Olan varlıklar 2 tane kamu bankası, Türk Hava Yolları, şu bu yani bizim kara gün bileziklerimiz ve kamunun elinde bulunması gereken... Yani Halkbank –siz de biliyorsunuz- esnafa destek verir, Ziraat Bankasının çiftçiyi ayakta tutması gerekir ki yapmıyor maalesef, işte gidip gazete satıyor, holding alıyor, bilmem ne yapıyor. Bu anlamda, bu kurumların da kredi limitinin dışına çıkarılması, bunların risklerinin yani Varlık Fonunun riskinin artması anlamına geliyor yani o kara gün bileziklerinin daha fazla riske atılması anlamına gelir Mustafa Bey. Vallahi maddenin lafzı o, kredi sınırlamanın dışına çıkarmayı öngörüyor. Bu anlamda, burada yogurdu üfleterek ve kuyumcu titizliğinde mutlaka ele almamız gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkan, tahammülünüz için teşekkür ederim ama 40 madde, daha değinecek çok şey var, maddelerde değiniriz ama bu anlamda, bu maddelerin üzerinde çok titizlikle çalışmamız gerektiğini söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Kalaycı'dan sonra Sayın Öztürk'e söz vereceğim, daha sonra Sayın Tatlıoğlu'na, daha sonra Sayın Öztrak'a söz vereceğim, daha sonra da Sayın Kaboğlu'na söz vereceğim. Ona göre, sıralamayı bu şekilde belirleyelim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Benim de talebim vardı Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Siz basmamışsınız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan benim de basılmamış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam efendim, sizlere de söz vereceğim, her birinize vereceğim.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar; öncelikle hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

Torba mevzusuna bir cümle de ben söyleyeceğim: Aslında bugüne kadar gördüğümüz torbalardan farklı bir özellik taşıyor. Her ne kadar birden fazla kanunu içerse de konu ve amaç bütünlüğü açısından bir birliktelik var, finansal piyasalarla ilgili, para piyasası ve sermaye piyasasıyla ilgili aynı amaçlı düzenlemeler var. O açıdan, eğer başka madde ilave etmezsek bu hâliyle bana göre torba değil.

Son yıllarda küresel ölçekte yaşanan ticaret savaşlarının yanı sıra Türkiye'nin maruz kaldığı iç ve dış saldırılar, 2018-2019 yıllarında münhasıran ekonomimize yönelik yapılan spekülasyon saldırıları ekonomide olumsuz etkilere yol açmış, her ne kadar tüm saldırılar büyük ölçüde savuşturulmuş olmakla birlikte bu saldırılar ülkemiz ekonomisine önemli bir maliyet oluşturmuştur. Türk bankacılık sektörü, bu dönemde yaşanan uluslararası baskıya da rağmen beklenenden daha iyi performans göstermiştir.

İç ve dış kaynaklı belirsizlikler nedeniyle bankacılık sektörümüz zorlanmış olsa da özellikle 2019'un son çeyreğinde tümüyle toparlanmıştır. Baktığımız zaman, 2019 yılı toplam aktifleri geçen yıla göre yüzde 16,1 artışla 4,5 milyar liraya ulaşmıştır. Yine, sektörün öz kaynakları yüzde 16,6 büyüyerek 492 milyar lira seviyesine ulaşmıştır. Sermaye yeterliliği standart rasyosuna baktığımız zaman 2018 sonunda yüzde 17,3 olan bu oran, 2019 yılında yüzde 18,4'e yükselmiş, aynı şekilde çekirdek sermaye yeterlilik oranı da yüzde 13,8'den yüzde 14,2'ye çıkmıştır. Bu, bankacılık sistemimizin gücünü açık bir şekilde ortaya koyuyor, aynı zamanda güven artışına da neden olan bir özellik.

Kredi hacmi ve mevduat hacmine baktığımız zaman da şunu görüyoruz: Kredi hacminde 2019 yılında yüzde 10,9'luk bir artış söz konusu, mevduat hacmiyse yüzde 26,1 seviyesinde artış göstermiş. Dolayısıyla, mevduatın krediye dönüşümünde aşağı yönlü bir hareket dikkat çekiyor. Nitekim, geçen yıl, 2018 yılında yüzde 117,6 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı 2019 yılında yüzde 103,5 seviyesine gerilemiş durumdadır.

Mevduatımız açısından tabii ki dolarizasyon sorunu devam ediyor, yüksek seviyesini koruyor, yüzde 50'nin üzerinde döviz tevdiat hesabı var. Bu, tabii, bankacılık sektörü açısından önemli bir sorun, kur riskini barındırıyor. Elbette ki enflasyonun düşmesi, Türk lirasının değerlendirilmesi ve güven artışı sonucu bu dolarizasyonun da önümüzdeki süreçte kırılacağına inanıyorum.

Bir diğer sorun, takipteki alacaklar. Elbette, kredi artış hızının yavaşlaması, ekonomideki durgunluğun etkisiyle takipteki alacaklarda önemli artış var. 2018 yılında 96,6 milyar lirayken 2019 sonunda 150,7 milyar liraya yükselmiş. Takipteki alacakların nakdi kredilere oranı da yüzde 3,87'den

2019 yılında yüzde 5,36'ya yükselmiş. Burada dikkat çeken, kamu bankaları burada olumlu bir tablo ortaya koyuyor. Kamu bankalarında bu yüzde 3,55 düzeyinde, yerli özel bankalarda yüzde 6,54 düzeyinde, yabancı bankalarda yüzde 7,06 düzeyinde takipteki alacaklar.

Burada, madde geldiğinde de arkadaşlarımız izah ederse Mustafa Bey, malum geçen yıl bir kanun çıkardık finansal yeniden yapılandırma ile ilgili. Bankalar Birliğinin açıkladığı rakamlara bakınca çok önemli bir sonuç alamadığımızı görüyorum yani şöyle: Şimdi, büyük ölçekli firmalarda kabaca 5 milyar liralık bir borç yapılandırılmış, kasım-aralık; ocağı vermemiş henüz, bu da 5 gruba ait, özellikle enerji ve turizm, ağırlıklı enerji. Küçük ölçekli, 25 milyon liranın altındaki yapılandırmalara baktığımız zaman orada hepten yani yok düzeyinde, bir firma o da yapılandırılan borç 10 milyon görünüyor yani bunun son durumunu da bir açıklarsak. Bir sorun var mı burada yani uygulamada bir sorun var mı? Neticede, bu takipteki alacaklar konusunda da katkı sağlayacak bir husus.

Dönem kârı açısından baktığımız zaman, bankacılık sektörünün 2019 yılı net dönem kârı 49,2 milyar lira, 2018 yılına göre yüzde 9'luk bir azalış söz konusu. Aynı şekilde, net dönem kârının ortalama aktiflere oranında da yüzde 1,45'den yüzde 1,17'ye, net kârın ortalama öz kaynaklara oranında da yüzde 14,8'den yüzde 11,5'a düşüş söz konusu ancak ekonomideki toparlanma, risk iştahının tekrar artmaya başlamasıyla birlikte burada da bankaların kârlarında tekrar bir artış olmasının söz konusu olacağına inanıyorum.

Evet, en çok tartışılan konulardan biri bu ücret-komisyon mevzuu. Şöyle bir kâr zarar tablosuna bir baktım bankaların. Gerçekten, 2019 yılında -her yıl böyle de 2019 yılı rakamlarını vereyim- toplam faiz gelirlerinde yüzde 14'lük bir artış var bankaların, faiz giderlerinde yüzde 16,2'lik artış var ama baktığımız zaman, kredilerden alınan ücret ve komisyonlarda artış yüzde 34,4. Bankacılık hizmetleri gelirleri ki bu bildiğimiz "dosya parası" diye adlandırılan husus, burada da yüzde 34,6'lık bir artış var. Geçtiğimiz yıllarda da bu hususa dikkat çeken birçok konuşmamız oldu, bu konunun zapturapta alınması gerektiğini ifade etmiştik. Nihayet, bu konuda hem dün yayınlanan tebliğlerle hem de bu kanun teklifinde yer alan maddeyle bu konu zapturapt altına alınacak, bu, memnuniyet verici. Tabii ki vatandaş çaresiz, mecburen ödediği dosya parasıdır, ücrettir, komisyondur; bir anlamda bunlara bir standart gelmesi çok önemli, kredi kullanan vatandaşımız açısından da çok önemli.

Yine, bir soruyu sorayım, maddelerde tabii tartışacağız da, biraz önce Garo Bey'in söylediklerine katılmıyorum, manipülasyon tüm dünyada cezası olan bir konu ki sermaye piyasamızda uygulanan bir konu, bunun bankacılık sektörüne de getirilmesi çok doğru bir yaklaşım. Benim sormak istediğim şu: Malum, 23 Mart 2019 günü Anadolu Ajansından bir açıklama geldi "Hem SPK'den hem BDDK'den JP Morgan'a manipülasyon nedeniyle inceleme" diye. Yani bununla ilgili bir sonuç alındı mı? Bir de 28 Mayıs 2019'da CNN Türk "BDDK ve SPK de haydutlar kulübünü soruşturuyor." diye geçmiş bu haberi, malum bankalar, JP Morgan, Citigroup, RBS, UBS Group, Barclays için. Yani şu anda bu teklifle bir düzenleme getiriyoruz da mevcut incelemelerde herhangi bir kanunda ceza olmadığı için bir sonuç mu alamadık yani o konuda ne yapıldı bu incelemelerde? Çünkü hem BDDK'nin hem SPK'nin inceleme yaptığına dair kendi açıklamaları var. Buradan ne sonuç alındı, onu da bize izah ederlerse memnun olurum.

Bir diğer konu: Tabii, ekonomideki toparlanma, inşallah, 2020 yılında daha da güçlü bir şekilde vatandaşımızın da hissedeceği bir ekonomik aktivite olacak. Bu anlamda vatandaş, esnafımızı, sanayicimizi, çiftçimizi rahatlatacak kararlara ihtiyaç var. Nedir mesela? Şu anda sicil affı beklentisi var. Malum, kredi taksitini ödeyemeyen, çekini ödeyemeyen birisi risk merkezi kayıtlarına giriyor, borcunu ödese bile beş yıl kredi kullanamıyor, çek kullanamıyor. Yani bu konuda bir düzenleme yapılmasının ben çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Baktığımız zaman, KOBİ’lerde çok sıkıntı var. Biraz önce finansal yapılandırmayı söylemiştim ya Mustafa Bey, KOBİ kredilerinde, baktığımız zaman, takipteki kredi oranı yüzde 10,14 yani genel ortalamanın 2 katı düzeyinde KOBİ kredilerinde takipteki kredi var. Bu konuda da, bilmiyorum, bu finansal yapılandırmadan bir sonuç alabilecek miyiz bu durumdaki KOBİ’lerimizi rahatlatacak? Bunun uygulamasını da biraz önce söyledim, bir sorun var mı? Son durum ne aşamada? O konuda da bilgi alalım.

Tabii ki çiftçimiz sıkıntıda. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi borçlarının uygun şartlarda ve uzun vadede yapılandırılmasını bekliyorlar. Mevcutta bir yapılandırma uygulaması var ama cazibesi yok yani bir kanunla çiftçimizi rahatlatacak daha cazip bir yapılandırma getirelim diyorum.

Kanun teklifiyle ilgili konularda zaten genel açıklamayı siz yaptınız yani hem uluslararası standartlara uygun değişiklikler yapılması, sermaye piyasasının derinleştirilmesi, bankacılık sisteminin zapturapt altına alınması, cezaların güncellenmesi gibi maddeler var, genel olarak olumlu bakıyoruz hepsine Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Maddelere gelince de gerekli önerilerimiz olursa ifade ederiz.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim.

Ben kısaca değinmek istiyorum, önce bir konuyu vurgulamak istiyorum. Son dönemin bir özelliği var, bu da kamu hesaplarında şeffaflığın artık giderek tükenmesi. Önce, bu, TÜİK ve benzeri kurumlarda gitti makyajlama; şimdi de maalesef, hazine-Merkez Bankası, hazine-kamu bankaları arasındaki hesapları takip etmekte, iz sürmekte çok zorluk çekiliyor.

Ya, mesela, bu şartlı ödemeleri kamu hesaplarında takip etmemiz mümkün değil. Bursa’daki şehir hastanesi dâhil Türkiye’deki şehir hastanelerine Sağlık Bakanlığı ne kadar kira ödüyor, bunu bilemiyoruz, kimse de bilmiyor yani bu kanun teklifine imza atanlar da bilmiyor, Sağlık Bakanı da bilmiyor, en azından bu şekilde bilmiyor.

Bunu niçin söylüyorum? Gerçekten böyle bir tablo var. Bunun altında bankaların takipteki alacakları yüzde 6 gibi ama gerçek... İşte bu, özellikle, artık Türkiye’nin gündemi. Bu konuda çok ciddi paneller yapılıyor; yüzde 9’u geçtiği, önemli bir kısmının yüzdürüldüğü, sadece enerji sektörünün 47 milyar dolarlık bir kredi stokunun donma tehlikesini gördüğü... Bunları niçin söylüyorum? Bunları çok kötü bir imaj oluşturduğunuz için söylemiyorum. Bunların gerçek rakamlar üzerinden ve tablo üzerinden tartışılması gerektiğine inanıyorum çünkü bütün sorunlar Türkiye’nin sorunu, hepimizin sorunu. Bunları “Efendim, dengelendik.”le kapatmak da doğru değil, “Her şey kötü.” diyerek kapatmak da doğru değil. Ama teklifi getirenler hep dengeleniyor, “Hep kötü” dersek bir yerde bulunamıyoruz. Nerede bulunuyoruz? 1960’tan itibaren beşer yıllık dönemlerle Türkiye ekonomisini ele aldığımızda 2016-2020 yılı en kötü 11’inci. Sadece 1976 ile 1980 arasından iyi 3,3’lük büyümeye, ona da 2020’yi yüzde 3’lük bir büyümeye tekabül edersek. İşsizlikte zaten bütün zamanların en kötü on yılı ve beş yılı, bütün zamanların hiç istisnasız. 1960’tan itibaren planlı dönem yani kayıtlı döneme baktığımızda bu böyle. CDS’e bakıyoruz, CDS 300’ün altına düştü, doğru ama OECD’de CDS’i 100’ün üzerinde olan 2 ülke var, biri Güney Afrika, 167; diğeri de Türkiye, 297. Artık bunlar bitmiş yani bundan on beş... 2007’lerde, 2010’larda Türkiye birçok ülkeden daha iyi, yine AK PARTİ dönemi. Ama bugün, Türkiye, maalesef OECD’de faiz de de ekonomik ana makro göstergelerde maalesef olumsuz. Bunu görmeden hareket etmek, dengelenmekse o zaman bu denge herhâlde biraz olumlunun dışında kuruluyor.

Şimdi, bu kanun teklifiyle ilgili olumlu şeyler var. Gerçekten, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 36 ve 37'nci maddeler...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hepsini de de çık işin içinden. Neredeyse hepsini saydın İsmail Bey.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kusura bakma...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Estağfurullah.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, insicamı bozmayalım, söz vereceğim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yok, sağ olsun, o bozmuyor. Ayrıca, bozarsa da fındık gönderiyor ve telafi ediyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, düzeltilmesi ve yapılması gerekli şeyler var, bazı regülasyonlar var, bunlar doğru ama 3'üncü, 4'üncü ve 5'inci maddelerde biz bankacılık işlemlerinde Varlık Fonundaki bankalarda ayrımcılık yapıyoruz. Öyle yapmıyor muyuz? Yani “Öz kaynakları yüzde 25 oranında tek bir gruba kredi verebilir.” demiyor muyuz? Diyoruz. Bu ayrımcılık değil mi? Bunu dışarıdaki bankalara yapmıyoruz yani Varlık Fonu’nun dışındaki.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Herkes için geçerli...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir gruba Varlık Fonundaki bankalar yüzde 25'in üzerinde bir kredi verebiliyor mu? Bazı kamu bankalarına bir ayrımcılık getiriyor muyuz bu düzenlemeyle? Bazı faizsiz bankacılık dediğimiz kurumlara bir ayrımcılık getiriyor muyuz?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Hayır, hayır.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Getiriyoruz ama ya.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İsmail Bey, ne getirip götürdüğünü 4'üncü madde...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yo, yo, benim dediğim ile o ayrı bir şey, benim dediğim o değil ya.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kurum bir düzenleme yapacak, yönetmelik getirecek, o yönetmelikte göreceğiz ne olacağını, burada göremiyoruz. Kurul kanuna ne kadar sadık kalırsa olmayacak gibi fakat burada onu göremiyoruz. Kurulun ne yapacağını bilmiyoruz. Kurul bizi aşacak ve bunu yapacak, kredi genişlemesi yapacak.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Evet, bu çerçevede, mesela 31 ile 34'üncü madde proje finansmanı... Esasında proje finansmanı konusuna baktığımızda, bu, proje finansmanı yeni bir düzenleme, doğru bir düzenleme, uygun bir düzenleme, doğru. Ya, esasında metinler masumdur. Mesela, derler ki: “Dünyanın en demokratik ve en özgürlükçü metni Sovyet Anayasası'dır.” Ama bu, Stalin'i demokratik özgürlükçü yapmadı. Aslında bu metin kabul edilebilir bir metin -proje finansmanı- ama bu proje finansmanı Kanal İstanbul için düzenleniyorsa şurada bir kayıt için şunu söylemek istiyorum: Çok değerli arkadaşlar, Kanal İstanbul Projesi'ne çevresel nedenlerle çok karşıyız. Montrö nedeniyle devlete ve bütün kurumlara temkin tavsiye ediyoruz. Ama bu proje asla ve kata bir devlet projesi değil. Sayın Bakana da imkân bulduğumda söylediğim için söylüyorum, bu projeyi kamu projesi yapacak hiçbir özellik yok, bu proje mega bir şehir projesi. Dolayısıyla, bu projenin, nihayetinde kamu kaynaklarıyla finanse edilmesi veya geçiş garantili bir sistemle finanse edilmesi gerçekten hak değil, adalet değil ve doğru değil. Bu projede, bakın, 1 milyon 670 bin metrekare bir imar alanı söz konusu.

30 milyon metrekaşe el değiştirmiş ve bu proje -biz üzerinde çalıştığımız için söylüyorum- yaklaşık 800 milyar liralık bir değer artışı ortaya koyuyor. Dönümü 10 bin lira olan yerlerin 1 milyon lira ve sonra da 10 milyon liraya gidişi söz konusu. Bu projenin buradaki ranttan finanse edilmesi doğru. Şimdi, burada bir finansman toplayarak bu projeyi finanse edip ama bunlara ödemeleri geçiş garantili bir sistemle yaparsak bu tamamen şuna geliyor, vergilerle orada arazi ve gayrimenkul yatırımı yapanların cebine kaynak aktarmak. Ben de şunu çok açık söylüyorum: Sayın Berat Albayrak'ın oradan arazi alması bir ahlak meselesidir. Bunu da not düşünüyorum; tam bir ahlak meselesidir, ahlak sorunudur bir bakanın oradan arazi alması, çok net söylüyorum.

Şimdi, bakan, Sayın Bakan da bana burasının bu şekilde finanse edilmesinin kendi hesaplarına göre 1 milyar dolarlık bir yıllık geliri olduğunu söyledi. Asla ve kata bu projede böyle bir gelir yok. Bu projenin bütün rakamları, bütün verileri açık. Ayırarak söylemek istiyorum, bir Osmangazi Köprüsü'nün geçiş garantili sistemle finanse edilmesinin mantıken bir zararı yok. Bizim orada karşı olduğumuz şey bunun ihale süreci. Ama burada bu mantık da yanlış çünkü burada bunu finanse edecek bir gelir de yok, bir kamu menfaati de yok. O nedenle, burada, bunun, bu proje finansmanı ile elde edilecek finansmana, bu finansmanı ortaya koyanlara daha sonra ödenecek paranın, gelirin geçiş garantili bir sistemle sağlanması, vergilerle burada yatırım yapanlara kaynak aktarmak demektir ve tam bir sömürü projesi olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Tatlıoğlu.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sert eleştiriler bekliyoruz Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, çok dokunmadan eleştireyim. Mustafa Bey, hazır mısınız eleştirilere?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, değerli basın mensupları, değerli kamu kurumunun temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ben gençlik yıllarımda “Kaos Teorisi” diye bir kitap okumuştum. Yazarın ismini hatırlayamadım ama ifade şöyleydi: “Amazon ormanlarında bir kelebeğin kanat çırpması Amerika ve Avrupa kıtasında fırtınalara neden olabilir.” diyordu. Kelebek teorisi veya kaos teorisi. Yazarın ismini hatırlayamadım. Şimdi bakıyordum tam Başkan söz verince vazgeçtim.

Değerli arkadaşlar, finansal piyasalar küreselleşti. Artık, dünya entegre oldu. Herhangi bir bölgede meydana gelen bir hadise hepimizi yakından ilgilendiriyor. Bunu niye söyledim? Bugün görüştüğümüz kanun teklifi 40 maddeden oluşuyor ama esasında Sayın Kalaycı'nın dediği gibi bu bir torba kanun olma niteliğini taşıyor çünkü 2 tane önemli kanun var: Bankacılık Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu; bunları görüşeceğiz. Yani 2 kanunda teknik düzenlemeler yapıyor.

Ben dün yurt dışındaydım. Azerbaycan'da seçimler için gözlemci olarak görevliydim ama gece sırf bu şey için aslında gündüz gelecektik. Gece uçağıyla saat dört gibi Sayın İbrahim Aydın'la beraber geldik ve özür dilerim, İbrahim Aydemir'le, İbrahim Aydın değil. Ona da şifa diliyorum. İbrahim Bey de kaza geçirdi. Bilmeyen arkadaşlar olabilir. Trafik kazası geçirdi ve şu anda ameliyatta Antalya Milletvekili İbrahim Aydın.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Geçmiş olsun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ona da buradan geçmiş olsun diyorum tekrar.

Biz İbrahim Aydemir’le beraber dün Azerbaycan seçimleri için Bakü’deydik gözlemci olarak. Gece geldik sabahleyin hatta İbrahim hiç uyumamış. Bu kanun teklifiyle ilgili de teknik bilgiler almak üzere bazı arkadaşlarla görüştük. Onlardan aldığım bilgi şu: Bu kanun teklifi esas olarak Türkiye’deki mevzuatın Basel Kriterlerine uygun hâle getirilmesi için -bu düzenlemeler -esasında o maksatla getirilmiş ama neticede biliyorsunuz, bu, küreselleşme –gerekçede de var- bütünleşme, tüketici tercihlerinin değişmesi, teknolojinin değişmesi vesaire bizim de mevzuatımızı değiştirmemizi gerektiriyor. Nitekim, Sermaye Piyasası Kanunu 2013 yılı başında yürürlüğe giriyor ama aradan geçen yedi sene içinde dünya değişiyor, Türkiye değişiyor; yeni fonlar, yeni tercihler, yeni üretim, tüketim, ticaret alışkanlıkları ortaya çıkıyor. Buna göre de bu, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun da değişmesi, hakeza yine Bankacılık Kanunu’nun değişmesi bir zorunluluk olduğu için Sayın Mustafa Savaş ve arkadaşları bu teklifi Komisyonumuza, Meclise sundular, tabii ki Komisyonumuza geldi.

Değerli arkadaşlar, hani “tenkit” dedi Sayın Kuşoğlu, doğru. Biz yasama görevlisiiyiz, milletvekiliyiz. Her ne kadar iktidarın partisiyiz, iktidar partisi; doğrudur, üzerimizde böyle bir sorumluluk da olmakla beraber yasa yapma yetkisi bütün Meclisindir, hepimiz bu sorumluluğu taşıyoruz. Zamanın ruhuna göre, yeni tercihlere göre de kanunları birlikte yapmak zorundayız. Bu iki kanunda getirilen değişiklikler teknik mevzular. Elbette muhalefet cephesinde olan arkadaşların hem katkı babında hem de iktidarı ve iktidarın partisini köşeye sıkıştırma babında mutlaka tenkitleri, eleştirileri olacaktır, buna saygı duyuyoruz. Ben sabahleyin usul konusunda söz alırken Sayın Paylan -dört buçuk yıldır ben de buradayım- her kanun teklifi geldiğinde veya geçmişte tasarılar geldiğinde usul üzerine mutlaka söz aldığı için o karşı cevabı vermek zorunda kaldım. Elbette, kanunlar yapılırken çok olumlu katkılar da oluyor, ki teklif sahiplerine maddelerde de biz de soracağız. Burada Değerli Başkanlar var, uzman arkadaşlar var, amacın ne olduğu konusunda onlardan açıklama isteyeceğiz. Ama Sayın Kuşoğlu, haklısınız, etki analizi konusunda hakikaten her defasında gündeme geliyor, biz Sayın Başkan Vekilimiz vasıtasıyla Başkanlığımıza da bunu söyleyelim. Teklifler gelirken etki analizinin de mutlaka olması hepimizin faydasınadır çünkü neticede, kanun çıkarırken getiri götürüsü, faydası zararı yani SWOT analizi şeklinde olmasa bile mutlaka bir analizin yapılması gerekiyor. Çok haklısınız, ben de bu konuda size katılıyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, iki ana kanunda değişiklik yapılmakla beraber, mesela Sermaye Piyasası Kanunu 2013 yılında yürürlüğe girdi ve bu geçmiş yedi sene içinde kanundaki hükümler birçok tecrübeyi de beraberinde getirdi; eksiklikler ve ihtiyaçlar ortaya çıktı ama benim edindiğim, bu kanun teklifinde -özellikle SPK açısından, Sermaye Piyasası Kanunu açısından söylüyorum- 4 tane önemli teklifte önemli düzenleme geliyor. Mesela, uygulamada tecrübe edilen aksaklıkların çözümüne dair yenilikler getiriliyor. İkinci olarak mevcut düzenlemelerin sadeleştirilmesi sağlanıyor, ben öyle görüyorum en azından sabahtan beri yaptığım incelemelerde. Yeni sermaye piyasası ürün ve hizmetlerinin altyapısı hazırlanıyor bu teklifle. Yine, denetim ve gözetim faaliyetlerinin de etkinliğinin artırılması amaçlanıyor, ki değişiklik maddeleri geldiğinde bunları tek tek de görüşeceğiz mutlaka.

Ben, tabii ki arkadaşların, sizlerin de olumlu katkılarının olacağına inanıyorum, olması gerektiğini hepimiz kabul ediyoruz. Her ne kadar teklif sahibi milletvekili arkadaşımız bankacılıktan, finans kurumlarından gelse de yanında da Maliye Bakan Yardımcımız ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanımız, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanımız da burada, BDDK Başkanımız burada, hepsi konularında uzmanlar. Ama bir konuya temas etmek istiyorum -çünkü biraz önce sanıyorum Sayın Paylan dile getirdi- değerli arkadaşlar, elbette yaranız olursa birileri kaşır; doğrudur, bizim finans piyasalarımızda bir eksiklik vardı ki 2018 yılı Ağustos ayında kur ataklı büyük bir saldırıya maruz kaldı Türkiye. Ciddi bir saldırıydı ve geçen yıl da Birleşik Devletler Başkanı bizzat ağzıyla ne dedi: “Ben Türkiye’ye...” Açık tabirle dedi ki: “Canlarına okudum, biliyorsunuz, yine okurum.” Amerika Birleşik

Devleri Başkanı bunu ikrar etti. Tabii, işin bir vechesi o, cephesi. Saldırı var, bunu kendi ağızlarından da ikrar ettiler ama demek ki bizim açığımız vardı, bir yaramız vardı ki saldırıldı. Bunu birçok şekilde başlıklar hâlinde ifade etmek mümkün olmakla beraber, bir konuda yine Sayın Paylan tarafından denildi ki: “Swap oranı yüzde 25’ten yüzde 10’a çekildi.” Değerli arkadaşlar, o gün alınan tedbirlerin en önemlisi swapın yüzde 100’lerde olmasının yüzde 25’e çekilmesi idi çünkü akşamdan özellikle Uzak Doğu piyasalarından Londra kaynaklı olarak Uzak Doğu piyasaları kanalıyla Türk bankalarından TL kredisi alıp dövizü yükseltip yine Türklere dövizü satarak bizim taşımızla âdetâ bizim kuşumuzu vururcasına Türk sermaye piyasalarının, Türk lirası kaynaklarıyla Türkiye’de dövizü spekülâtif bir şekilde artırmaları, üç gün içinde dövizin 4,5 liralardan neredeyse 7,4 liralara kadar çıkarılması bizim bir açığımızdı ama BDDK ve bizim bürokrasimiz, Hükümetimiz bu açığı gördüler. Ben hep diyorum, Sayın Kuşoğlu, belki bu bir tenkit olacak ama Allah bize yardım etti, o saldırılar çarşamba, perşembe, cuma günü devam etti ve cumartesi piyasalar tatile girince biz de o cumartesi günü bu açığı gördük ve tedbiri aldılar. Yani, swap oranının yüzde 25’e çekilmesi o dönemde bu spekülâtorlerin büyük zararlar yazmasına neden oldu. Ha, şimdi yüzde 25’ten tekrar yüzde 10’a çekildi. Bunun açıklamasını da biraz sonra veya maddeler sırasında Sayın BDDK Başkanından -ben de merak ediyorum niye bunu yaptık, öyle bir tehdit mi vardı?- dinleriz.

Tabii, bu kanun teklifinin temel amacı, biraz önce söylediğim gibi, uluslararası kriterlere ki başta Basel Kriterlerine Türkiye’deki sermaye piyasalarının, bankacılık sistemimizin ve diğer finans sistemimizin uygun hâle getirilmesi yönüne matuf olduğunu ben de düşünüyorum, teklifin ülkemize, piyasalarımıza ve bütün kuruluşlarımıza, bütün taraflara hayırlı olması dilekleriyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Sayın Öztrak, buyurun lütfen.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce Sayın Öztürk’ün konuşması gayet eğiticiydi. Şimdi, Bülent Bey de altını çizdi, burada bir etki analizi meselesi var. Benim bildiğim kadarıyla, herhâlde, yasa, Hazine Müsteşarlığının ya da sarayın koridorlarında hazırlanmadı, siz getiriyorsunuz, milletvekili getiriyor; milletvekili getirdiği için de burada süratle bizim bu yeni yapıya uygun olarak bir kanunlar kararlar başkanlığı ya da kanunlar kararlar genel müdürlüğü kurmamız lazım ki bu etki analizlerini yapalım, kanunların yazımında da bazı hususlara dikkat edebilelim. Yoksa, tek başına danışmanlarınızın yapabileceği bir şey değil.

İkincisi: Sayın Öztürk “Finans piyasalarında ciddi bir eksiklik var ki 2018 yılında bu saldırı oldu.” dediniz. Ben eksikliği size söyleyeyim: 2018 yılında dış borçlarımız gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak rekor kırdı, vadesi de son derece kısaydı. Dolayısıyla, bir laf var biliyorsunuz “Borç alan emir alır.” diye, Trump da borcu olana emri verdi. Yıllarca söyledik “Bu kadar borç almayın, bu borç çok fazla, dikkat edin.” diye ama maalesef bu olmadı.

Şimdi, finans piyasasında tabii çok ilginç günlerden geçiyoruz. Yani aslında düzenleyici, denetleyici bir çerçevemiz var sistemik risklere karşı. Bunun tabii geliştirilmesi gerekiyor zaman zaman. Yine bir tarafta da bağımsız kurumlarımız var ama bir bakıyoruz, siyaset, bugün, finans piyasalarının günlük işleyişine ciddi şekilde müdahale ediyor. Örnek; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu -ki kuruluş aşamasında ben de Başkan Yardımcısıydım- bağımsız bir kurum olması gerekir. Şimdi, yine bu Bankalar Kanunu’nun ilgili maddesinde diyor ki: “Genel müdür ve genel müdür yardımcılığına

atanacaklar ilgili maddede aranan şartlarla ilgili, şartları taşıdıklarına dair belgeleri teslim ederler. BDDK buna yedi gün içinde bakar. Yedi gün içinde itiraz ederse gerekli önlem banka tarafından alınır, etmezse o zaman bu atama yapılır.” Şu anda yedi gün içinde buna müdahale etmezse atama şartı çalışmıyor. Nasıl yapılıyor? Yedi günün sonuna geldiğinde BDDK bir mektup gönderiyor beğenmediği kişilerle ilgili; diyor ki: “İncelemelerimiz devam ediyor.” E, burada milletvekilleri olarak bulunuyoruz, bu yasayı biz çıkardık. Ne demek, yedi gün içinde incelemiyorsa görevi ihmal ediyor demektir ya da savsaklıyor demektir BDDK. Ya yedi gün içinde inceleyecek ya da “İncelemem devam ediyor.” diye bir yazı... Böyle bir uygulama söz konusu dahi olamaz. Neyi bekliyorsunuz? Ben size söyleyeyim bankacılık camiasında konuşulan: “İdeolojik olarak bize yakın olanlara ‘tamam’ deniyor, öbürlerine denmiyor.” diyorlar. Burada şimdi çok ciddi bir problem var. Bu, BDDK’nin kullanıldığını gösteriyor, bağımsız bir kurulun tetikçi olarak kullanıldığını gösteriyor.

İkincisi, Rekabet Kurumu. Şimdi hatırlayalım, bakın, 20 Ocak 2019’da Sayın Bakan çıktı “Özel bankaların faiz indiriminde yeterince başarılı olmadıklarını görüyorum.” dedi, “Kamu bankaları faiz indirimlerinde başarılı, özel bankalar başarısız.” dedi. Sonra, ayın 21’inde ya da 22’si akşamı bir baktık, Rekabet Kurumunun denetçileri bazı bankaların genel müdürlerinin ve genel müdür yardımcılarının bilgisayarlarına el koymaya başladı. Ne arıyorlar? Şu laflara bakıyorlar: “Döviz, swap, takas” bunların geçtiği yerlerde nasıl yazışmalar yapılmış; söylenen bu. Şimdi, bu neyin nesi? Rekabet Kurumu da bağımsız bir kurum ama tetikçi hâline getirilmiş.

Şimdi, ben şunu açıkça söyleyeyim: Bağımsız kurulları bu şekilde kullanmaya başladığınız andan itibaren sistemik riski önlemeyi bırakın, sistemik riski artırmaya başlarsınız.

Yine bir başka olay: Hazine açıklama yapıyor, diyor ki: “Bir günde 4 milyar dolar borçlandık. Bu, rekor.” Ertesi gün kamu bankaları 4 milyar dolar satıyor. Neden? Türk lirası 6 lirayı geçmesin diye, Türk lirasının 1 dolar karşısındaki değeri 6 lirayı geçmesin diye. Şimdi, yüzde kaç faizle bu borcu aldınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, devam edin.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Yüzde 4,45 ile 5,45 arasında aldınız ve bir günde bu para gitti, 4 milyar dolar. Ee, niye bunu yapıyorsunuz? Aslında Türk lirasını tutabilmek için yapıyorsunuz. Tutabildiniz mi? Tutamadınız. O zaman ne oldu? Hafta sonunda swap limitlerini düşürdünüz, bu sefer swap limitleriyle oynadınız. Evet, swap limitleriyle oynamanın bir tarafında spekülörlerle mücadele var ama öbür tarafında bir başka şey daha var; Türk lirası riski almak istemeyip de belli kontratlara girip bu ülkeye döviz getirenlerin de kafasını karıştırdınız, ürküttünüz, önümüzdeki dönemde yatırımcıların Türkiye’ye gelmesiyle ilgili çok ciddi sorunlar yarattınız. Şimdi, gerçekten, ekonominin kararlarla, kararnamelerle, kanunlarla bir şekilde günlük işleyişine müdahalenin önünü açıyoruz. Bunun sonu yok.

Bugün buraya gelen yasa teklifine baktığım zaman, burada tabii “BAL” kurallarına uymayı sağlayacak olan birtakım düzenlemeler var. Bunlar doğru ama onun yanında benim anlamakta zorluk çektiğim başka düzenlemeler de var. Mesela, Türkiye Varlık Fonunun borçlanma limitlerinin kaldırılması. Yanlış anlamış olabilirim ama Türkiye Varlık Fonuna biz baştan beri “Paralel hazinedir.” diyoruz. Şimdi, hiçbir borçlanma limitine tabi olmadan Türkiye Varlık Fonu yani “paralel hazine” borçlanacak. Ne oldu mali disiplin? Nerede mali disiplin? Şimdi, yine “proje finansman fonu” diye bir fon getiriyoruz. Tamam, yatırımların finansmanı için, altyapı yatırımlarının finansmanı için biraz yaratıcı olmak lazım, araç getirmek lazım ama bunun sistemik risk yaratmaması lazım. Bir bakıyorsun, diyorsunuz ki “Bu projelerle ilgili kâğıt ihraç ederseniz, bu projelere hiçbir şekilde dokunamazsınız bu projenin tamamlanma süresi boyunca.”

Şimdi, bir başka önemli düzenleme, bu manipülatif ve yanıltıcı işlemlerle ilgili madde. Baş kısmı gayet güzel yazılmış, tanımlıyor Avrupa Birliği normlarına göre de ama sonuna bir şey eklenmiş bunun, anlayamadım yani. “Neyin suç olup neyin suç olmadığını BDDK belirler.” diyor “Kurum belirler.” diyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Baş kısmı da kötü.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Şimdi, bu normların hepsinin başlıklarını tek tek söylemiş. Suç ve ceza yasayla belirlenir. BDDK’nin suç belirlemek gibi bir şeyi olamaz. Bu olduğu zaman, bugün zaten belli noktalarda kullanılan BDDK, açıkçası sıkıntılı bir izlenim verir. Şunu söyleyeyim: Lütfen, Türkiye’ye Kuzey Kore gömleği giydirmeyin. Yani, emir komutayla işleyen piyasa ekonomisi olmaz. Tabii ki güçlü bir düzenleyici, denetleyici çerçeve olacak ama yani hatayı siz yapacaksınız, krizi çıkaracaksınız; kefaretni ödemek istemeyip günlük birtakım kararnamelerle işi düzeltmeye çalışacaksınız. Bakın, bölük pörçük iş yapmayın. Buradan Hazine ve Maliye Bakanına sesleniyorum, bürokratları burada, kendisine iletin: Aslında buraya bu kanunu falan getirmeye gerek yok. Türkiye’de neyi düzenlemeye çalıştıkları belli; hem faizi düşük tutmaya çalışıyorlar -değil mi?- hem de döviz baskı altına alıp yani Türk lirası değer kaybetmesin istiyorlar. Ee, tamam, orada Sayın Bakanın emrinde kambiyo mevzuatı duruyor, hodri meydan, kalksın bakalım, getirsin; getirin sermaye kısıtlamalarını. Getirebiliyor musunuz? Ondan sonra da bu ülkeyi idare etmeye kalkın. Ben açık söylüyorum, bu düzeni, bu işleri bu şekilde götürdüğünüz zaman sonunda bu düdüklü tencere patlar. Bu düdüklü tencere patladığında da hepimizin altında kaldığını, biz bundan önceki krizlerin hepsinde gördük.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan bana süre verdiğiniz için.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkürler Sayın Öztrak.

Sayın Katircioğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doğrusunu isterseniz, teklifin kapsamı itibarıyla bizlere verilen süre çok sınırlı ve dolayısıyla da önerileri yeteri kadar derinlikte değerlendirebilmiş değilim ben şahsen fakat gerekçeleri okuduğum kadarıyla birkaç şey söyleme ihtiyacı hissediyorum; bunlardan bir tanesi şu: Bu yasa teklifi, esas itibarıyla, benim anladığım kadarıyla bir finansallaşma sürecini hızlandıran bir amaç taşıyor diye düşünüyorum. Başka biçimde söyleyecek olursam, Türkiye ekonomisinin geleneksel kredi yaratma özelliğine sahip kurumları -ki başta bankalar olmak üzere- bir anlamda kredi yaratma sınırına gelmiş durumdalar. Benim, bankacılık sektörünün raporundan anladığım, mevduatın krediye dönüşüm oranı Eylül 2019 itibarıyla 1,07. Şimdi, bu oran çok yüksek bir oran esas itibarıyla ve bu, bize bankacılıkta kârlılığın düştüğüne dair bir işaret de veriyor diye düşünüyorum ve asıl önemlisi de aşağı yukarı son üç yılda kredi yaratma potansiyelinin sabitlenmiş olduğunu görüyorum. Oysa Türkiye ekonomisinin krediye ihtiyacı var, özellikle ekonominin kriz koşullarından çıkabilmesi için gerekiyor bir bakıma, yeni yatırımlar için finansman sağlanması bakımından. O bakımdan, bu yasa teklifi böyle düşünülmüş gibi geliyor bana. Daha sonra maddeler üzerinde konuşulurken de bu konuda düşüncelerimi söyleyeceğim fakat şuna dikkatinizi çekmek isterim: Finansallaşma, esas itibarıyla 2008 dünya krizini yaratan bir süreçtir aynı zamanda. Yani finansallaşmanın belli koşullarda ekonomide gelişmeye katkısı olabilir ama belli koşullarda da bunun tam tersi olabilir. Şimdi, ben böyle baktığım zaman şunu görüyorum: Finansallaşma -özellikle Türkiye’nin bu içinde bulunuş koşullarına baktığımızda- yoksul kitlelerin daha fazla borçlanmaya, özellikle kredi kartı borçlanmasına gireceğini düşündürüyor bana. Şu an itibarıyla, benim bildiğim, toplam 500-600 milyar Türk lirası civarında bir hane halkı borcu var ödenemeyen. Şimdi, bu, gerçekten finansallaşmayla ortaya çıkan tablo, hayatını sürdüremeyen insanların yeni finansal imkânları kullanarak bir tür borçlanmaya yönelmesini ve bu borçlanma sonucunda da

içinden çıkılmaz bir sürece girme olasılığını gösteriyor. Şimdi, dolayısıyla da burada baktığımızda, mesela “crowdfunding” denilen bir yöntemin uygulanması öneriliyor. Böylelikle birtakım projelerin yapılabilmesinin önü açılıyor, bu da düşünülebilir. Fakat bu “crowdfunding” denilen hikâyenin de esasında sıkıntılı yanları var. Bunları içeriyor mu bilmiyorum; dediğim gibi, ben yasaya tümüyle bakamadığım için bir şey söyleyemeyeceğim.

Onun ötesinde, Faik Bey’in, şimdi, bu bağımsız olması gereken kurumlarla ilgili altını çizdiği birkaç şeyi de -bu konuların altını çok çizdiğim için- ben söyleyeyim: Hakikaten şu an itibarıyla, benim gördüğüm kadarıyla Türkiye’de kanunlarında “bağımsız kurum” yazan ama asla ve asla bağımsız olmayan kurumlar yığını var diye düşünüyorum ya da tersten söyleyecek olursam, bağımsız, devlete ait olması gereken yani tarafsız olması gereken kurumların hemen hemen hepsi bugün itibarıyla Hükûmet kurumları hâline dönüştürülmüş durumda. Bunun sıkıntıları var, buna belki daha farklı bir perspektiften bakmak lazım.

Rekabet Kurumuyla ilgili olarak geçmişte de çok konuştuk, demin siz de sanıyorum Rekabet Kurumunun bankalara açtığı soruşturmaya işaret ettiniz; gerçekten de 2011’de 12 bankaya faizleri sabitlediğinden dolayı bir dava açtı.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – 1,1 milyar ceza verdi.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – 1,1 milyar da ceza verdi fakat Mustafa Bey, bir şey söyleyeyim size: Evet, böyle bir şey olmuş...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ben o dönemde Bankadaydım ve bankaların bilgisayarlarına el konuldu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Böyle bir şey olmuş, bankaların genel müdürleri yazışmışlar, bir toplantı yapmışlar kendi aralarında ve daha çok bundan dolayı da faizler üzerinde... Fakat burada garip bir durum vardı, o da şu: Bu toplantının bir gün öncesinde Lehman Brothers batmıştı Amerika’da dolayısıyla da bütün banka müdürleri panik hâlindeydi. Aslında, o zamanlar, ekonomiden sorumlu Bakan Ali Babacan da bence panik hâlindeydi, ertesi gün de bankaların genel müdürlerini topladı ve onlarla bir toplantı yaptı “Faizlerle fazla oynamayın.” diye. Dolayısıyla da bu yeni bir şey de değil, ben söylüyorum tarihini de 2011’de bir KHK’yle bağımsız olan kurumların hemen hemen tümü Sayın Cumhurbaşkanının imzasıyla bakanlıklara bağlandı, bence o andan itibaren de -bakanın denetleme yetkisinin olduğu bir kurumun herhangi bir şekilde bağımsız olması pek mümkün olmadığına göre- bu kurumlar maalesef bağımsızlıklarını kaybettiler.

Bunun neden önemli olduğuyla ilgili -Faik Bey’in söylediklerine ek olarak belki- son bir cümle söyleyeyim: Devlet, kurumlarla yönetilir yani kurumlar, o bakımdan devlet mekanizmasının ayaklarıdır. Bunları siz bireysel ilişkilere çevirirseniz bu kurumların sağlamlığı kadar sağlam olmaz. Yani bu, çok açık, bunun bir sürü örneği var. Yani bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin bir parçasıdır bu hadise, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi bire bir ilişkiler kurmayı mümkün hâle getiriyor, böylelikle de kurumsal yapıları pas geçme olanağı çıkarıyor ortaya ve bunun da devletin zayıflamasıyla sonuçlandığını düşünüyorum. Ben de şimdilik bu kadar söylemiş olayım, daha sonra tekrar eleştirilerimize devam ederiz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Katircioğlu.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önümüzde 40 maddelik bir kanun teklifi var, bu kanun teklifinin hazırlanıp Komisyonumuza gelmesi ve bu süreci değerlendirdiğimizde, parlamenter demokraside ve tek adam rejiminde yasalaşma süreci arasındaki büyük farkı görüyoruz. Şimdi, bu metin gelmiş, Meclis Başkanlığı iki tali komisyon belirlemiş, bu tali komisyonlar görüşme ihtiyacı duymamışlar, aslında belki de talimat gereği görüşmediler, sonra Komisyonumuza gelmiş ve safha içerisinde de sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmamış, Bankalar Birliği bile sonradan haberdar olmuş, sadece bir bürokratik metin olarak hazırlanmış ve önümüze düşmüştür.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu, tamamıyla finans piyasalarını ilgilendiren 40 maddelik bir kanun teklifidir, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda önemli değişiklikler yapılmaktadır, bu Bankacılık Kanunu da 171 maddedir ama o dönemde tasarı olarak gelen bu metnin hazırlanışı hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum ikisi arasındaki farkı görmemiz açısından: Bankacılık Kanunu'nun 2005 yılında taslak metni BDDK tarafından hazırlanmış ve bu hazırlık safhası bir yılı aşkın süre devam etmiştir. Yapılan çalışmalar, sadece bürokratik düzeyde kalmamış, pek çok uzmanın, piyasada konuyla ilgisi olan kişilerin görüşleri alınmış, toplantılar düzenlenmiş ve bu toplantılara Bakan olarak ben de katılmıştım. Avrupa Birliği direktifleri, Basel Kriterleri üzerinde çalışmalar yapılmış ve bankaların görüşleri tek tek istenmiş, Bankalar Birliğiyle toplantılar düzenlenmişti. Oluşturulan nihai metin Bakanlar Kuruluna sunulmuş, bir kanun tasarısı olarak hükümet tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştu. hükümet gerekçesi, Bankalar Birliğinin 18 sayfalık görüş ve önerileri milletvekillerinin bilgisine sunulmuştu. Türkiye Büyük Millet Meclisi Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmüş, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmuştu. Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeden önce Komisyonumuz üyelerinden oluşan bir alt komisyon kurulmuştu. Alt komisyonda değişiklikler yapılmış, geçici ve esas madde sayılarına bile bu değişiklikler yansımıştır. Bankacılık Kanunu Plan ve Bütçe Komisyonunda günlerce görüşülmüş, hatta sabahladığımız olmuştur, Komisyon üyeleri gece yarısına kadar çalışmışlardır. Hükümetten gelen esas madde sayısı 176 iken alt komisyonda 175 maddeye, Plan ve Bütçe Komisyonunda ise 171 maddeye düşmüştü. Geçici madde sayıları da aynı şekilde hem alt komisyonda hem de ana komisyonda değişikliğe uğramıştı. Hem alt komisyonda hem Plan ve Bütçe Komisyonunda tutulan tutanaklar, verilen öneriler, tartışmalar muhalefet önergelerinin bile kabulünü sağlamıştır. 40 kişilik Komisyonumuzun o dönemde 25 üyesi iktidar partisinden olduğu hâlde, muhalefetin önergelerini birlikte kabul etmişlerdir. Gelelim bugüne: Elimizde ne var? Hiçbir zeminde tartışılmamış bir bürokratik metin vardır, bu metnin redaksiyonuna bile ihtiyaç vardır, cümleleri okuduğumuz zaman, kanun tekniği açısından bile 40 çeşit eleştiri yapabiliriz. Ve maalesef ülkemizde kriz var. Kriz bir buçuk yılını aşmış vaziyette. Hem finans sektöründe sıkıntılar var hem reel sektörde sıkıntılar var ve bir buçuk yıl sonra o kriz dönemiyle bağlantılı gelişen olumsuzlukları ortadan kaldırmak amacıyla böyle bir paketin geldiği izlenimi de önümüzde duruyor. Yani, hem işe hızlı yetişme açısından bu yeni sistem sakat bir sistemdir hem de yasama sürecinin mükemmel işlemesi açısından sorunludur çünkü yasama sürecinde, kanun tasarı ve tekliflerinde ne kadar çok uzmanlık, görüş, tartışma, paylaşma, deneyim ve teorik bilgi bir araya gelirse ancak en mükemmel metinler o zaman ortaya çıkar. Ama şu gördüğümüz tabloda, yasama organının bu yasama sürecinde muhatap olduğu durum Türkiye'de mükemmel yasa metinlerinin hazırlanmasına elverişli değildir. Burada 40 maddeyi içeren bu tekliften bahsederken, üzerinde değerlendirmelerde bulunurken aslında teklifin içerisinde bulunan maddelerle bağlantılı bir değerlendirme yapmayacağım yani "Şu düzenlemelerde şu eksikti, bu yanlıştı, buradaki maksat bu muydu?" gibi bir eleştiriye girmeyeceğim. Bunun tersine, bu 40 maddelik teklifte bulunması gerektiğine inandığım ama yer almayan bir husus üzerinde değerlendirme yapmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, “İhlas Finans mağdurları” diye bir gündem var Türkiye’de. Maalesef bu konu kangrene dönüşmüştür ve piyasada büyük sıkıntılara yol açmaktadır. (Gürültüler)

Teşekkür ederim. Başladığımdan beri sizin sesiniz benimkinden çok duyuluyordu.

İLHAN KESİCİ (İstanbul) – Şeyi merak ettik, yani buradan yayın yapıyor mu, Periscope’den mı yapıldı, Twitter’den mı yapılıyor, onu bulmaya çalıştık, bulamadık.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kaydediyorum sadece.

İLHAN KESİCİ (İstanbul) – “Acaba videoya kaydediyor, bunu daha sonra mı yapacak?” filan dedik.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kapatayım, madem hoşlanmadınız bu işten kapatıyorum.

İLHAN KESİCİ (İstanbul) – Hayır, odur yani başka bir şey değil.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İyi de yani deminden beri açık duruyor, konuşmaya başlamadan önce...

İLHAN KESİCİ (İstanbul) – Bizler de merak ediyoruz, öğrenmek için yaptık onu, Akif bey daha mahir... (Gülüşmeler)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Benim konuşmamı bozacak şekilde...

İLHAN KESİCİ (İstanbul) – Böylece hoşluk bir şey oldu yani, evet.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hoş olmadı, iyi olmadı.

İLHAN KESİCİ (İstanbul) – Peki, özür dileriz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, bu İhlas Finans konusu, belirttiğim gibi, bir kangrene dönüşmüştür ve büyük bir sorundur. Bu işte gerçekten vebal vardır. 75 bin mudi kan ağlamaktadır. Kimileri yirmi beş yıl önce yatırdıkları, kimileri on dokuz yıl önce yatırdıkları paralarını hâlâ alamamışlardır, pek çoğu parasının gasbedilmiş olmasının acısıyla, gözleri arkada kalarak ölmüşler, darıbekaya irtihal etmişlerdir. Böyle bir zulüm görülmemiştir değerli arkadaşlar. Zulüm en büyük vebaldir. Bunun mutlak surette düzenlenmesi lazımdır. Milletvekilleri bu konuda sorumludur, en büyük sorumluluk da Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak bizim üzerimizdedir.

Bildiğiniz gibi, bu kuruluş, İhlas Finans, 1995 yılında 1 milyon lira ödenmiş sermayeyle kurulmuştur, 10 Şubat 2001 tarihinde, yani on dokuz yıl önce, BDDK tarafından 171 sayılı Karar’la faaliyetleri durdurulmuş ve tasfiye sürecine girmiştir. Tasfiye sürecine girdiğinde, 83/7506 sayılı Özel Finans Kurumlarının Kurulmasına, Faaliyetlerine ve Tasfiyesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname yürürlükteydi. Bu kanun hükmünde kararnameye göre tasfiyenin en çok iki yıl içinde yapılması hükme bağlanmıştı. İhlas yöneticilerinin girişimleri, vaatleri, kulisleriyle, bu kanun hükmündeki kararname ve buna bağlı tüm mevzuat tasfiyeden bir süre sonra yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece özel bir mevzuat kalmadığından İhlas Finansın tasfiyesi genel hükümlere göre, yani Türk Ticaret Kanunu’na göre yapılmak durumunda kalmıştır. Tasfiye Kurulu İhlas Finansın ortakları ve temsilcilerinden oluştuğu için, tüm hukuki boşluklardan yararlanarak, mudilerin perişanlıklarından ve dağımlığından, bunun da ötesinde çaresizliğinden yararlanarak -ve hâlen- ödemeleri düzgün bir şekilde yapılmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir banka ile bir ticari şirket aynı usullere göre tasfiye edilemez. Bu, akla, mantığa, hukukun genel ilkelerine aykırıdır. İhlas Finansın, mali kaynaklarının, bilançodaki pasif hesapların yüzde 95’i mudilere ait olan bir banka olduğunu düşünmemiz lazım ve bir

ticari şirket gibi tasfiye edilemeyeceğini bilmemiz gerekir. Üstelik, tasfiye tarihinde, BDDK'nın tasfiye gerekçesinde, bankalar yeminli murakıplarının incelemelerinde, SPK raporlarında İhlas Finansın tasfiyeye sürüklenme nedeni, İhlas yöneticilerinin bankanın içini kendi şirketlerine yasalara aykırı olarak para aktararak boşaltmalarından kaynaklandığını tespit etmiştir.

Şirketin hâkim ortağı ve holdingin en büyük hissedarı olan Mücahid Ören ve diğer şirket yandaşları, İhlas Finansın mali kaynaklarını kendi grup şirketlerine aktarmak suçundan Bakırköy 8. Ağır Ceza Mahkemesince yargılanmış, suçlu bulunmuşlardır ve bu mahkeme kararı Yargıtay ilgili ceza dairesi tarafından da onaylanmış ve sanıklar hüküm giymiştir.

Bir başka konu, 15 Temmuz 2016 FETÖ darbe girişiminden üç ay önce İhlasın Yönetim Kurulu üyesi ve İcra Kurulu Başkanı olarak Cahit Paksoy'un 16 Nisan 2016 tarihinde atanmış olmasıdır. Paksoy, FETÖ bağlantıları nedeniyle tutuklanmış, mal varlığı dondurulmuştur. Cahit Paksoy'un, hemen darbe girişimi öncesinde, bir hazırlık yapılmıyormuşçasına İhlas Holdinge neden CEO olarak atandığı da sorgulanmamıştır. Mudilerin çaresizliğinden yararlanmak suretiyle on dokuz yıldır hiçbir ciddi ödeme yapılmadan İhlas Finansın mudilere borcu, sürekli, kâğıt üzerinde azaltılmaktadır. Mudiler kandırılarak hiçbir ödeme yapılmadan borçlar içi boş şirketlere temlik edilmek suretiyle, İhlas Finansın mudilere borcu, belirttiğim gibi, gerçekte değil kâğıt üzerinde azaltılmaktadır. Hâlen 180 milyon dolar borç kalmış gibi gösterilmektedir. Yasama, idare, yargısal süreçlerde hukuki boşlukları kullanan İhlas Holding yönetimi Mücahid Ören ve diğerleri, binlerce garibanın paraları üzerinde on dokuz yıldır saltanat sürmekte, ihtişam ve lüks içinde yaşamakta, mudilerse, teker teker, gariban bir şekilde darululukbaya gitmektedirler. Mudilerin alacaklarıysa, hileli temliklerle, ölümlerle buharlaşmaya devam etmektedir. Bu zalim düzene “Dur!” demek bu Komisyonun görevidir, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevidir. Bu görevi yerine getirmek, İhlas Finansın tasfiye usulünü ticari bir şirket tasfiyesinden kurtarıp bankaların tabi olduğu kurallara bağlamak bu Komisyonun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin yerine getireceği şerefli bir iş olacaktır.

Bu kanun teklifinin görüşülmesi sırasında böyle bir düzenlemenin yapılmasını beklediğimi ifade eder, hepinize saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Şener.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yapılan şeriata uygundur. Kâr zarar ortaklığı bu. Zarar etti, zarara da ortak oldular.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama içini kendileri boşaltmış.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet değerli arkadaşlar, Sayın Kaboğlu'na söz verdim.

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hepinizi selamlıyorum, konuklara hoş geldiniz diyorum.

Bu yasa görüşmesi...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Yılmaz, o öyle değil, şeriata da uygun değil.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman faizsiz bankacılık nedir bir kere daha düşünün.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Öztürk...

Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bu yasa görüşmesi vesilesiyle etki analizi konusuna çok dikkat çekildi ve diğer konulara da, çok önemli konulara.

Ben öncelikle bir yerindelik sorununa dikkat çekeceğim, zamanlama konusuna. Bu saatte Genel Kurulda çok önemli bir yasa önerisi görüşülürken acaba neden bu saate konuldu? Mesela ben hemen konuşup aşağıya inmek durumundayım Genel Kurula çünkü orada da konuşmam var.

Sayın Başkan, sayın üyeler; acaba bu yasada düzenlenen kurumların başkanlarının burada bulunmaması “Nasıl bu yasa oylanacak dolayısıyla bizim gitmemize gerek yok, oylayacaklar onlar.” şeklinde bir kanaate sahip olduklarından mı veya da bu zaman dilimine sıkıştırılmış olması “Nasıl çoğunluk bizde, bu bir biçimde oylanacak dolayısıyla bol, geniş bir zamana ihtiyaç yok.” düşüncesiyle mi? Bu sorgulamayla, sorularla konuya giriyorum.

Ben şu konuyla yetineceğim konuşmamda: İç Tüzük Madde 38 “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.” Şimdi, bunu bizim burada incelememiz bir yana -tabii, teşekkür ediyorum teklif sahiplerine verdikleri emek için- fakat sanki bu teklif metni hazırlanırken hiç Anayasa’mız yokmuş, bir anayasal düzene tabi değilmemiş izlenimi doğuyor gerçekten. Hani, şeyden vazgeçtik, bir anayasallık, anayasal yönetime, sanki anayasalı bir düzen olup olmadığı konusunda da ciddi bir soru işareti yaratıyor. Bu nedenle, bu açıdan birkaç belirleme yapacağım. Bu İç Tüzük hükmü tabii ki anayasal dayanağa sahip, anayasal dayanağı da, malumunuz olduğu üzere, Anayasa madde 11 ve 12’dir ve bu açıdan, öncelikle anayasal açıdan bu önerinin ve diğer önerilerin incelenmesi gerektiğini belirtiyorum.

Şimdi, bu bakımdan, aslında bu yasa önerisi esasen Anayasa’nın ikinci hukuk devletine ilişkin maddesi açısından ve iktisadi özgürlükler bakımından 13’üncü maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi gereğinin ötesinde önemli iki madde var. Bu iki maddeden biri madde 48, Anayasa’nın 48’inci maddesi ikinci fıkrası, ikinci maddeyse Anayasa’nın 167’nci maddesi birinci fıkrası.

Şimdi neden bu konular çok önemli? Sizler de birden çok kez o konulara değiniyorsunuz. Bunlar, sayın hatiplerin değindiği üzere, bağımsız idari otoriteler veya da özerk ve uzman kuruluşlar olmasından kaynaklanıyor. Bazı anayasacılar Avrupa’da bunlara, bütününe “4’üncü erk” adını da verebiliyorlar. Yani, “Yasama, yürütme ve yargının dışında, kuruluşlarıyla, üyelerinin belirlenmesiyle, işleyişleriyle, kullandıkları yetkilerle, denetim işlevleriyle bunlar âdeta 4’üncü erktir.” biçiminde niteleme yapıyorlar bu özerk ve uzman kuruluşlar için ama bunlar içerisinde de diğerlerine girmeye gerek yok. Mali sektör, finans sektörü en hassas olan alan. Gerçekten sizin de kanun teklifinde belirttiğiniz gibi, birçok kez Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, bunların görev ve yetkileri açısından düzenleme yapıyorsunuz, maddeleri değiştiriyorsunuz. Ancak bu açıdan konuya, yani bunların statüleri açısından ve bunların Anayasa’ya uygunluğu açısından bakılmadığı gibi, mesela bir Varlık Fonu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan

Türkiye Varlık Fonunu doğrusu ben bir hukukçu olarak, kamu hukukçusu olarak, anayasa hukukçusu olarak bu kurumlar kategorisinde yerli yerine oturtamıyorum. Yok, bu kurumlar kategorisi içerisinde yeri yok çünkü Türkiye Varlık Fonu Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kuruluş olarak düzenlendiği hâlde, bir özel hukuk tüzel kişisi, bir anonim şirket olarak düzenleniyor. Şimdi bunun

yeri, biraz sonra belirteceğim gibi, hem bir hukuk devletinde, yasama-yürütme-yargı ayrımına dayanan bir hukuk devletinde, kamusal erklerin kullanılmasında, görev, yetki ve sorumluluk ilkeleri zincirinin geçerli olduğu bir hukuk devletinde açıklanması anayasal düzenimiz açısından mümkün olmadığı gibi, bir kapitalist düzen açısından da ve özellikle Anayasa'nın 48'inci maddesi ve 167'nci maddesi açısından da açıklaması zordur veya olanaksızdır. O bakımdan, gönül isterdi ki, bu kadar yoğun bir emek harcanmış birçok kuruluştaki diğer hatiplerin değindiği üzere, bu yasalar teker teker ele alınsaydı ve gerçekten Türkiye'de bir piyasa ekonomisinin tabi olacağı kurallar bu yasal düzenlemelerle ortaya konulmuş olsaydı. Gerçekten -yine değinildiği üzere ve muhtemelen değinilecek diğer hatipler tarafından- Avrupa Birliği düzenlemelerinde bizim 2001'den itibaren Kopenhag Kriterleri doğrultusunda malumunuz günceldi, çok üzerinde duruldu ama şimdi bizim-hükümet olmadığı için "hükümet" demiyorum- yürütme ve mensupları tarafından, bakanlar tarafından "Avrupa Birliği bizim hedefimizdir." denildiği hâlde, aslında bu düzenlemelerle Avrupa Birliği hedeflerinden ve aynı zamanda Avrupa hukukunun temel ilkelerinden uzaklaşıyoruz. Bunu dikkatlerinize sunmak istiyorum çünkü bu kurumlar, bu özerk ve uzman birimler, özellikle finans sektöründe, 1970'li yıllarda, Amerika'da ve Avrupa'da gündeme gelen ve "4'üncü erk" nitelemesine kadar uzanan önemli kuruluşlar şeklinde gelişmelerini sürdürmektedirler. Şimdi, bu bakımdan, mesela anayasallık açısından konuya baktık ve dedim ki: "Bunlar özellikle 48'inci madde açısından değerlendirildi mi?" "Devlet, özel teşebbüslerin, millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır." Şimdi, ben bu madde 48'in piyasa ekonomisinin çerçeve maddesi ikinci fıkrasını okuduğum zaman, bu maddelerin yazılmasında, değiştirilmesinde, bunların, bu hükmün, bu amir hükmün dikkate alınmadığını gözlemlemekteyim veya madde 167 "Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler." Bu maddenin de, bu amir hükmün de dikkate alınmadığını görmekteyim.

Şimdi, sadece bunlar mı? Mesela birkaç örnekle bu maddelerin yazılmasını teknik açıdan, tabii, maddeler kısmında görüşülecek ama örnek olarak vermek istiyorum: 1'inci maddede "Bankacılık sistemini tehlikeye düşürdükleri tespit edilen..." Bankacılık sistemini tehlikeye düşürmek ne demek? Şimdi, bunun tabii bir anayasal dayanağının olması gerekiyor, bir kriterinin olması gerekiyor. Veyahut da madde 10 son fıkrada, keyfilğe yol açabilecek birtakım yetkiler öngörülmuş veya madde 14'te, "tekerrüre bağlı olarak cezanın artırılmasına ilişkin yetkinin de keyfilğe açık olduğu görülmektedir. Madde 23'te, tekerrüre bağlı olarak cezanın artırılmasına ilişkin yetki yine aynı şekilde keyfi bir uygulamaya açık ve örnek olarak söylüyorum: Madde 26 sonda, adil bedelin hesabına ilişkin genel çerçevenin yasayla düzenlenmesi gerekiyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayabilir miyiz?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bunların yanı sıra, idari para cezası artışına ilişkin birçok hüküm var. Bunların da oran artışları son derece yüksek. Şimdi, bu açıdan bakıldığı zaman, tabii, hukuk devleti, madde 2 "hukuk güvenliği" ilkesi ve "hukuki belirlilik" ilkesi çok önemli. Birçok madde düzenlemesi buna aykırı. Bir de Anayasa madde 13'teki "ölçülülük" ilkesine aykırı. Bu bakımdan, Anayasa'ya uygunluk açısından incelediğim zaman, bu yasanın hazırlanmasıyla -tabii ki birçok yararlı hüküm de vardır, değinildi zaten Anayasa'ya uygun hükümlerine fakat- Anayasa'nın yok sayılmış olması zaten, hani, çokça eleştirilen "anayasasızlaştırma" sürecinde, bırakın anayasal devleti, sanki anayasalı devlet değilmiş gibi bir izlenim yaratıyor. Burada bu da aslında bu düzenin, iktisadi düzenin, bir kapitalist düzen veyahut da piyasa ekonomisi veya neoliberal bir düzenden çok

-Varlık Fonu örneğinde olduğu gibi- hani, biraz vahşi bir piyasa ekonomisi düzeni -daha kötü bir deyim kullanmamak için- olduğu sonucunu, kanaatini doğuruyor. Ki, bu düzenlemede, örnek olarak belirttiğim maddeler itibarıyla, bunu sanki körükleyecek, bunu teşvik edecek ve bir dahaki düzenlemede bugün konuştuğumuz veya konuşmadığımız konuların yarattığı sakıncaları burada konuşuyor veyahut da değerlendiriyor olacağız.

Teşekkür ederim dikkatiniz için.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Karabıyık’a söz vereceğim şimdi, daha sonra Sayın Hamzaçebi, Sayın Özdemir ve Sayın Böke’ye sırayla söz vereceğim.

Sayın Karabıyık, buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ekonominin, bildiğimiz gibi, önemli sorunları var ve bu sorunlar geçici pansumanlarla da çözülüyor, bunu gördük. Aslında ekonomide, üretimde, eğitimde reformlara ihtiyaç var, bunları da biliyoruz. İşsizliğin geldiği nokta da işte ortada.

Kısa vadeli tedbirler artık sadece torba yasalarla gelmiyor, bir de baskıcı bir rejim uygulanıyor, bazı kesimlere baskı getiriliyor. İşte, şu anda da, hani, bankalar üzerine de bir baskı geldiği kesin. Bir finans akademisyeni olarak yıllardır bankaların gereksiz ve fazla komisyon aldıklarını dile getirmişimdir. Evet, bunların bir şekle sokulması gerekiyor ama biz samimiyet görüyor muyuz? Buralara baktığımız zaman maddelere, samimi görmediğimiz ifadeler o kadar çok ki, hani, bunun altında da piyasa tabii ki bir şeyler arıyor.

Şimdi, bir bakıyorsunuz, tam sekiz yıl sonra Kanal İstanbul yeniden devreye sokulmuş, gündeme gelmiş, yaklaşık 130-140 milyarlık da bir finansman ihtiyacı var. Tam da bu sırada Varlık Fonu yasadaki tüm kısıtlamalardan arındırılmış olarak sınırsız bir finansman olanağına kavuşturulmak isteniyor.

Şimdi, değerli milletvekilleri, biliyoruz ki, aslında mevcutta bir banka, bir kamu kuruluşu olsa bile, müşterisine bir kredi vereceği zaman teminat arar, döviz gelirine bakar, öz kaynak sınırlaması ve ödeme kabiliyeti gibi noktalarda hassas davranır. Hani, çok bildiğimiz klasik şeyler var: “İşte, öz kaynakların yüzde 25’inden fazlasını veremezsiniz kredi olarak, verdiğiniz kredinin yüzde 20’sini teminat olarak alırsınız veya döviz kredisi verecekse üç yıllık döviz gelirlerinden daha fazlasını veremezsiniz...” falan filan gibi. Ama bakıyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı ve Maliye Bakanının tam yetkili olduğu bu Türkiye Varlık Fonunda, işte, alacağı krediler, sağlayacağı finansman olanaklarının hepsini yasadaki sınırlandırmalardan arındırıyorsunuz. Şimdi, tabii, bunda bir samimiyet görmek gerçekten mümkün değil.

Diğer taraftan, bakıyorsunuz, BDDK ve SPK özerk düzenleyici ve denetleyici kurullarında artık devre dışı bırakılıyor bu kurullar bu konumlarından. Hani, yetki ve regülasyon sorumluluklarını Merkez Bankasına aktarıyorsunuz ama buradaki anlamsızlık ve niyet, hani, çok da ilginç geliyor açıkçası, bunu da söylemeden edemeyeceğim.

Şimdi, manipülasyon ve yanıltıcı işlemler, hani, SPK’da da vardı “insider trading-insider information” Bunların cezaları vardı, tamam, olması da doğal ama bir samimiyet arıyorsa “Gelmesin.” demiyorum. Tabii ki bu tür işlem yapanlara ceza uygulansın çünkü piyasayı altüst ediyor, manipülasyon özellikle. Ama, hani, bunun bir tanımı olur değerli vekiller, yani, bir tanımı olur, nedir; “Yanıltıcı işlemler şudur.” der, işte, “Manipülasyon budur.” der. Ama bakıyorsunuz, tanım yok, ne olacakmış; tanım daha sonra Resmî Gazete’de yayımlanacakmış.

Şimdi, Meclisten çıkmayacak o zaman. Meclisten çıkmayan bir tanımlama, hani, rahatça tehdit ve şantaj unsuru aracı olarak kullanılabilir mi? Piyasanın şu anda böyle bir soru işareti var. Yani, neden böyle şeylere mahal verme ihtiyacı duyulur, bunu gerçekten anlamış değilim. Yoksa, “Yapılmasın.” demiyoruz ama tanımı getirilsin. Ciddi olarak “Şu suçu yapanlar şu cezayı alır.” densin. Niye arkadan dolanıyoruz, neden Meclisten geçmesini istemiyoruz? Sonra, nasıl kullanacağımız konusunda bir soru işareti tabii bizde oluşuyor.

Şimdi, tabii, kamu bankalarına talimat veriliyor, diğer bankalara da baskı rejimi uygulanıyor, bunun farkındayız, son uygulamalarda da gördük ama bazı gerçeklerimiz de var değerli Komisyon üyeleri. Bakın, iktidarın talimatıyla Bankalar Birliği ve yönetiminde TOBB’unda yer aldığı Kredi Garanti Fonunu hatırlayalım. Onlar arasında varılan protokolde bu donmuş krediler vardı, biliyorsunuz. Bu donmuş kredilerin 88 milyar lirası yeniden yapılandırıldı ama 172 milyar liralık donuk kredi için henüz hiçbir şey yapılamadı. Yani böyle bir şey daha bekliyor ama bir taraftan da iktidar bunları bildiği hâlde bankaları, hani, batırarak şekilde yeni krediler vermeye de zorluyor ve baskı yapıyor.

Şimdi, bunlar ekonomi için nasıl bir yarar sağlayabilir? Yani, ona baskı yapacaksınız, buna baskı yapacaksınız, daha önce de istihdam sorununu çözmek için firmalara, şirketlere dediniz ki: “Şu kadar eleman alacaksınız.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) - Ne oldu, çözüldü mü sorun, istihdam arttı mı? Hayır, her gün işsizlik oranı daha fazla arttı. Demek ki bunlar sorun çözen yöntemler değil, bunlar, hani, artık, eski bir cümlemiz vardı, “yaraya pansuman” diyorduk, o bile değil çünkü yaraya pansuman yaptığınızda o kanı durduruyorsunuz ama bunlarla başka yaralar açabiliyorsunuz. Bunlar, düşünülmeden yapılan, çalakalem yapılan çalışmalardır. Yoksa, özel maddeleri var Sayın Tatlıoğlu Hocamızın da söylediği gibi ama öyle bir samimiysizlik var ki, her şeye soru işaretiyle bakma gereğini bize hissettiriyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akif Hamzaçebi Bey, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, bürokrasinin değerli temsilcileri; teklifle ilgili olarak değerlendirmelerime geçmeden önce, ekonomiyle ilgili, çok kısaca, birkaç cümleyle görüşlerimi ifade etmek isterim.

Türkiye şu an bir ekonomik krizin içerisinde. Ekonomik krizden çıkış için iktidar, başta Hazine ve Maliye Bakanı olmak üzere, çeşitli önlemler alıyorlar, açıklamalar yapıyorlar, piyasaya olumlu mesajlar veriyorlar ama bütün bunlara rağmen piyasalarda olumlu bir düzelmenin olmadığını, iyiye doğru giden bir şeyin olmadığını görüyoruz. Tekstil sektöründe çok uzun yıllardır faaliyet gösteren bir iş adamı bir dergiye demeç veriyor. “Otuz kırk yıldır bu piyasadayım, benimle beraber bu piyasanın en eskisi 3 kişi daha vardır, ben hayatımda böyle bir kriz görmedim.” diye bir değerlendirme yapıyor. Bir baktım, bir hafta sonra bir gazetenin birinci sayfasında “İşler çok iyi.” diyordu bu iş adamı. Böyle zorlamayla, telkinle, baskıyla ekonominin iyiye gittiği görülmemiştir, iyiye de gitmeyecektir.

CDS primleriyle ilgili Sayın Hazine ve Maliye Bakanı bir açıklama yaptı: “Mayıs 2018’den bu yana Türkiye CDS priminde en düşük seviyeye geldi, primimiz 267.” dedi. Diğer ülkelerin ne olduğunu söylemiyor tabii. Türkiye en kırılgan 5 ekonomi içerisinde, Güney Afrika, Hindistan, Endonezya, Brezilya’yla birlikte yer alıyordu. Şimdi kimlerle beraber yer alıyoruz? En kırılgan beşli şu ülkelerden

oluşuyor: Türkiye, Bahreyn, Mısır, Ruanda, Pakistan. Türkiye'nin durumu budur değerli arkadaşlar, öyle iyiye giden bir şey yoktur. Bütün yük Merkez Bankasının üzerine bindirilmiştir. Para politikası ve Merkez Bankası kaynaklarına başvurmak suretiyle bütçe açığının finansmanı dengelenmeye çalışılıyor. En son 2020'nin Ocak ayında, erkene alınan bir Genel Kurul kararıyla, yine kâr dağıtımı erkene alındı ve aynen 2019 Ocak ayında yapıldığı gibi, kâr dağıtımı ve ihtiyat akçeleri toplam 40,5 milyar lira bütçeye aktarıldı. Bunun içerisinde değerlendirme hesabından gelen farkın da olduğu görüyor. Bunlar sürdürülebilir gelirler değildir, para basmaktan başka bir anlam ifade etmez, para basarak ekonomi düzelmez.

Bankacılık Kanunu 2005 yılında çıktı. Türkiye, 2001 krizinde tarihinin en ağır bankacılık krizini yaşadı. Kamu ve özel bankalara toplam 47 milyar dolarlık kaynak aktarıldı. 2005 yılında çıkan Bankacılık Kanunu, bu krizin etkisiyle, bankaların hortumlandığı o dönemin etkisiyle çıkarılmış olan bir kanundur; çok ağır tedbirler öngörmüştür, zimmet maddesi bunlardan biridir; 2017'de bu zimmet maddesinin çok ağır olduğunu fark ettiniz ve bir düzeltme yaptınız.

Bakın, çok ağır önlemler vardır o kanunda, 2001 krizinin yarattığı o ortam nedeniyle getirilen bu ağır önlemler, şimdi, burada, bir adım daha ileri götürülüyor.

Bakınız, Bankacılık Kanunu'nun 26'ncı maddesinde şöyle bir ibare var: "Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlâl ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen..." "Bu tespit edilenler hakkında şunlar şunlar yapılır." diyor.

"Bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürenler" ibaresi oldukça muğlak bir ibaredir. Nasıl zimmet maddesinde zaman içerisinde bir değişikliğe gitmişseniz, aslında bu emin bir şekilde çalışmasının tehlikeye düşürüldüğü hâllerin neler olduğu tek tek sayılmalı. Tabii, o günlük ortamda, bu, o kadar tartışılmadı.

Şimdi, bir adım daha ileri gidiyorsunuz, Bankacılık Kanunu'na 76/A maddesini ekleyerek çok yanlış, muğlak bir düzenleme yapıyorsunuz. BDDK ne için vardır bilemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Eğer bu maddeyi BDDK yazıyorsa, BDDK yıllar içerisinde kanun yazma birikimini, yeteneğini kaybetmiş demektir.

Bakın, madde şöyle başlıyor: "Bu Kanun kapsamındaki bankalar tarafından; 4 üncü maddede sayılan işlemler yoluyla finansal piyasalarda yapay arz, talep..." vesaire "yollarıyla manipülasyon yapanlar" diye bir hüküm var. Ne anlaşılıyor buradan? "4'üncü maddede sayılan işlemler yoluyla..." deyince, 4'üncü maddede sayılan kanuna aykırı birtakım işlemler var gibi anlaşılıyor. Hâlbuki bu 4'üncü madde bankaların görevlerini sayıyor: "Mevduat kabul etmek, teminat kabul etmek, saklama hizmetleri..." Bir bankanın bugün yaptığı hangi görev var ise 4'üncü madde bunları sayıyor. Böyle bir kanun yazma tekniği olmaz. Bu manipülasyon kapsamına nelerin gireceğini BDDK tespit eder.

Sayın BDDK Başkanı, Anayasa Mahkemesi kararlarını okumuyor musunuz? Sermaye Piyasası Kanunu'nu açın bakın, sonra gidin bakın. 110'uncu maddesinde "gibi" ifadesini Anayasa Mahkemesi 14/11/2013 tarihinde iptal etti. Ceza uygulamasında fiiller tek tek sayılır "gibi" diyerek genişletici bir yorum yapamazsınız. Eğer BDDK'de liyakat esas alınsaydı, orada atamalarda liyakate önem verilseydi bu teklif buraya böyle gelmezdi, biliyorum ama liyakat yerle bir edildiği için, oraya atanan kişiler, başkanlar kendilerini iktidarın bürokrati olarak gördüğü için, ne emrediliyorsa... Aslında, böyle bir

emrin geldiğini de düşünmüyorum, ben yanlış söyledim. Elbette, krize karşı iktidarlar önlem alacaktır ama ne suç olacak, bunun cezası ne olacak, buna BDDK karar verecek. Siz kimsiniz? Siz yargı mısınız, mahkeme misiniz? Ya, bu Tanzimat Dönemi'nde bile yoktu, 1876 Kanun-ı Esasi'de bile yoktur. “Kanunsuz suç ve ceza olmaz.” ilkesini, 1876 tarihli Kanun-ı Esasi'miz getirmiştir. Bu, kesinlikle kabul edilebilir bir madde değildir.

Sayın Abdülatif Şener İhlasla ilgili bir değerlendirme yaptı, çok kısaca o konuya değinmek isterim.

2005'te Bankacılık Kanunu Tasarısı burada görüşülürken -yürürlükte olan Bankacılık Kanunu da 2005'te kabul edildi- Sayın Abdülatif Şener'in yerinde ben oturuyordum, Sayın Abdülatif Şener de herhâlde Başbakan Yardımcısı olarak oradaydı. O gün, belki o görüşmede yoktu ama Sayın Babacan vardı zannediyorum. İhlasla ilgili önergeyi ben ve arkadaşlarım verdik. İhlasın tasfiyesini TMSF yapsın. Önerge 1 oy farkıyla kabul edildi. AK PARTİ grubundan bir arkadaşımız bizim önergeye sabah beşte destek verdi ve Plan ve Bütçe Komisyonundan öyle geçti, Genel Kurula geldi. Gizli bir el diyeceğim ama Sayın Başbakan olmadan bu maddenin Genel Kurulda tasarıdan çıkarılması mümkün değildir, Sayın Başbakanın talimatıyla olduğunu düşünüyorum, bu madde oradan çıkarıldı ve 100 bine yakın insan yaklaşık 1 milyar dolarlık tasarrufla İhlas Finansla baş başa kaldı. Bu vatandaşlara bugüne kadar doğru dürüst para ödenmedi, kendilerine “devre mülk” adı altında Yalova'da birtakım şeyler pazarlandı, zorla verildi “Bunu alırsan alırsın, almazsan almazsın...” Bu şekilde, perişan hâlde 10 binlerce insan şu anda bunu bekliyor.

BDDK Başkanına bir soru sormak isterim. Bir soru önergesi verdim. Denizbankla ilgili vatandaşların şikâyeti var, sosyal medyada şikâyetlerde bulunuyorlar “Benim hesaplarımdan şunlar şunlar kesiliyor.” diye. İnsanlara mail adresimi gönderdim, “Bana açıklayıcı bilgi verin.” dedim. Soru sordum: Denizbankın yaptığı bu işlemler doğru mudur, araştıracak mısınız, bir işlem yapacak mısınız? Ayrıca, başka sorular da sordum. Bana cevap olarak bir link gönderiyor. “Bankalara Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkındaki Tebliğ'e ilişkin linkte sorularınızın cevapları vardır.”

Eğer bunu Hazine ve Maliye Bakanı verdiyse ona sormam lazım, cevabı o veriyor ama, siz, BDDK olarak Sayın Bakana bu yazıyı gönderiyorsanız suçlu sizsiniz. Solunuzda oturan tecrübeli bir siyasetçi arkadaşımız var, değerli arkadaşımız Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, isterseniz ona da sorun, danışın. Bunu asla kabul etmiyorum. “Kabul etmiyorum.” derken, elbette hukuk çerçevesinde yapacağım şeyler vardır. BDDK, bu tavrıyla, Denizbankın bu şekilde usulsüz işlemler yaptığını kabul etmiş ve üstünü kapatmış oluyor. Ben bunu böyle yorumluyorum. Denizbank, vatandaştan haksız yere para kesiyor, BDDK da bana cevap vermeyerek bu usulsüz işlemlerin üstünü örtmüş oluyor.

Sayın Başkan, konuşmamı sonlandırıyorum, toleransınıza çok teşekkür ederim.

Bir de şu etki analiziyle ilgili çok kısa bir bilgi vereyim.

Arkadaşlar, etki analizi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir. O yasa, 2013 yılı Aralık ayında, burada 2 partili Parlamentoda, AK PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisinin oy birliğiyle kabul edilmiş ve yasalasmış olan bir metindir. O zaman hükümet tasarıları vardı, tekliflerle ilgili bir etki analizi öngörülmemiştir. Şimdi, “hükümet” ve “tasarı” kelimeleri ortadan kalktığı için teklifler var. Maddede, buna paralel olarak tasarıyı teklife dönüştüren bir değişiklik yapılmış durumda ancak bu tekliflerin etki analizinin yapılması için, Meclisin buna göre

yeniden yapılanması gerekir, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi gerekir ama biliyoruz ki bu teklifi iktidar bürokrasisi hazırladı, onun için herhâlde bunun ekinde de bir etki analizi olmalıydı. Bunun kolayına kaçmamak lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, değerli bürokratlar ve tüm katılımcılar; ben de selamlıyorum Komisyonu.

Tali komisyonlardan bahsedildi, bu teklifte de iki önemli tali komisyon var, bunlara danışılmadığı gibi... Ya da onların bir raporları var mı değerli teklif sahipleri? Raporları ulaştı mı? Nasıl bir değerlendirme yapılmış? Bunlardan bir tanesinin de Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olması gerekiyordu. Bu kurumlarla ilgili çok önemli değerlendirmeleri olan Avrupa Birliğinin, normlar açısından değerlendirdiği çok önemli raporlar var. Çünkü gerekçeye baktığımız zaman, gerekçede uluslararası piyasalarla bütünleşmekten bahsediliyor ve bu teklif hazırlanırken, özellikle düzenleyici ve denetleyici kurumlarla ilgili uluslararası kuruluşların yapmış olduğu değerlendirmelerin dikkate alındığı söyleniyor. Güvenilirlik, şeffaflık, etkinlik, istikrar, rekabetçilik gibi kavramlardan sürekli bir vurgu yapılmışken ama baktığımız zaman... Ki en önemli kurumsal değerlendirme, en son Avrupa Birliği Türkiye 2019 Raporu'nda yapıldı değerli teklif sahipleri. Kopenhag Siyasi Kriterlerindeki muazzam derecede gerilemeye, artık, Türkiye raporlarında, Türkiye'deki ekonomik kriterlerdeki gerileme ve bu ekonomik kriterlerdeki gerilemedeki en büyük vurgu da düzenleyici ve denetleyici, bağımsız işleyen kurumsal yapılarda ciddi geriye gidişlerin ve ciddi kaygıların olduğu belirtiliyor. Özellikle “piyasa ekonomisinin varlığına ilişkin endişelerin derinleştiği” kavramı kullanılıyor. Bunlar içerisinde de özellikle bu tür düzenleyici ve bağımsız denetleyici kurumların atama, yönetimlerin belirlenmesi, atama yöntemleri, özellikle görevleri, yetkileriyle ilgili yapılan düzenlemelerin güven vermediğiyle ilgili çok önemli değerlendirmeler yapılmakta.

Baktığımız zaman, evet, siyasi kriterlerdeki geriye gidişlerin, ekonomimizin ulusal ve uluslararası alandaki güvensizliğini ve kırılganlığını ne kadar artırdığını her gün şahit oluyoruz. Özellikle Avrupa Birliğinin raporunda değindiği önemli nokta, yeni yönetim sistemiyle birlikte yasama ve yargının üzerinde yürütmenin gücünün artması, kurumların siyasallaşması, şahsileşmesi, düzenleyici ve denetleyici kurumlar üzerinde Cumhurbaşkanlığının özellikle belirleyici güce sahip olması ve ekonomide bağımsız işleyen kurumlarla ilgili çok önemli tespitler ve bu önemli tespitlerin giderek derinleştiği de belirtiliyor. Özellikle düzenleyici ve denetleyici kurumlarla -Sayın Bakan Şener de belirtti- ilgili reform süreci 2000'lerin başından itibaren başladı ve gerçekten kapsayıcı ve ciddi reformlar yapılmışken, bugün geldiğimiz noktada, yine o Avrupa Birliği kriterlerinden şiddetle uzaklaştığımız ortaya konuluyor. Bunun sorumluları kimler? Bu sistemin bu kadar kişiselleşmesinin ve bu kurumların bu kadar tahribata uğramasının sorumluları kimler?

Yine, güçler ayrılığı ilkesinin zayıflamasıyla birlikte bağımsız kurumlarda siyasi otoritenin etki alanına çok fazla çekildiği önemli bir vurgu olarak yapılıyor. Kurumlar sayılıyor, Merkez Bankası, BDDK -ki bugün en çok konuştuğumuz kurum- en çok güven kaybının yaşandığı kurumlar arasında yer alıyor.

Yine, Moody's'in yapmış olduğu son bir raporda, Türkiye'de kurumların direncinde süregelen kayıp tespiti ve uyarısı yapılıyor.

Bunları şunun için söylüyorum: “Uluslararası kurumların değerlendirmelerini dikkate aldık.” diyorsunuz ama bu, sizi çelişkili bir duruma düşürüyor. Değerlendirmeler bu iken, özellikle önemli maddelerde çok ciddi, kurumları daha da bağımlı hâle getiren düzenlemeler yapıldığını görüyoruz.

Yine, bunun yanında, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinde -Sayın Böke birazdan söyleyecek belki- Türkiye’nin denetim sürecine alınmasının temel gerekçesi, Türkiye’de Demokratik Kurumların İşleyişi Raporu’na atıfta bulunularak denetim sürecine alınıyor yani ciddi kaygılar var bu noktada. Güven ortamından giderek uzaklaşılırken, bu ciddi yapısal sorunlara çözüm gerekirken, belki ihtiyaç olan düzenlemeler varken gerçekten aceleyle getirilmiş bir yasal düzenleme ama yapısal sorunlar çözülmeyen bu geçici çözümlerle bir yere varılamayacağı da açıkça ortada.

Mesela şunu örnek vermek istiyorum. Gümrük birliğinin güncellenmesi Avrupa Birliğinde tartışılırken bir koşul koydu Avrupa Birliği Konseyi, dedi ki: “Türkiye’de hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı, ifade özgürlüklerinde geriye gidiş söz konusu olduğu sürece, komisyona bu konuda bir yetki verilmeyecek.” Yani biz, belirli temel noktalarda bir ilerleme kaydedemediğimiz sürece, burada saatlerce bu yasaları yapmamızın, uluslararası yatırımlar noktasında, güvenilirliği sağlama noktasında bir etkisi olmayacak.

Yine, Avrupa Yatırım Bankası Türkiye’ye yeni kredi vermeyi durdurmuş durumda. Yolsuzluklarla ilgili çok önemli değerlendirmeler var raporlarda; hesap verebilirlik, kamu kurumlarının hesap verme mecburiyeti, şeffaflığı gibi. Önümüzde böyle çok önemli değerlendirmeler duruyorken, bunları tekrar dile getirmek istedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonumuzun bir önerisi alınmadı, bu ciddi bir eksiklik çünkü bu kurumların reforme edilmesinin çıkış noktası, Avrupa Birliğinde özellikle de üyelik müzakerelerimizin yolunu açan önemli düzenlemelerken, şimdi bütün bu kazanımlarımızdan biz geriye gidiyoruz. BDDK’yi birçok manipülatif eylemlerde ve işlemlerde yetkili kılıyoruz. Yine, yarın öbür gün Cumhurbaşkanı çıkıp “Bizim dediklerimizi zaten yapmıyordu, onu da görevden alıyoruz” derse ne olacak?

Sayın teklif sahibi konuşmasında -bir çok yerde dikkatimi çekti- “Cumhurbaşkanının liderliğinde”, “himayesinde” dedi.

Şimdi, bu yasaları kim yapıyor? Nasıl oluyor bu yasalar? Nasıl geliyor bu kurumlara? Bunlara dikkat çekmek istedim açıkçası. Bunları burada söylemek, konuşmak, bir tek kişinin inisiyatifine vermek bile bu kurumları daha da çok yıpratıyor ve uluslararası alanda da ülkemiz açısından ileriki değerlendirmelerde daha ciddi kaygıları da beraberinde getireceğini belirtmek istiyorum.

Kendisiyle çelişkili yani gerekçeyle çelişen maddeler var. Madde 11, Madde 4. Ben Komisyonun asli üyesi değilim ama bu maddeler tartışılırken bunların dikkate alınması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Böke, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Bütün Komisyon katılımcılarını saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, genel gerekçede bahsi geçen üç husus var: Bir tanesi, deniliyor ki: “Finansal sektör verimli ve etkin çalışmıyor, birtakım düzenlemeler yapacağız ve etkinleştireceğiz.” Sonra deniliyor ki: “Finansal sektörde faaliyetlerin kapsam ve çeşitliliğinin gelişmesine ihtiyaç var.” Bu ihtiyacı doğuran bir dizi de sebep söyleniyor. “Biz, bu yasayla bu kapsam ve çeşitliliği geliştireceğiz yani finansal piyasaları derinleştireceğiz.” Bir de uluslararası ilke ve standartlara uyum sağlama kaygısı var ki ona girmeyeceğim çünkü Sibel Hocam, Sayın Vekilim detayıyla girmiş oldu.

O zaman, karşımızda olan soru şu: Finansal piyasalar etkin ve verimli çalışmıyor diye düşünüyorsak ve yeterince derin değil diye düşünüyorsak, derinliğine engel olan ve etkin çalışmasının önünde engel olan unsur nedir? Bu unsuru doğru tespit edersek, o zaman bu engeli ortadan kaldırıp kaldırmayacak bir yasa teklifi olup olmadığını tartışabiliriz.

Temel unsur ve engel, güven erozyonu. Güven tamamen yok olmuş vaziyette. Ekonominin finansal piyasalar açısından ihtiyaç duyulan en önemli unsuru güven. Güvenin olmadığı yerde herhangi bir finansal işlemin olmasını beklemek mümkün değil.

Şimdi, güvenin olup olmadığını nerede görüyoruz? Ya, madem mesele finansal piyasalar, iki ölçütten görmek mümkün. Bir tanesi, yabancıların Türkiye finansal piyasalarına bakışını gösteren CDS risk primi. Bu risk primi -biraz önce Sayın Hamzaçebi çok net bir biçimde ortaya koydu- bize benzeyen ekonomilerle kıyaslandığında çok aşırı düzeyde yüksek. Düşüyor olması herhangi bir şey ifade etmiyor. Bize en yakın olan Güney Afrika’ninkinden neredeyse 2 kat yüksek bir CDS primi var Türkiye’nin. Dolayısıyla, yabancılar Türkiye finansal piyasalarının riskli olduğunu düşünüyor. Sadece yabancılar değil, yerel finansal aktörler de riskli olduğunu düşünüyor ki mevduatların içerisinde yabancı para cinsinden mevduatların oranı yüzde 52’ye ulaşmış vaziyette. Bu iki veri, bize temel sorunun güven olduğunu söylüyor.

O zaman soru şu: Bu yasa güveni tesis edebilir mi? Etmeyeceği o kadar açık ki. Bilakis güven bunalımını derinleştirecek bir yasa. Yani yasa, iddia ettiği şeyi yapmak bir yana, iddia ettiği, düzeltmek üzere yola koyulduğu şeyi derinleştirecek, kendini ayağından vuran bir yasa. Yani hakikaten “Pes” dedirten bir hâli var. Nasıl oluyor tartışmak çok zor oluyor ama birkaç unsur var: Bir, neden güven yok ve neden bu yasa o güveni tesis etmez?

Ekonominin gerçekleri ve ihtiyaçlarından kopuk bir yönetimle karşı karşıyayız. Zira bu yasa da ekonominin gerçeklerinden kopmuş. “Türkiye’de kriz var mı?” sorusuna “Var.” yanıtını vermeden yasa yapabileceğimiz bir dönemde değiliz. Türkiye’de ağır bir kriz var, bir toplumsal bunalım var ve bu toplumsal bunalım, krizin artık finansal boyutunun ötesinde bir sosyal boyuta eriştiğini gösteriyor.

O zaman, burada tartışılması gereken temel meseleler önce sosyal boyutu içermek durumunda çünkü finansal piyasadaki güven erozyonunu giderecek olan şey, gerçeklikle buluşmuş olan bir iktidardan geçer. Bu krizin olduğu gerçeğini kabul etmeden korkarım ki hiçbir yasa hedefine ulaşmayacak.

Bir diğeri de şu: Bu kriz bu düzenin bir sonucu. O zaman düzeni değiştirmek gerekiyor krizin çaresini oluşturabilmek için.

Peki, düzeni düzen yapan şey ne? Bu düzenin en önemli unsuru şu: Gelir yaratacak üretken alanlar yerine ranta kaydı ve bunu yaparken de gelir yaratamadığımız için, çok borçlanan, aşırı finansallaşan, bir düzen kurduk, şimdi, düzenin çıkardığı krizi çözmek için daha da çok finansallaşan daha da çok kredi peşinde koşan bir çare arayışı içerisindeyiz. Bu, düzenin devamını sağlar, krizi çözmez, krizi derinleştirir. Dolayısıyla, özülle yanlış bir yasayla karşı karşıyayız.

Güvenin olmamasının ikinci sebebi şu: Güvenin olabilmesi için özgürlüklerin olması gerekiyor. “Özgürlükler var mı?” sorusunun yanıtı çok açık; Türkiye’de özgürlük falan kalmadı. “Dövizde kriz var.” diyen vatan haini. “Burada bir sorun var, başka bir şey yapılsın.” diyen terörist. “Acaba, ülkenin geleceğine dair duyduğumuz kaygıda söz sahibi olabilir miyiz?” diyen “Sen sus!” denilerek yok sayılıyor.

Şimdi, böyle bir ortam içerisinde yani gerçekliğin kantarının iktidarın elinde tekelleştiği bir yerde, kimin vatanı ne kadar sevdiğini ölçen bir birimin iktidarın elinde yaratıldığı bir yerde, kimin daha hain -bakın, zaten herkes hain de- olduğuna karar veren kantarın iktidarın tekelinde olduğu yerde, “Finansal piyasalara dair söz söyleyenlerin hangi sözünün yanlı olacağı, hangi arzın veya hangi talebin gerçek olup olmadığına karar verecek olan kantar nedir?” sorusunun yanıtı açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – İtiraz eden herkes manipülatif ve spekülatif hareketten suçlanacak ve zaten terörist ve hain olan hepimiz daha da terörist ve daha da hain olarak bir geleceğin içine saplanmış olacağız. Temelde sorunumuz bu, özgürlüğün ortadan kalkmış olması.

İtiraz, demokrasinin temelidir, bunun olmadığı yerde güven olmaz, güvenin olmadığı yerde de finansal piyasa falan olmaz. Bu yasa da bir kez daha o kantarı tekelleştiren bir yasa olduğu için, güveni bizzat kendisi yok eden bir araca dönüşmenin en önemli taliplerinden bir tanesi. Bu yasa kendi kendini imha etmek için yapılmış âdeta.

Üçüncüsü, güvenin olabilmesi için şeffaflık gerekiyor, denetim gerekiyor, birtakım ekonomik çapalar gerekiyor.

Şimdi, Varlık Fonu kuruldu, zaten berbat, ipotek fonu, paralel hazine, hepsi gerçekleşiyor adım adım gözümüzün önünde, çok şeffaf bir biçimde. Hiçbir denetlemeye tabi olmayan Varlık Fonu, şimdi sınırsızca borçlanacak. “Geleceğimizi ipotek altına alıyoruz, eyvah!” diyenlerimize “Terörist.” diyeceksiniz, sonra o ipotek altına alınan bütün sınırlarını ortadan kaldırıp Varlık Fonu’na sınırsızca borçlanma yetkisi vereceksiniz. Kusura bakmayın ama o geleceğin ortağıyız biz ve bu kaygıyı burada dile getirmekle de yükümlüyüz; çocuklarımız için olduğu kadar, bugün sağlıklı bir düzen içinde yaşamak için de bunu söylemek durumundayız. Bu yasa, mali disiplini yok ettiği için güveni yok eden bir yasadır. Dolayısıyla, amacını henüz yasa görüşülürken dahi yok etmektedir.

Şimdi, bir son söz, bir son güveni yok eden unsur, söylem ile eylem arasındaki tutarsızlıklar güveni yok eder. Bir yandan “Piyasa ekonomisi işletiyoruz.” diyeceksiniz öte yandan piyasada müdahale etmediğiniz yer kalmayacak. Sosyal demokrat siyasetin ekonomi politikası denetleme ve düzenleme ister, piyasanın vahşetine teslim edilmemiş bir düzen talep eder ama piyasaların vahşetine teslim edilmemiş düzenden anlaşılan şey, şeffaf, herkese eşit, öngörülebilir, kuralların, denetlemenin ve düzenlemenin olduğu bir yerdir.

Burada düzenleme ve denetleme tamamen ortadan kaldırılıyor; keyfi, rastgele, istenildiği zaman ve isteyen ne istediğinin belli olmadığı bir biçimde düzenleniyor. Bu, ne bir piyasa ekonomisidir ne de gerçek manasıyla bir devletçi ekonomidir. Artık adının konamadığı bir düzene geçmiş vaziyetteyiz. Söylem ile eylem arasında tutarsızlıklar sürdüğü sürece bu yasa ve birçok başka yasa bu düzeni düzeltemez. Bu yasa kendini de imha ediyor, geleceğimizi de imha ediyor. Bence olduğu gibi geri çekilmesi gerek çünkü içinde bir maddesi doğru, bir cümlesi doğru denebilecek bir bütüncüllüğü yok bu yasanın. Bu yasayı geri çekmeyi teklif ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Girgin buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, üzerinde konuştuğumuz bankacılık düzenlemesi önümüze bu ay gelmiş olsa da böyle bir düzenlemenin sinyallerini aslında Kasım 2019’da almıştık. Bu sinyal, Sayın Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak’ın “Ekonomi kötü diyenlerin terör eylemlerinde gördüklerimizden farkı yok.” sözleriydi.

Sayın Bakanın o dönemdeki bu talihsiz açıklamasının bir hata olduğunu düşünmüş, çok eleştirmiştik. Şimdi, o cümleyle ifade edilen anlayışın yasalaştırılmaya çalışıldığını üzülerek görmekteyiz. Bunun sonuçları ağır olacaktır.

Bu yasa teklifi, bir cümleyle ifade etmek gerekirse, iktidarın bankacılık üzerinde açık tahakkümünü ilan ettiği bir düzenlemedir.

İçeriğini değerlendirmeye geçmeden önce, kanun yapma tekniği açısından şunu özellikle sormak istiyorum: Bankacılık gibi milyonlarca yurttaşımızı ilgilendiren bir alanda hangi istişare mekanizmaları işletildi, hangi kurumların görüşleri alındı, hangi sendikanın fikri soruldu, hangi muhalif görüşler çerçevesinde düzenleme yenilendi? Yoksa hayatımızın her alanını işgal eden tek adam zihniyetinin bir uzantısı olarak bu teklif de yukarıdan gelen bir talimatla mı hazırlandı? Ki öyle olduğu anlaşılıyor.

Değerli arkadaşlar, söz konusu kanun teklifiyle, özellikle kamu bankaları ve şaibeli işlemleri, döviz kurları, döviz rezervleri ve ekonominin geneli hakkında basın-yayın kuruluşları veya sosyal medya yoluyla yorum yapan ve fikir beyan eden yerli, yabancı akademisyen, ekonomist, gazeteci, yazarlar baskı altına alınmak istenmektedir.

Kanun teklifinde yer verilen hususlar o kadar geniş, yorumlamaya açık ve muğlak bir şekilde hazırlanmıştır ki hükûmetin ve Sayın Bakanın hoşuna gitmeyen her türlü yorum ve görüş yüzünden, kişiler manipülasyon yapmak gibi soyut ve asılsız ithamlarla kolayca suçlanabilir, haklarında soruşturma açılabilir ve ceza mahkemelerinde yargılanarak hapis yatabilir.

Hangi işlemlerin manipülatif olduğu, yanıltıcı işlemin ne olduğu, bankacılık sistemini tehlikeye düşüren işlemler yapmanın ne anlama geldiği nasıl belirlenecek? Bunlar bilerek ucu açık bırakılmakta, iktidara fikirlere doğrudan müdahale şansı tanımakta, bir otosansür mekanizmasının canlı tutulması istenmektedir.

Uzmanların basında yer alan görüşlerine göre, bunlar tanımı yapılmamış, yoruma açık ve duruma göre değişebilecek işlemler ve eylemlerdir.

Burada asıl yapılmak istenen, birçok alanda yıllardır yapıldığı gibi ekonomi alanında da ifade özgürlüğünün tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Oysa, şiddet içermeyen her türlü düşünce -iktidarın hoşuna gitsin ya da gitmesin- özgür olmalıdır.

Bu kanun teklifinin, teknik düzenlemeler kılıfı adı altında, düşürülemeyen işsizlik, yoksulluk yüzünden yaşanan intiharlar, bir türlü belini doğrultamayan ülke ekonomisi, kamu bankalarının yandaş şirketleri kurtarma operasyonları ve Varlık Fonu’nun gizlenen işlemleri gibi devasa sorunlar hakkında gerçeklerin söylenmesinin önüne geçilmesi amacıyla hazırlandığı açıktır.

Değerli arkadaşlar, bu düzenleme ekonomi alanında farklı sesleri bastırmak ve zarar etmesi neredeyse kesin olan akıl ve bilim dışı projelere vatandaş ve baskı altında tutulan finans kuruluşlarını zorla ortak etmenin yollarını yasallaştırmaya çalışmaktadır.

Yapılan bu düzenlemelerle, özelde bankacılık genelde ise ekonomi alanlarında hukuksuz ve baskıcı bir fiilî olağanüstü hâl dönemi başlatılmak istenmektedir. Yargı sopa gibi kullanılarak ekonominin gidişatı hakkında yapılacak her türlü olumsuz yorum suç kapsamına alınarak, gerçekleri yazan gazeteci, akademisyen ve vatandaşlar OHAL düzenlemelerine benzer biçimde kısıpca alınmak istenmektedir.

Değerli arkadaşlar, maddeler üzerinde konuşurken daha detaylı ele alacağım fakat yasa teklifinin genel mahiyetini gösterdiği için kısaca 3 madde üzerinde durmak istiyorum.

Madde 11, yasa teklifinin belkemiğidir. Tekrar vurgulamak lazım, finansal piyasalarda manipölasyon ve yanıltıcı işlem maddesi, özellikle ülkemiz piyasalarında işlem yapan banka ve diğer kurumların üzerinde bir baskı kurma amacını taşımaktadır.

Hukuk devleti ilkesinin ayaklar altında olduğu ve yargının siyasete bağımlı hâle getirildiği bir ülkede bu türden bir düzenleme yatırımcıların Türkiye piyasalarına olan güvenini sarsacaktır, bir tür korku iklimi yaratılmak istenmektedir. Eğer döviz kuru ve diğer ekonomik verilerde bir iyileşme ve istikrar hedefleniyorsa bunun, bu teklifle getirilmek istenen polisiye tedbirlerle değil güven ortamını tesis ederek yapılacağı açıktır.

Ekonomiye ve Merkez Bankası gibi ekonominin önemli kurumlarına iktidar tarafından yapılan rasyonellikten uzak müdahalelerin döviz piyasalarında ve diğer finansal göstergelerde daha da kötüleşmeye yol açacağı açıktır.

Değerli arkadaşlar, madde 31 ve madde 34'e gelelim. Söz konusu düzenlemelerle, kamunun yaptığı bazı projelerde bir çeşit fon toplama yöntemi getirildiği anlaşıyor. Bilindiği üzere iktidar, yandaş patronlara yüksek tutarlı dövize endeksli garantili projeleri dağıtmış, bunları yaparken ise nedense böyle bir fonlama yöntemi aklına gelmemişti. Unutmayalım, sadece 2020 yılında garantiler için bütçeden tam 18,5 milyar TL ödeme yapılacak. Şimdi ise "Kanal İstanbul" gibi akıl ve bilimle çelişen ve aynı zamanda ekonomik getirisi olmayacak projelere finansman bulunamadığı ve yandaşlara verilecek geçiş garantisi ve kaynak olmadığı için zorlama bir finansman yöntemi icat edildiği anlaşıyor. Bu tür ekonomik getirisi olmayan ve muhtemelen finansal bir fiyasko yaratacak projelere doğrudan vatandaş ya da zorlayıcı düzenlemelerle banka, bireysel emeklilik gibi kurumları ortak ederek kaynak oluşturulması yoluyla yüksek tutarlı zararlar tüm ülkeye yıkılmaya çalışılmaktadır. Döviz ödemesi garantili projeler adrese teslim ihalelerle yandşa paslanırken bu tür ucube projeler toplumun sırtına finansal kurumlar yoluyla yayılmak istenmektedir. Bu madde hem finansal kurumları hem de vatandaş zor duruma sokarak projeleri yapma inadını sürdürme politikasının bir parçasıdır.

Değerli arkadaşlar, madde 32'yle getirilen düzenleme de şunu öngörmektedir: Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları aracılığı ile bazı şirketleri fonlar üzerinden kurtarmak.

Görevi öncelikle çiftçiye, üreticiye destek olmak olan Ziraat Bankasının, geçtiğimiz aylarda, Simit Sarayının paylarını alarak bu şirketi kurtarmak için yüz milyonlarca dolar kamu kaynağını bu yandaş şirkete aktarmaya çalıştığını ve tepkiler üzerine bu işlemde vazgeçtiğini hepimiz biliyoruz. Bu düzenlemeyle, zor durumdaki yandaş şirketlerin, girişim sermayesi gibi, arka kapıdan dolanarak kurtarılmaya çalışıldığı ve buna da yasal bir kılıf arandığı anlaşılmaktadır.

Bitirmeden önce şunu vurgulamak istiyorum: Bu yasanın en temel eksikliği sayıları yaklaşık 200 bine varan banka çalışanlarımızın boğuştuğu sorunlara dair bir düzenleme içermemesidir. Banka çalışanlarımız satış baskısı ve mobbinge maruz kalıyorlar. Mobbing, madenlerdeki "hadi hadi" sisteminin bankalardaki karşılığıdır. Çalışanların üzerinde baskı uygulayan ve mobbing yapan yöneticilere satış rakamları yüksek olduğu sürece hiçbir şey yapılmamaktadır. Bu, cezasızlıktır; bunun önüne mutlaka geçilmelidir.

Mobing, bir işçi sağlığı sorunudur. Bankalarda satış baskısı, cezasızlık ve kara liste uygulamaları ardından zincirleme sağlık yitimi yaşanmaktadır. Çalışanlar arasında duygu durumu düzenleyici ilaç kullanımı fazlasıyla yaygındır. Çalışanlar bazen sağlık desteği bile almaksızın antidepresan kullanmaya başlamaktadır. Bankalarda çalışırken beklenmedik şekilde ve genç yaşta hayatını kaybeden çalışanların ölümleri çalışma koşullarından kaynaklanan riskler açısından incelenmelidir. Ayrıca, banka çalışanlarımıza yönelik yıpranma payıyla ilgili bir düzenleme acilen yapılmalıdır.

Bitirirken şunu vurgulamak istiyorum: “Bankacılık sorunlarını konuşmaya banka çalışanlarının dertlerinden, bankalara borcu olan milyonlarca kredi borçlusundan, batık kredisi olan esnaf ve çiftçiden başlamalıyız.” diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi soru, görüş...

Buyurunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım “Görüşmeler tamamlanmıştır.” dediniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Savaş’a söz vereceğim, daha sonra maddelere geçilmesini oylayacağım.

Evet Sayın Savaş, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bir talebim olabilir mi; kamu kurumlarından görüşlerini alabilir miyiz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Talep etmeleri hâlinde Bakan Yardımcımız, BDDK Başkanımız, SPK Başkanımıza da söz verebiliriz.

Buyurun Sayın Savaş.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Kuşoğlu kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarıyla ilgili bir bilgi istemişti. Tabii, biz maddeler esnasında daha detaylı bilgi verecektik ama şimdi ben hemen detaylı olarak bilgi vermek istiyorum.

Kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarının durumu: Sayısı 13 olan kalkınma ve yatırım bankalarının 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla toplam aktifleri 292 milyar 227 milyon TL ile bankacılık sektöründeki payı ise -konuşmamda da belirttiğim üzere- 6,7 civarında, toplam kredileri ise 203 milyar 676 milyon TL, sektörün yüzde 7,8’ini oluşturuyor. Söz konusu bankaların öz kaynakları 43 milyar 595 milyon TL. Bu bankalar kasım döneminde yani geçen yıl on bir aylık dönemde 5 milyar 296 milyon TL kâr etmişler. Söz konusu dönem itibarıyla kalkınma ve yatırım bankalarının toplam şube sayısı yurt içi ve yurt dışı 58, personel sayısı da 5.199.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mevduat bankalarından kârlılıkları daha yüksek...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Şimdi, konuşmamda söyledim, mevduat bankalarının toplam 49 milyar TL’ydi 2019 Aralık itibarıyla; yaklaşık yüzde 10’una tekabül ediyor.

Sayı 6 olan katılım bankalarının 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla toplam aktifleri 267 milyar 663 milyon TL, bankacılık sektöründeki payı da yüzde 6,1 civarında. Katılım bankalarının aktiflerine bakıldığında ise 202 milyar 625 milyon TL olan toplam mevduatları sektörün de yüzde 8,2'sine tekabül ediyor; toplam krediler ise 131 milyar civarında, sektörün de yüzde 5'ini oluşturuyor.

Söz konusu bankaların öz kaynaklarına baktığımızda; toplam sektörün öz kaynağı 492 milyardı konuşmamda da belirttiğim üzere, katılım bankalarının öz kaynağı da 21 milyar 100 milyon civarında. Bu bankalar kasım döneminde, on bir aylık dönemde de 2 milyar 346 milyon TL kâr elde etmişler. Söz konusu dönem itibarıyla kalkınma, yatırım bankalarının toplam şube sayısı 1.167, personel sayısı da 15 bin 975.

Evet, Sayın Kalaycı ücret ve komisyonların toplam bilanço içerisindeki, kârlılık içerisindeki artışlarda geçen yıl bilanço içerisinde yüksek seyrettiğini söylemişti; doğru. Tabii, bir de geçen sene faizlerin düşmesiyle birlikte özellikle yeni faiz oranlarından tekrar kredilerini dönüştürmek isteyenlerden –malum, bildiğiniz üzere- açıp kapamadan komisyonlar alınıyor, belki de onun da etkisi olmuş olabilir.

Diğer taraftan, Sayın Öztrak'ın Rekabet Kurumuyla ilgili bir söylemi oldu. Son dönemde Rekabet Kurumu bilmiyorum o denetimi hangi bankalarda yaptı ancak Rekabet Kurumunun rutin denetimi her dönem oluyor. 2011 yılında –o dönemde ben de bankacıydım- tüm bankalara gitmişti özellikle mevduat konusunda rekabeti engelleyen hususları tespit etmek amacıyla ve yüklü miktarda da ceza kesmişti yani Rekabet Kurumunun her zaman yaptığı rutin denetimler.

Diğer taraftan, bizim geçen sene Temmuz ayında finansal yeniden yapılandırma ile ilgili torba kanun vardı; ben de onu sık sık takip ediyorum, bizim buradan geçirdiğimiz kanun sektöre ne kadar hizmet ediyor diye ancak oradaki süreç malum, firmaların talebi, bankaların değerlendirmesine baktığımız zaman biraz yavaş ilerliyor. Bir de ayrıca, geçen sene faizler yükseldi, o yüksek faizlerden bankalar kredilerini yapılandırmak istemediler. O nedenle bu dönem, özellikle 2020 yılı içerisinde, daha düşük faizden –ki artık 8'e, 9'a, 10'a kadar faizler düştü- yapılandırmak isteyen firmalar olacaktır. Baktığımız zaman toplam yapılandırma tutarının 12-13 milyar TL civarında olduğunu görüyoruz.

Ben diğer konularla ilgili bilgi vermek üzere Sayın Bakan Yardımcımıza sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan Yardımcım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Evet, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, söz alan değerli milletvekili arkadaşlarımızın yön gösterici ve görüş açıcı düşünceleri için de teşekkür ediyorum ama öncelikle Mustafa Bey ve arkadaşlarının uzun zamandır BDDK ve SPK üzerinde bekledikleri değişikliklerle ilgili vermiş oldukları teklif de önümüzdeki süreçte çok önemli çalışmalara da hizmet etmiş olacak.

Özellikle Varlık Fonu'yla ilgili çok soru geldi. Varlık Fonu içerisinde öz kaynaklarıyla sınırlı olan Ziraat Bankası, Halkbank, işte Türk Hava Yolları gibi, borçlanma oranı, zaten var olan kısımlar -daha önce bankalar, biliyorsunuz hazineye bağlıydı- hazineye bağlı olan yapının Varlık Fonu vasıtasıyla da gerçekleştirilmesine yönelik bir adım ve bankaların denetlenmesi, atılacak olan adımlarla ilgili de tek tek maddelere baktığımızda birçok sorunu orada gerek BDDK gerekse SPK'deki arkadaşlarımız cevaplandıracaklardır. Atılacak olan adımlar Avrupa Birliği müktesebatında ve Avrupa'da çok daha sık kullanılan bankacılığı zapturapt altına alan önemli adımlar; onları da biz burada gerçekleştirmiş olacağız.

Sayın Paylan çok güzel bir şey söyledi. “Laissez-les faire, laissez-les passer” bize öğretilmiş bir şey ve bununla da piyasanın aslında dağınlılığı söz konusuydu.

Evet, bugün gelişmiş Batı ülkelerinde gerek finans çevresinde gerekse birçok alanda kamu otoritesinin hissettirildiği, kamu otoritesinin sağlandığı ve birçok denetimin ülkenin yararına, ulusal çıkarlara ilişkin olarak gerçekleştirildiğini hepimiz biliyoruz. Maalesef bir çok ülkeye “laissez-les faire, laissez-les passer” dedikleri “Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” anlayışı zorla olmasa bile öğretilmiş bir doktrinle uygulanıyor.

Şimdi, gerek bankacılık sektöründe gerek finans sektöründe bu adımlarla hem piyasadaki... Mesela, Paylan yine Sayın Bakanımın “tweet”iyle ilgili bir şey söyledi. Burada bu değişiklik, gerçekleştireceğimiz değişiklik aslında BDDK’nin özelinde kullandığı, Cumhurbaşkanının yetki devriyle Merkez Bankasının kullanmış olduğu bir durumu tamamen Merkez Bankasına vermekle gerçekleştirmiş olacağız. Atılacak bu adımla, yapılacak olan bu değişimle, fiilen atılmış olan, devredilmiş olan bu yetki Merkez Bankası tarafından kullanılacak ve üç ayda bir gerçekleştirilecek olan bu adımlar her an operasyonlar yapılacak şekilde sağlanmış olacak. Bugün atılmış olan o “tweet”ten Bakanlığımıza, SPK’ye, Bankalar Birliğine, Merkez Bankasına ve belki de milletvekillerimize çok ciddi bir sayıda teşekkürle döndü çünkü geçen yıl bankaların elde etmiş olduğu faaliyet dışı gelirler içerisinde, bu komisyon, EFT gibi alınmış olan ücretler var.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakan, niçin bu olmadan tedbir almıyorsunuz? Olduktan sonra alıyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Bakın, gelen talep...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Yani cinayet işlendikten sonra katili bulmak bir şey değil.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Cinayet işlendikten sonra yok... Onların yetkileri kullanılan çerçeve içerisinde oldu, şimdi bu adımlar atıldı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hayır, öngörü sahibi olmak zorunda yani...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Sonuçta biz geçen yıl faiz oranlarının yüzde 30'lara ulaştığı bir dönemden şu anda faiz oranlarının düştüğü bir döneme geldik. Atılan adımlar, bir yangın vardı bu yangının giderilmesi ve tüketicinin talepleri doğrultusunda atıldı. Şimdi, bunu şu anda kanuna koymuş oluyoruz; yani mevcut uygulamayı koymuş oluyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – – Sayın Bakanım, bu...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Ben sözlerimi bitirmek istiyorum müsaade ederseniz.

Dolayısıyla da atılmış olan bu adımlar mevcut olan yapının sadece düzenlenmiş hâlidir. Bundan sonrası hem SPK hem de BDDK’nin beklediği bu değişimleri de burada maddeler üzerinde zaten konuşacağız.

Teşekkür ediyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Çok kısa bir şey söyleyeceğim, eleştiri değil ya lütfen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bir cümle alayım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yürütme, olayların peşinden gitmemeli yani yürütme makamındaki insanlar bu olabilecekleri görüp tedbir almalı. Yani siz vatandaşın önemli bir şeyi kaybolduktan sonra yeni bir tedbir... Tamam, teşekkür ederiz bu tedbire yani bu tedbiri yapmıyoruz ama hep böyle oluyor; yani cinayetten sonra katili aradık, katili yakaladık başarıyla.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan da konuşsun ondan sonra söz vereceğim, müsaade edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, Sayın Mustafa Savaş; şimdi, biz burada yaklaşık dört saat konuştuk muhalefet milletvekilleri olarak ve en çok gündeme getirdiğimiz konu, biliyorsunuz bu manipülasyon, efendim bankaların yanıltıcı işlem meselelerinin subjektif bir şekilde tanımlanması ve bu yetkinin BDDK’ye verilip “Suçun ne olduğunu BDDK Kurulu belirler” gibi bir ifade bulunması, bunun büyük risklere yol açabileceği ifadesiydi. Ne siz ne Sayın Bakan Yardımcımız bununla ilgili tek cümle etmediniz yani dört saatin üç saatini bununla ilgili konuştuk arkadaşlarımız. Sayın Başkan size de söylüyorum bunları, hiçbir cümle edilmedi yani o anlamda.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddelerde edecek herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yani bütünü...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, geneli üzerinde konuşuyoruz ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama bakın, en çok konuştuğumuz konu hakkında tek cümleyle; bu bir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, tamam cevap versinler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İkincisi de Sayın Bakan Yardımcımız bir ifade kullandı. Yani ben diyorum ya “Regülasyonları olmalı, mutlaka denetimsiz bırakılmamalı” ama diğer nokta da “İfrat tefrit noktasına savrulmayalım.” derken Sayın Bakan şunu da dedi: “Zapturapt altına almak.” ifadesini kullandı. Ben işte bu ifadenin de sıkıntılı olduğunu düşünüyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Ne ifade kullandık?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır şunu söylüyorum; yani...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Başboş mu bırakalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başboş bırakmayalım ama zapturapt altına almak da... Sayın Cumhurbaşkanının bir kızıp “Efendim, ona ceza yaz, buna bilmem ne.” talimatları vermemesi. İşte, bu da oyunu belirsiz hâle getirir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Öyle bir şey yok ya! Sayın Cumhurbaşkanı yetkisini veriyor Merkez Bankasına.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda savrulmayalım diyoruz. Yani “kuyumcu titizliği” dediğim nokta buralarda bir yerlerde Sayın Bakan Yardımcım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Bakan Yardımcısı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Bu maddeler üzerinde tek tek konuşulacağı için çok vakit almamak anlamında...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Dünya kadar burada şey var ama samimiyet sorgulaması vesaire bunu bilemezsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Estağfurullah; ifadeler var, kayda geçiyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Az önce konuşmacılardan bir tanesi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, manipülasyona yönelik de bir cümle alalım; Mustafa Bey, siz mi yanıt vereceksiniz?

Buyurun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, şimdi bu 76/A’yla birlikte finansal piyasada manipülasyon ve yanıltıcı işlemlerle ilgili bir madde eklendi.

Tabii, kurumun görevini belirlerken Kanun’un 90’ıncı maddesinde kuruma finansal piyasada güven ve istikrarı sağlama görevi veriliyor ancak diğer başka kurumlara verilen idari yaptırım yetkisi BDDK’de çok fazla yok sadece para cezası kesme var; o da baktığımız zaman, 2019 yılı toplamında -arkadaşlarla biz bu kanunları konuşurken- toplam 11 milyon civarında bir ceza kesilmiş ki zaten idari para cezalarıyla ilgili kısma geldiğimizde de bunu konuşacağız.

Tabii bizim gayemiz, bankaları para cezasıyla korkutmak, bunu caydırmak değil ancak böyle 4,5 trilyonluk bir büyüklüğü, sektörü yöneten kurumun elinde diğer Avrupa, diğer dünya ülkelerinde bankacılığı düzenleyen, denetleyen kurumların elinde çok önemli yetkiler var. Özellikle bakın, biz o 76’ncı maddede yazıyoruz. Ayrıca “Bunun içeriği, detayları kurul tarafından belirlenir.” diye bir hüküm var orada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama suçu o belirleyecek.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ama bakın, BDDK orada net olarak...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Savaş, manipülasyonun tanımını madde de yapıyor musunuz yapmıyor musunuz?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yapıyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Nedir?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yok tanımı.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Yeniden tanımlanacak diyor Resmî Gazete’de; onu biliyoruz da.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Nedir manipülasyonun tanımı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Burada yok ama öncesinde var, manipülasyon tanımlanmış daha önceden, belli yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar bakın ben... Bir saniye arkadaşlar.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Bakın, “Kanun kapsamındaki bankalar tarafından; 4’üncü maddede sayılan işlemler yoluyla finansal piyasalarda yapay arz, talep veya döviz kuru dâhil fiyat oluşumunu sağlamak amaçlı işlem ve uygulamaların yapılması, internet ortamı dâhil farklı araçlarla gerçeğe aykırı ve yanıltıcı bilgilerin yayılması...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neye göre, neye göre?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İşte tanımını yapıyor ya orada “Yapay arz talep...”

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yapıyoruz işte burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Sayın Başkan, neye göre yani?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Sayın Paylan, “...tasarruf sahiplerinin gerçeğe aykırı veya yanıltıcı şekilde yönlendirilmesi ya da...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neye göre?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Artık yani neye göre...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Gerçek; kimin gerçeği?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, arkadaşlar şöyle yapalım: Bana müsaade edin çünkü bu maddeyi de biraz biliyorum. Burada bir manipülasyon tanımı var. Bununla ilgili lütfen arkadaşlara Avrupa Birliği Direktifi’ni bir dağıtırsanız, arkadaşların aldığı şey tamamıyla Avrupa Birliği Direktifi’nden alıp buraya koydukları bir ifade.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – O direktifleri de biz daha önceden hazırlamıştık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Lütfen arkadaşlara verelim.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Arkadaşlara bir dağıtalım; tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Eğer yine soruları varsa elbette cevaplamakla yükümlüsünüz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Biz de yumuşatarak getirdik aslında yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen formatı bozmayalım. Yine ben söz vereceğim, o maddeyle ilgili söz vereceğim.

Erol Bey, söz vereceğim.

Teklifin maddelerine geçilmesini oyluyorum arkadaşlar: Kabul edenler.... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

BANKACILIK KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ihlâl ettikleri ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “bankacılık sistemini ya da” ibaresi eklenmiş ve “kanunî kovuşturma talep edilen” ibaresi “Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulan” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, maddeyle ilgili, Sayın Kuşoğlu söz talebiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce bilgi alalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bilgi alalım, doğru söylüyorsunuz.

Evet Sayın Savaş, buyurun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, madde 1’de -özellikle kanunda da 26’ncı maddede çalışma ve imza yetkisi yasağıyla ilgili- çalışma ve imza yetkisi yasağını düzenleyen bu maddede değişiklik yapılıyor. Burada “kanunî kovuşturma” tabirini biz genişleterek Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulması akabinde, banka mensuplarının imza yetkilerinin kurul kararıyla geçici kaldırılmasını düzenliyoruz burada.

Ayrıca, Kanunun 162’nci maddesinde de “Bankacılık suçlarına ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması kurum tarafından zaten Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı.” hükmü var. Böylelikle maddeler arasında uyumu, ifade birliğini sağlamak amacıyla bu düzenleniyor.

Burada “Bankacılık sistemi” ibaresi de koyuyoruz burada. Bir bankanın itibarının ve güvenin sarsılması tüm sistemi olumsuz etkileyeceğinden bu ibareyi de buraya ekledik.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddeyle ilgili Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, sözcülere bilgi verildiğinde bu konuyu görüşmüştük. Dikkat ederseniz “Kanuni kovuşturma talep edilen” ibaresi... Soruşturma ve kovuşturma hukukta farklıdır, hukukçu arkadaşlarımız var.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tabii, adli ve idari anlamda.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, soruşturma aşaması önceki aşamadır, gerek görülürse soruşturma aşamasında kovuşturma aşamasına geçilir. Burada soruşturma aşamasını kovuşturma aşamasına dönüştürüyoruz. “Efendim, biz uygulamada da böyle yaptığımız için bunu uygulamaya dönüştürüyoruz.” dediler. Bu uygulamayı böyle yapıyorsak o da yanlış tabii, kanuna uygun bir uygulama yapmıyoruz demektir. Kanun koyucu, olayın başında “Soruşturma aşaması” dediğine göre bu aşamada kalması lazım; doğrusu budur. Kanun koyucu baştan herhâlde yanlış yapmamıştır, uygulamada bununla ilgili bir sorun da çıkmamış Sayın Savaş, herhangi bir sorun, sıkıntı da olmamış.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Bakın, biraz önce de söyledim Sayın Kuşoğlu, Kanunun 162’nci maddesinde, “Bankacılık suçlarına ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması kurum tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı” diye bir hüküm var. Biz bununla o kanunun aynı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Soruşturma ve kovuşturma” diyor, burada imza yetkisinden bahsediyor. Şimdi, daha soruşturma aşamasında, daha ilk aşamada imza yetkisini alıyoruz bankacıların elinden. Yani aleyhinde herhangi bir şey ortaya çıkmamışsa...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yoksa da iade edilecek daha sonra; geçici olarak... Daha sonra da eğer bir şey çıkmazsa...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bir sorun olmamış şimdiye kadar, buna ne gerek duyuldu ya? Anlıyorum da şimdiye kadar hiçbir sorun olmamış, sıkıntı olmamış neden değiştiriyoruz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yasal bir zemine...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, soruşturma aşamasıyla ilgili herhangi bir şey olmamış, sıkıntı olmamış. Zaten bankalar kendi elemanlarıyla ilgili öyle bir sorun varsa imza yetkisi tutmak istemez ki.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Kuşoğlu, biraz önce de söyledim, 162’nci maddede hem kovuşturma var hem soruşturma var. Oradaki ifade birliğini sağlamak amacı da var burada.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama burada imza yetkisi...

Bir de şunu soracağım -demin geneli üzerinde söz aldım- Sayın Başkan müsaade ederseniz, Sayın Öztrak’ın sorularından bir tanesi de BDDK’nin bir yetkisinin kullanımıyla ilgiliydi. “Bankaların yaptığı atamalarda bir haftalık bir süre var ‘O süre içerisinde BDDK sakıncalı olduğuyla ilgili dönüş yapmadıktan sonra atama gerçekleşir.’ diyor kanuna göre ama uygulamada biz daha hâlâ soruşturuyoruz.” şeklinde yazılar aldığını söylemişti. O konuyla ilgili bir açıklama yapılmadı. Müsaade ederseniz, Sayın Başkan o konuyla ilgili bir açıklama yaparsa; bankalardan böyle epey bilgiler aldık, şikâyetler aldık. Böyle bekleyen epey bir atama varmış.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Savaş, bunları not alın.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tabii tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Maddeyle ilgili bütün konuşmaları alalım, hepsine cevap istiyoruz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Bir de oradaki yedi günlük süre emredici bir süre değil. Sayın Başkanımız da detaylı olarak açıklayabilir ama...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, notumuzu alalım.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Biz notumuzu alalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Soruların cevaplarını isteyeceğim sizden.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mikrofonu Hocam önce basmıştı ama...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Peki, istemiyorsunuz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İstiyorum, önce Hocam basmıştı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, Sayın Katırcıoğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aslında ben 1'inci maddeyle ilgili bölümde söz almış oldum ama asıl deminki konuşmaya takıldım. Sayın Bakan Yardımcısı bir cümle kullandı, “Başıboş mu bırakalım?” gibi bir cümle kullandı bu zapturapt alma meselesiyle ilgili olarak. Ben bu ifadeye şaşırdım bir tarafla ama belki de şaşırmamam gerekiyor.

Arkadaşlar, düzenleyici kurumlar zaten Hükûmete karşı da kurumlardır ve bağımsız olmalarının sebebi odur çünkü hükümetler de, devletler de daha doğrusu iktisadi bir aktör olarak piyasada vardır ve dolayısıyla da bankalar veya kendi fabrikaları da olabilir ve dolayısıyla da onlara karşı da toplumu korumak amacıyla iş yaparlar. Onun için de bütün bu kurumlar esasında geçmişte bu yasalar çıktığı zaman yasalarında şu yazar. Bir kere şunu söyleyeyim, çok farklı, çeşitli kurumlardan ikiye temsilci seçilir ve Bakanlar Kurulu öyle atama yapardı yani orijinal yapısı buydu bütün bu kurumların fakat sonra bu işler böyle savsaklandı gitti.

Şimdi, dolayısıyla da Sayın Bakan aslında gerçeği söyledi bence. Gerçeğimiz bu arkadaşlar, bu bağımsız kurumlar bağımsız falan değiller. Bunlar, bir anlamda Hükûmetin araçları olarak işlev görüyorlar. Bu, zaten Türk ekonomisinin kurumsal yapısını çökerten, o 2011'de çıkan KHK'dir ve benim anlamadığım ya da anlamakta zorlandığım şey gerek Hükûmet bürokratları gerekse çok çeşitli tartışmalarda rastladığım Adalet ve Kalkınma Partisine mensup milletvekilleri bu meseleyi anlamamış görünüyorlar. Yani kabul etmişler ki mesela “SPK devlet kuruluşudur, Rekabet Kurumu devlet kuruluşudur” gibi düşünerek bir şey söylüyorlar. Nitekim, Sayın Bakanın demin ifade ettiği cümle de buydu, yani zapturapta almak meselesi tartışılırken “Yani serbest mi bırakalım?” dedi. Siz karışamazsınız devlet olarak çünkü o kurumlar, o kurumların gereği olan, o kanunlarının verdiği çerçevede içinde bir perspektifle iş yaparlar ve onlar o işi yaparken de serbesttirler çünkü kimi zaman, nitekim geçen gün Bakanın söylediği gibi “Biz bankalarla konuştuk, yüzde 8-10 patikasının şeyinde faizleri sınırlandıracağız.” diyor. Bunu yapamazsınız. Rekabet Kurumunun yasasını açın bakın, 4054 sayılı Yasa bunu engelliyor. Devlet olsun da bunu engelliyor esasında ama yani söyleyecek bir şey yok galiba.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ 2001 krizindeki 47 milyar dolarlık bankacılık operasyonundan sonra ve yeni Bankacılık Kanunu'yla birlikte sapasağlam bir banka sistemi devraldı; batık kredisi olmayan, sermaye yeterlilik rasyosu son derece yüksek olan, öñü açık bir sistem devraldı. Sayın Başbakan Erdoğan'ın o zaman ki demeçlerini gayet iyi hatırlıyorum. Bankacılık sistemiyle övünüyordu. Çok güzeldi gerçekten. Bugün, o devralınan bankacılık sisteminin çok uzağında, sermaye yeterlilik rasyosu çok düşük, bir kısım küçük özel bankalarda, belki kamu bankalarında bile o yeterlilik rasyosunun altında olan bir bankacılık sistemi var. Özel bankaların vergi toplama yetkisi ellerinden alındı, kamu bankalarına verildi. Niye verildi? Yani bu BDDK buna itiraz etmez mi? Bu kurumlar, özerk kurumlar hem piyasadan uzaktır, özerktir hem hükûmetten, yönetimden özerktir. Özerk düzenleme, denetleme kurumları hem piyasanın etkisinden uzak olacaktır hem de kanun yapıcılarının ya da ülkeyi yönetenlerin, siyasetin etkisinden uzak olacaktır. Hükûmetin, iktidarın kontrolünde düzenleme, denetleme kurulu olmaz.

Şimdi, 1'inci maddeyle ilgili, Sayın Savaş bilgi verdi.

Sayın Savaş, teşekkür ederim ama verdiğiniz bilgi bir işe yaramadı. Yazılanları okudunuz. Biraz da ben bilgi vereyim size ve Komisyon üyelerimize, milletvekili arkadaşlarımıza. Şimdi "kanunî kovuşturma talep edilen" ibaresi "Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulan" olarak değiştiriliyor, doğru yapılıyor. Kanunî kovuşturma talep etmek ne demektir? Mahkemede yargılanmasını talep etmektir. Bir suçun işlendiği iddia ediliyorsa iki aşaması vardır; soruşturma aşaması, kovuşturma aşaması. Soruşturma aşaması, cumhuriyet savcılarının yetkisindedir; kovuşturma aşaması, mahkemelerin yetkisindedir. Dolayısıyla zamanında yazılan ifade yanlıştı, bu yanlışlık düzeltiliyor. Ben böyle bir açıklama beklerdim sizden, bunu yapmadınız.

Devam ediyorum. Şimdi, maddede tümü üzerinde konuşurken söylemiştim "Bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen" ibaresi var. Tümü üzerindeki görüşlerimi ifade ederken şunu söylemiştim: 2001 krizi sonrasında yapılan Bankacılık Yasası bir tepki yasasıydı bir yönüyle. Sabaha kadar burada o yasayı görüştük, buradaydık, katkılarımız oldu. Güzel bir alt komisyon çalışması yaptık, alt komisyon çalışmasında bulundum, son derece emek verdim, hep birlikte emek verdiğimiz bir tasarıydı. "Bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek" ibaresi aslında açıklığa kavuşturulması gerekirken -o günlerden uzaklaştık- tam tersi bir yaklaşımla, bunu daha katmerli bir şekilde, sadece o bankayla sınırlı değil de bankacılık sistemini de kapsayacak şekilde genişletmek doğru değil; genişletiyorsanız emin bir şekilde çalışmayı tehlikeye düşürecek bu fiillerin neler olduğunu sayacaksınız. Biraz önce bir şey söylediniz "76/A'da 4'üncü maddeye atf yapılıyor." dediniz. Tümü üzerindeki konuşmamda söyledim, bir daha söyleyeyim: Bankacılık Kanunu'nun 4'üncü maddesi bankaların faaliyet konularını tek tek sayıyor; mevduat kabul etmekten teminat kabul etmeye, saklama hizmetlerine kadar 2 sayfalık bir maddedir. Bu yolla bankacılık sisteminin emin adımlarla çalışmasını tehlikeye düşürmek demek orada muvazaalı yollar sayılmış demektir. Sizin kastınız bu işlemleri yaparken ise "4'üncü maddedeki işlemleri yaptıkları sırada" diyeceksiniz. "Sırada" ve "yoluyla" kelimesi arasında çok büyük fark var. Tabii ki hani biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak liyakat diyoruz ya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Liyakate önem verilmiş olsaydı bu teklif buraya böyle gelmezdi. Bürokraside kanun yazan çok değerli, yetenekli arkadaşlarımız vardır. Öyle anlaşıyor ki BDDK bu liyakati bir tarafa atmış vaziyette. Çıkaralım, gönderelim gelsin...

Şimdi “Bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen...” Kim yapacak tespiti? Arkadaşlar, tespiti ancak mahkeme yapar. Mahkeme hüküm verdiği anda ve o hüküm kesinleştikten sonra o tespit yapılmış olur. Bu tespit o değil. Ne diyeceksiniz? İdare olarak yapılan soruşturma sonucunda haklarında böyle iddia olunanlarla ilgili olarak cumhuriyet savcılığına yazılı bildirimde bulunulur. “Tespit edilen...” Tespit olmaz. İdare bir şeyi... Yargıya açık bir yol ise -ki zaten savcılık yolunu işaret ediyorsunuz- tespit edilmez.

İkincisi: “Bu bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek” ibaresi ve “bankacılık sistemini tehlikeye düşürecek” diyorsunuz, iyice açıyorsunuz bunu. Çok muğlak, idareye olağanüstü takdir yetkisi veren bir ibare. Bu düzenleme, bankaların üzerinde Demokles’in kılıcı gibi sallanacak, bankaları emir ve talimatla çalışan finans kurumları hâline getirecektir; niyet odur.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar; şimdi bizim kaygımız şu: Bu siyasi iradenin, bu düzenlemeler sonucunda, bağımsız olduğu yasalarında yazılı olan denetleyici kurum ve kuruluşlara talimat vermesi ve bu maddelerdeki subjektif ifadeler sonucunda da subjektif sonuçlar doğması ve bunun da sektörde bir belirsizlik yaratması ve belki de finansal sistemde bir krize yol açması.

Bakın, az önce bunun örneğini yaşadık. Şimdi, biz hangi yasayı görüşüyoruz? Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu ilgilendiriyor bu yasa, değil mi? Yasasında da bağımsız bu kurum.

Şimdi, ben bir soru sordum, dedim ki: “Mustafa Bey, buradaki bu manipülasyon filan meseleleri, subjektif ifadeler konusunda ne diyorsunuz?” O konuda çok fazla bir şey söylemedi Mustafa Bey, Sayın Bakan Yardımcısına sözü verdi. Sayın Bakan Yardımcısı direkt olarak niyeti söyledi. Bakın, yürütmenin bir temsilcisi burada, kendisi yürütmeyi temsil ediyor. “Bizim buradaki niyetimiz, burada zapturapt altına almak” diye bir ifade kullandı. Ben de “Öyle ifade olur mu?” dedim. “Serbest mi bırakalım?” dedi.

Şimdi, şunu söylemiş oluyor: “Bu yasayı biz yürüteceğiz.” Yani Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanımız hiçbir şey demedi. Düşünün ki kendisiyle ilgili ifadeler, kendisi, o kurul bunu belirleyecek, neyin suç olup olmadığını. Yürütmenin temsilcisi bu ifadeyi kullandı. İşte bu da bizim kaygılarımızın gerçek olduğunu gösteren maalesef bir tezahürdü, ortaya çıktı. Yani yürütme, subjektif olarak.. Diyelim ki birisi, bir bankacı çıktı “Dolar yükselecek diye düşünüyorum.” dedi. Mesela bir bankanın sözcüleri çıkıyor televizyona veya bir rapor açıklıyorlar “Ya, biz, doların 6,50 olmasını bekliyoruz.” dedi diyelim ki. Şimdi, buna da diyelim ki Sayın Cumhurbaşkanı kızdı “Vay, sen nasıl 6,50 olacak dedin?” Şimdi, diyor ki buradaki bu maddenin lafzı: “Bankacılık sistemini tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının...” Şimdi, buyurun bakalım, Sayın Cumhurbaşkanı veya Berat Bey, Sayın Hazine Bakanı düşündü ki: “Ya, bu bankacılık sistemini tehlikeye düşürüyor.” O günlerde dolar yükselmeye başladı, bir tane günah keçisi bulunacak. “Hah, şu bankanın raporunda dolar 6,50 olacak.” diye yazılmıştı veya “7 lira olacak.” diye yazılmıştı. Kim yazdı? Ahmet yazdı, Mehmet yazdı, Ayşe yazdı, hadi onu asalım, suç duyurusunda bulunalım, onun yüzünden oldu. Böyle yorumlanabilecek bir durumla karşı karşıyayız arkadaşlar. Yoksa Avrupa’da şöyleymiş...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yorumlanabilecek değil, yorumlanıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yorumlanıyor.

Şimdi, arkadaşlar, Avrupa’da şöyleymiş böyleymiş, onun çevirisini yaptık, burada uyguladık demek olmuyor çünkü biz farklı bir rejim yaşıyoruz. Yani Avrupa’da kurallar, kaideler, regülasyonlar, kurumların görevi, denetleyici kurum ve kurullar, her şey, taşlar yerine oturmuştur, bankacılık sistemi sağlamdır. Hiçbir yürütme temsilcisi şu açıklamayı yapmaz, ”Biz bankacılık sistemini zapturapt altına alacağız. E, serbest mi bırakalım?” demez orada bir yürütme temsilcisi ama işte burada diyebiliyor. Çünkü burada ”Her şeyi ben belirleyeceğim.” diyen bir yürütme var yani denge denetleme anlamında Meclisin de yargının da zayıf olduğu, denetleyici kurum ve kuruluşların zayıf olduğu bir düzleme geçtik. Bu düzlemde daha fazla yetkiyi eğer ki bu tip subjektif ifadelerle dolu yasalarla, eğer ki BDDK adıyla yürütmeye verirse emin olun, hani az önce konuşmamda söyledim, züccaciye dükkânına girmiş fil misali her şeyi kırıp dökebiliriz.

Sayın Mustafa Savaş, o açıdan, size tekrar soruyorum bu maddede: ”Bankacılık sistemini tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının” ifadesi ne demek, nereye kadar yorumlanabilir? Yani benim dediğim gibi birisi dolar yükselecek, faizler düşecek, faizler yükselecek diye bir yorum yaptığında, ben açıkça söyleyeyim, mevcut pratiklere baktığımda bu cümleye sokulabilecek durumda olduğunu hissediyorum. Şimdi, siz böyle bir tehlike görmüyor musunuz geçmişte bankacılık da yapmış, sektörden gelen bir kişi olarak -bir banka genel müdür yardımcılığı yapmıştınız sanıyorum- yani pek çok kurumda bulunmuş bir insan olarak? Yani bu iktidar olmasa da AK PARTİ iktidarı gitti, başka bir iktidar geldi, başka bir yönetici geldi, böyle yetki sınırlarını zorlayan ifadeler dolu bir maddede bankacılık sistemi ne hâle getirilebilir veya banka çalışanlarının hangi risklerle karşı karşıya kalabileceğine dair -açıkça söyleyeyim- ben ciddi kaygılar taşıyorum.

Bakın, BDDK Başkanımıza da soruyorum: BDDK bağımsız olsa, özerk olsa -illa bağımsızlık denmez, özerk olsa- bu yetkiler konusunda geçmiş pratiklerinin tam bir bağımsızlık veya özerklik çerçevesinde olduğunu bilsem... Çünkü her şeyin yazılı olması gerekmiyor, teamüller de esastır, öyle değil mi? Yani bankanın, kurulların pratikleri vardır, biliriz ki ”Ya BDDK, bu ifade var ama şunun dışına çıkmaz.” diyebiliriz çünkü teamüller vardır orada, gelmiş yerleşik teamüller vardır. Ben BDDK’yle ilgili bunu söyleyemiyorum maalesef, maalesef söyleyemiyorum. Çünkü geçen yıl, efendim, işte ”Döviz yükseldi.” Ee, birileri ”tweet” attı, açıklama yaptı. 50 kişiyle ilgili suç duyurusunda bulunmuş bir BDDK ve SPK var. Ya, adam yalnızca ”Döviz yükselecek.” demiş. ”Döviz yükselecek.” demek suç mu? Ama BDDK suç duyurusunda bulundu. Şimdi, yarın bankacılık sistemini tehlikeye düşürdüğünü düşündükleri ”döviz yükselecek” diyen birisi hakkında, bir banka mensubunu asmayacağını, onu günah keçisi yapmayacağını ben nereden bilebilirim? Bilemem çünkü bu anlamda güvenmiyorum. Bu güvenimizi sağlamak durumundasınız Sayın BDDK Başkanımız ve teklif sahibi olarak sizi savunan Mustafa Savaş olarak bu güveni sağlamadığımız sürece de bu maddeler, bu ifadeler, bu subjektif ifadeler son derece tehlikelidir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hepsine beraber, hepsine beraber.

Buyurun Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli Başkanım, sayın milletvekillerimiz, Bakan Yardımcımız ve bürokrat arkadaşlarımız; ben de öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Burada 1'inci madde tartışılırken biz esasen hukuk devleti mi, kanun devleti mi ayrımını iyi yapmalıyız. Şimdi, bir hükmü kanuna yazabilirsiniz ve bu, kanuni olur. Dolayısıyla da kanun hükümlerine uygunluk, bir eylemle ilgili, işlemle ilgili karar verirken “Kanuna uygundur.” diyebiliriz ama bu değerlendirmenin genel hukuk ilkelerine uygun olup olmadığına bu aşamada karar veremeyiz çünkü kanuna uygunluk demek, her zaman hukuka uygunluk anlamına gelmez.

Şimdi, biz burada 1'inci maddeyi sizin önerdiğiniz şekliyle eğer değerlendirsek yapılacak olan işlemde, örneğin “...banka mensuplarının, imza yetkileri Kurul kararı ile geçici olarak kaldırılır.” hükmünü belki kanuna uygun hâle getirebiliriz. Ancak bu düzenleme genel hukuk ilkelerine kesinlikle uymaz, bu aşamada uymaz. Çünkü öncelikle bir genel hukuk kaidesi vardır: “Hiç kimse, hakkında bir kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunmadıkça suçlu ilan edilemez.” Bir kişinin suçlanabilmesi için “Evet, bu kişi suçludur.” denilebilmesi için önce hakkında kesinleşmiş bir mahkumiyet kararı olması gerekir, yargı kararı olması gerekir. Ancak biz bunları şimdi bu maddede bu aşamaya kadar dahi düşünmeden, bakın, sadece “Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlâl ettikleri ve bankacılık sistemini ya da bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen ve haklarında kanunî kovuşturma talep edilen” kısmını çıkartıyoruz “Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulan.”

Şimdi, önce “Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunulan kişi” yani “Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulan” cümlesi nedir? Yani hakkında suç duyurusunda bulunan kimdir yani bunu mu kastediyoruz? O zaman “yazılı başvuruda” diye bir şey olmaz. “Suç duyurusunda bulunulan” demek lazım eğer bir hukuki tanımlama yapacaksak. “Banka mensuplarının, imza yetkileri Kurul kararı ile geçici olarak kaldırılır.” Bakın, burada “kaldırılır” hükmüyle esasen kurula da bir takdir hakkı bırakmadan kati bir görev yükliyoruz.

Değerli arkadaşlarım, soruşturma nedir? Eğer sizin biraz önce “Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulur” veya bulunulan kişiden kastımız, hakkında şikâyet edilen yani şüpheli olan kişi ise bu ilk aşamaya “soruşturma evresi” denir. Soruşturma evresindeki işlemi cumhuriyet savcısı bizzat kendisi de yürütebilir, kolluk yetkililerinden yardım da isteyebilir. Genel olarak uygulamada –çoğu zaman- kolluk görevlileri bu soruşturmaları yürütür, belgeleri, bilgileri toparlar; yerine göre cumhuriyet savcısı bizzat kendisi belge talep eder, gerekirse keşif kararı verir, inceleme yapar, bilirkişi incelemesi yaptırır. Sonuç itibarıyla şüpheli hakkında kendisinde suç işlediğine dair bir kanaat oluşursa bir dava açar, iddianame hazırlar, eğer böyle bir kanaat oluşmazsa da takipsizlik kararı verir. Kaldı ki uygulamada bugün çok sayıda şikâyet var ve cumhuriyet savcılıkları bu şikâyetlerin neredeyse yarısıyla ilgili dava açabilmekte.

Şimdi, çok sayıda takipsizliklerin yaşandığı bir ülkede, biz, hakkında yazılan bir dilekçeyle yetkili kişilerin görevlerinin yani imza yetkilerinin hemen elinden alınmasına bu anlamda cevaz vermekteyiz. İşte bu, belki sizin kanuna yazmış olmanızla kanuni olabilir ama genel hukuk kaidelerine hiç uygun değil.

Eski şeklinde “kanunî kovuşturma talep edilen” ibaresi ise... Bakın, cumhuriyet savcılığı takipsizlik kararı değil de bu kişi hakkında bir suç işlediğine dair bir kanaat oluşturup iddianame hazırlamışsa “kovuşturma aşamasına” geçilir. O aşamanın da tek başına daha savcılıktan mahkemeye geçmiş olması da yetmez çünkü “iddianamenin kabulü” diye bir aşama daha var. İşte, mahkeme, hâkim, kendisine iddianamenin gelmiş olmasıyla birlikte kişi hakkında kovuşturma hemen başlamaz, iddianamenin kabulüyle başlar. İşte, bu aşamada en azından bir hâkim iddianamesini kabul aşaması var. En azından yani başlangıç yönüyle düşünersek, kendisi hakkında bir dilekçeyle yetkilerin elinden alınması aşaması yönünden bakarsak, her ne kadar kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı aşamasına daha

çok varsa da en azından kovuşturma aşaması dahi savcının gerekli delilleri toplayıp yargının iddia makamını oluşturması nedeniyle, belgeleri toplayıp kendisine bir kanaat oluşturma aşamasının geçmesi ve sonrasında iddianamenin “Evet, belirli deliller var, bu iddianame bu aşamada usulüne uygun da hazırlanmış.” diyerek hâkimin kabul aşaması var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

CAVİT ARI (Antalya) - Toparlıyorum.

İşte, bu aşamalar bile yeterli değilken yani kesinleşmiş bir karar yokken, biz kovuşturma aşamasını dahi yeterli görmüyorsak sadece bir dilekçeyle yazılı başvuruda bulunulan kişinin yetkilerinin elinden alınması demek, bu kanunla beraber tüm yetkililer üzerinde yani banka yetkilileri üzerinde bir kılıç gibi gölgesi sallanacak, tehdit ve baskı unsuru oluşturacaktır. Bu tehdit ve baskı unsuru o kadar ileriye gitmekte ki “Bu kişiler kurulun izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak hiçbir bankada çalıştırılmazlar.” denilerek bu kişinin meslek hayatını, çalışma hayatını, çalışma özgürlüğünü tamamen ortadan kaldırmak tehlikesiyle karşı karşıya bırakan bir durum yaratılmaktadır. Bu nedenle, bu düzenleme genel hukuk ilkelerine tümünden aykırıdır. Eski şekli hiç olmazsa biraz daha tolere edilen şeklidir diyorum, bu düzenlemeden vazgeçilmesi hukuka daha uygundur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında teklifin bu maddesiyle sadece bankacılık sistemini tehlikeye düşürme konusu maddeye işleniyor, diğer cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunma konusu bir anlamda 162’ye paralel hâle getiriliyor ve uygulamaya paralel hâle getiriliyor. Burada maddenin mevcut hükmünü tartışıyoruz. Şunu ifade edeyim yani burada açık bir şekilde de yazıyor: Kurum denetimleri sonucunda kanuna, mevzuata aykırı bir işlem tespiti ve bankacılık sistemini ve kendi bankasını tehlikeye düşürmeden bahsediyor. Bunun denetim sonucu tespiti ve savcıya suç duyurusunda bulunulması hâlinde bu kişinin geçici olarak görevden alınması. Denetim elemanlığından gelen arkadaşlar bilir, ben de yıllarca yaptım bunu. İnceleme yapıyorsun, denetim yapıyorsun, kanuna aykırı bir işlem tespit ediyorsun -mesela rüşvet- savcılığa suç duyurusunda bulunuyorsun. Ben yargı kararını mı bekleyeyim diyeceksin ya. Adamı rüşvet yerken yakalıyorsun. Yani bu, idare hukukunda olan bir şey. Bu da benzeri bir durum.

CAVİT ARI (Antalya) - İdari soruşturmayla zaten yapılabilecek şeyler bunlar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Burada suçlu ilan edilen yok, geçici bir tedbir. İdare hukukunda da geçici bir tedbirdir görev...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Sayın Başkanım, biz bu maddeyle hiç kimseyi suçlu ilan etmiyoruz zaten. Aklanınca zaten göreve iade edilecektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Ben de onu söylüyorum. Savcıya suç duyurusunda bulunulduysa... Yani geçici olarak görevden alınmasında bir mahzur yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Savcı da bunu gerekli gördüyse o zaman yani bulunması değil de gerekli görmesi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Savcının değil yani ben denetlemişim -siz de denetim elemanlığından geliyorsunuz- bir suç tespit etmişsin -kanuna aykırı işlem, sistemi tehlikeye düşürüyor- bununla ilgili de savcıya suç duyurusunda bulunuyorsun. Siz olsanız görevden almaz mısınız onu? Açığa alırsınız. Yani buradaki işlem de ona benzer bir işlem.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Zaten savcı şey yapar diyor, hemen kovuşturma açılmasına...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Zaten o zaman göreve geri döner, geçici alındığı için suçlu ilan edilmiyor burada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle Sayın Kuşoğlu, şunu ifade etmek istiyor: Diyelim ki savcılığa suç duyurusunda bulundu, bir ay geçti, savcılıktan herhangi bir şey gelmedi. Bir ay boyunca o suçu işlemeye devam mı edecek? Onu söylemek istiyor anladığım kadarıyla, değil mi?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Evet, tedbirdir, geçici bir tedbir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, geçici bir tedbir, geçici olarak uygulanan bir tedbir.

CAVİT ARI (Antalya) – Eğer ciddi bir suç, şüphe, sizin dediğiniz gibi “bir tespit” görmüşse Kurul, illa savcılığa müracaatı bile beklemeden bunu yapamıyor mu?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, onu şarta bağlamış, kanun şarta bağlamış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama mevcut kanunda “kovuşturma” diyor, Sayın Hamzaçebi de ifade etti onu.

Teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben bir konuyu da kısaca...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bu zapturapt meselesi çok tartışılıyor. Yani ben şöyle anlıyorum: Bir düzene koyma.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Regüle etmek.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani düzensizlik var. Şunu kim savunabilir, hanginiz savunursunuz...

CAVİT ARI (Antalya) – Biz hiç savunmuyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bankanın biri bilmem ne kadar komisyon alıyor, öteki bilmem ne kadar komisyon alıyor. Bu böyle devam etsin mi, bunu bir düzene sokmak gerekmez mi? Bu zapturaptı bu anlamda söyledi Sayın Bakanım yani bunu farklı yerlere götürmenin bir anlamı yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu kanun teklifi size ulaştıktan sonra siz Komisyon üyesi olarak bizleri aradınız ve sizin makamınızda biz, BDDK mensubu arkadaşlarımız ve SPK mensubu arkadaşlarımızla aşağı yukarı iki buçuk saat bir ön görüşme yaptık. O ön görüşmede 1’inci maddeden sonuncu maddeye kadar gittik ve her madde hakkında da görüşlerimizi söyledik ve dedik ki arkadaşlara: “Rica ediyoruz, Komisyon aşamasında bu soruları tekrar sordurmamak için gerekçelerinizi öyle yazın ki herkes bunu anlasın ve biz vakit de kaybetmeyelim.” Fakat bunun hiçbirisine uyulmadı, noktasına, virgülüne dokunulmadan aynı şekilde geldi ve dolayısıyla ben bundan çok alındım ve hiç konuşmama kararı almıştım ama dayanamadım, kusura bakmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Şimdi, bu 1'inci maddeyle ilgili olarak, şu anda değiştirmekte olduğumuz 5411 sayılı Kanun 2005 yılında geçirilmiş, aradan on beş yıl geçmiş. Orada da söyledik, dedik ki: “Arkadaş, bu on beş yılda ne oldu, ne gibi olaylarla karşılaştınız da bu yasanın düzenlemesi size bunların üstesinden gelememe gibi bir sıkıntı çıkardı, dolayısıyla bu düzenlemeyi onun için yapıyoruz deyin. Kaç tane olayla karşılaştınız, bunun esası, gerekçesi nedir; bunu bize getirin.” dedik ama böyle bir şey gelmedi.

Ben o zaman şimdi bir kere daha soruyorum: 5411 sayılı Yasa 2005'te çıktı, on beş yıldır uygulamada. Bu durumda kaç tane işlem oldu? Kaç kişi bu işlemlerden dolayı sistemi sıkıntıya soktular, bankaya soktular ve hakkında işlem oldu? Bu düzenleme kendi içinde hukukun normal işlediği bir...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – 548 adet işlem.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman buraya niye yazmadınız? Hukukun normal işlediği bir yerde... Şu ana kadar hiç problem de olmamış zaten, hiç problem de yok. Hukukun normal işlediği bir düzende yanlış yapanın tepesine gidilmiş, çullanılmış ve gereği de yapılmış. Ha, orada birtakım hukuki boşluk varmış, onu da doldurmaya çalışıyoruz. Ama bence bu düzenlemenin asıl nedeni, sistemde çalışanların ve bu sistem içerisinde eleştirel yaklaşanların başına Demokles'in kılıcını sallamaktan başka bir şey değil.

Ben BDDK Başkanına soruyorum: Şu anda 11 tane genel müdür yardımcısı sizin talimatınızla işinden oldu mu olmadı mı? Türk ekonomisiyle ilgili olarak rapor yazan piyasa değerlendircilerinden ben biliyorum en azından 10 kişi şu anda rapor yazmıyor veyahut da yazıyor da dağıtmıyor. En azından 2'si yurt dışına gitti, yazmıyor bu raporları.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Söylediklerinizle çelişiyorsunuz Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Niye çelişeyim?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Madem aynı şeyi yapıyorlarsa da yapmışlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, niye çelişeyim?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yeni almışlar genel müdür yardımcısını görevden.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Hayır, almamış işte.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle diyorsunuz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, hayır, öyle değil, BDDK Başkanına telefon ediyor “Bu adamı al görevden.” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Almışsa...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır efendim, hakkında hukuki işlem vesaire diye bir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O zaman söylediğinizle çelişiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye ya...

Lütfen, lütfen arkadaşlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Eğer bir kişi bankayı batıracak hâle getirdiyse, sistematik olarak bir risk yarattıysa zaten sermaye sahibi buna her şeyden önce izin vermez, vermemeli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bitmedi efendim, bir dakika.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla bu madde doğru bir madde fakat normal işleyen bir hukuk düzeninde. Bugün böyle bir düzen yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yalnız, böyle bir ifade yanlış bir ifade.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, hayır, ben gayet doğru söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Doğru söylüyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şunu söyleyeceğim: Şu anda kamu bankaları ile özel bankalar arasında -5411 sayılı bu düzenlemeler açısından, uygulama açısından herhangi bir fark var mı? Yok, ikisi de aynı yasaya tabi, ikisi de aynı kurallara tabi. Ama şu anda, Türk parasının kıymetini korumadan sorumlu olan kurum Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. Ekonomi politikası açısından, Merkez Bankası yönetimi uygun gördüğü seviyelerden piyasaya müdahale eder, kurun seviyesini uygun gördüğü seviyede tutmaya çalışır, gayret eder; döviz alır, döviz satar. Ama şu anda kamu bankaları yedi gün yirmi dört saat döviz satıyor diye piyasada bilgi var. Bakıyoruz kamu bankalarının bilançolarına, açık pozisyonları yok. “Sizin öngördüğünüz seviyede.” diyor ama bunlar döviz satıyor. Bu, bilinen bir şey. Şimdi, bunlar kimin dövizini satıyor? Eğer bu döviz, sattıkları döviz kendilerinin veya başkalarınınsa hangi seviyeden satılacağını bilir. Bu bir “insider trading” değil mi bankacılık sisteminde? Niye buna izin veriyorsunuz, niye sormuyorsunuz, niye üzerine gitmiyorsunuz? Var mı bunun bir izahı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Hem maddeye doğru diyorsunuz, sonra da siyasetçi gibi böyle bizi eleştirir...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hukukun işlediği yerde...

CAVİT ARI (Antalya) – Siyasetçi zaten, siyasetçi. Siyasetçi olduğu için burada, bürokrat olsa bu tarafta olur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Doğru şeye muhalefet yapmak zorunda mısınız ya? Doğru şey işte. İyi şey getiriyoruz yine “Yanlış.” diyorsunuz. Hem “Doğru.” diyorsunuz hem muhalefet yapıyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, evet arkadaşlar...

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sağ olun, teşekkür ederim Sayın Başkan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Doğru şeye muhalefet yapılmaz!

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Nasıl doğru şeye?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Doğru şey” dediniz ya!

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hukukun işlediği yerdedir doğru. Kusura bakmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan...

Sayın Yılmaz...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama başlayamıyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Neye muhalefet yapacağımıza ne karışyorsunuz? Allah Allah!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, lütfen arkadaşlar.

Arkadaşlar, sakın olun.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli vekillerimiz, Sayın bürokratlar, Sayın Bakan Yardımcımız, değerli basın mensupları; öncelikle herkese iyi akşamlar.

Şimdi, ben hocama katıldığımı söyleyeyim öncelikle, onun altını çiziyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Siz de “Doğru.” diyorsunuz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi şöyle bir durum var: Yani maddeye baktığımız zaman ben şu soruyu sormak istiyorum, zaten aynı soruyu soracaktım bu da onun devamı, buraya da not almıştım: Biz bu maddeye nasıl geldik? Neden? Ben bu gerçekçeyi açıkçası ikna edici bulmadım. Bugüne kadar yapılan işlemlerle ilgili aksaklıkların bize çok daha net anlatılması gerekiyor. Neden mesela -deminden beri yapılan konuşmalarda da ifade edildiği gibi- bu şekilde hüküm genişletiliyor ve belirsiz hâle getiriliyor, neden böyle bir tartışma ortamına giriliyor?

Şimdi, burada baktığınız zaman, öncelikle ekonomik gidişata, duruma baktığımız zaman, bankacılık sistemi üzerinde yapılan değişikliklerde zaten çok ciddi şekilde baskı altına alınmaya çalışılan, müdahale edilmeye çalışılan bir finans sistemi var şu anda. Bunu artık tartışmasız kabul etmek zorundayız. Böyle bir ortamda da böyle bir maddenin kanun teklifine eklenmiş olması o zaman içimizde tabii ki şüphe uyandırıyor ve şüpheyi yaklaşıyoruz. Bugüne kadar ne aksadı da böyle bir değişiklik geldi, bunun bize net bir şekilde açıklanması gerekiyor çünkü bu maddede yapılan değişikliğin aslında başka bir tehlikesi olduğunu da düşünüyorum ben. Şimdi, böyle bir risk, bankacılık sisteminde çalışan insanların üzerinde hakikaten bir sopa etkisi yaratacaktır ve ürkütecektir. Aslında bu, doğru kararların altına imza atılmasının da önüne geçecektir ve ben sistemin tıkanabileceğini düşünüyorum. Hiç bu açıdan değerlendirdiniz mi bu maddeyi değerlendirirken?

İkinci olarak şunu sormak istiyorum, kanunun gerekçesinde şöyle bir cümle var, zaten buna da dayandırılıyorsunuz yapılan değişiklikleri: “Uluslararası ilkeler ve standartlarla tam uyumun sağlanması.” Bu maddede yaptığımız değişiklik hangi uluslararası ilkeler ve standartlarla uyumlu, bir de onu bize açıklarsanız aydınlanmış oluruz ama bu madde bu hâliyle risklidir, tehlikelidir, ben kabul edilmemesi yönünde görüşümü bildirmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Aslında maddeyle ilgili imza yetkisi, geçici bir düzenleme olarak düşünülmüş, “geçici” olarak denilmiş ve bankacılık yetkisini tehlikeye düşüren işlemler... Bütün açıklanan kavramlar hep muallak, esnek. Bu da aslında bir nevi keyfiyet getirip herhangi bir tanımlı olmadığında keyfi olarak, dikta rejimine uygun olarak istediğimiz işi yapalım. Bir taraftan kurumların ismini “bağımsız” diye tanımlıyoruz. Bağımsız kurumlar birçok işlemi yapmakla mükellefken biz biliyoruz ki kimi zaman Merkez Bankasındaki kişiyi atamada bile bağımsızlıktan yoksun “Ben istediğim zaman atarım, yaparım.” diye bir kavram var. Son zamanlarda Türkiye’deki birçok kuruma ne şekilde atama yapıldığını, onların nasıl yönlendirildiğini de herkes biliyor. Şimdi, burada tanım yapılmamış ve hukukçular- iki gündür basında, birçok yerde tartışıyorlar- görüş bildirirken de bir suç tanımlanıyor ama bu suçun içeriği ne? Böyle bir içerik de yok ve bu, neyi gösteriyor? Siz yarın herhangi bir talimatla istediğiniz kişiyi tehdit ederek, tehlikeye düşürerek yetkisini çırpıp veya “Benim dediklerime uyun, benim dediğim çerçevede davranın, davranmazsanız size istediğiniz şeyi yaparız.” O nedenle tanımın tümüyle yapılması lazım ve suçun tanımlı olmadan zaten herhangi bir yasada da birçok uygulamada hatalar çıkacaktır ortaya ve eminim yakında da bu sefer bu maddenin düzenlenmesiyle ilgili tekrar

bu Komisyona veya muhtelif yerlere düzenlemeler getirilecektir, herhangi bir açıklık olmadığı için kargaşa ortaya çıkacaktır. O nedenle tanımın tam yapılması lazım ve ona uygun bir sürecin işlemesi lazım. Yoksa bu bir tehlide dönüşür ve iktidar istediği şeyi, istediği kuruma, bankaya yaptırmasıyla, böyle bir uygulamaya dönüşür.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekerrürden kaçınarak kendimde hâlen soru işareti olan bir iki konuya değineceğim.

Bu maddede aslında bir bankayla ilgili bir işlemi bütün bankacılık sistemine yayarak sisteme dair bir işleme dönüştürüyor madde aslında. Yani “Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlâl ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri...” Yani bir tek bankayı tehlikeye düşürdüğü tespit edilen kişi hakkında bir kanuni kovuşturma söz konusuysen şimdi artık bir tek bankayı değil, bütün bankacılık sistemini.. Tabii, burada bankacılık sisteminin tanımında, tanımlar bölümünde böyle bir bankacılık sistemini bütün mekanizmalarıyla, bütün ilişkiler ağıyla bir sistem olarak tanımlıyorsak bunun da bir tanımının olması lazım, birincisi bu.

İkincisi: Tabii, burada “bu sistemi tehlikeye düşürdükleri” dendiğinde, bahsedilen tehlikenin tanımı nedir, boyutları nedir, sınırları nedir, bunu da ben açıkçası çok muallakta, çok ucu açık, her şekilde sürüklenebilir bir ifade olarak algılıyorum. Bir de bu “Kurul kararı ile geçici olarak kaldırılır.” Evet, bu sizin getirdiğiniz bir değişiklik değil, önceki kanun maddesinde yer alan bir ifade ama tabii, bu düzenleme “Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunan banka mensuplarının...” diye bir ifade eklenince “geçici olarak” ifadesi de bunu tamamlıyor mu? Ne kadar süreyle geçici? Bu sürenin ne olduğuna dair Kurul kararı mı gerekecek, yoksa cumhuriyet başsavcılığının kararı gelinceye kadar mı veya o karar sonrasındaki temyizler veya mahkeme süreçleri de olursa o süreçler sonlanıncaya kadar mı, bunun da muallakta olan bir mesele olduğunu düşünüyorum. Ama sistemi sorgulayan ve “bankacılık sistemi” dediğinizde banka üzerinde bir baskı aracına neden olabilecek çok önemli, tehditkâr bir hüküm olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Kalaycı da geldi, iyi oldu.

Şimdi burada Mustafa Bey, bizim düşündüğümüz şekilde “kurum denetimleri sonucunda” derken sadece bir denetim elemanının gidip tespit yapmasını, rapora bağlamasını kastetmiyor. BDDK mevzuatında kurum denetimleri daha farklı. “Denetim elemanları tarafından tespit edilen, raporla tespit edilen...” demesi lazım. Yani farklı denetim yöntemleri var sizde, onlardan bahsediyor, onun için. Mesela, Mustafa Bey’in dediği gibi, bir murakıp tarafından tespit edilip rapora bağlanan bir durum söz konusu olduğunda hakikaten alınması lazım imza yetkisinin ama bu, onu kastetmiyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz vereceğim size, lütfen bir iki arkadaşımız daha var, onlara da söz vereyim, ondan sonra söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – BDDK Başkanımız bunu açıklarsa, uygun görürseniz, ona göre şey yapalım. Çünkü kovuşturma ile soruşturma farklı. Mahkeme aşaması da değil. Yapılan denetim sonucunda kovuşturmaya yer verilmişse kanun koyucu böyle koymuş; daha cumhuriyet savcılığına bildirme aşamasında değil “kovuşturmaya yer verilirse yani gerek görülürse imza yetkisi alınsın.” demiş. Bunu bilmemesi kanun koyucunun mümkün değil, bir gerekçesi var ki konu. Şimdi bunu değiştirirken yanlış yapıyoruz diye düşünüyorum. Onun için “kurum denetimleri sonucunda” kavramını açıklarsanız daha net olur. Dediğim şekilde olursa ben de katılırım, Mustafa Bey’in dediği şekilde olursa katılırım ona. Ama orada ifadeyi değiştirmek gerekiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, bankalar finans sektörünün en önemli aktörleri ve can damarlarıdır, bunu hepimiz biliyoruz. Bir ekonominin özelde parasal boyutunun, genelde de tamamının sağlıklı işleyişi iyi çalışan bir bankacılık sistemiyle mümkündür. Bankacılık sisteminde görülen bir aksaklık, istikrarsızlık ya da sektörün geleceğine ilişkin olumsuz beklentiler ekonominin tüm birimlerince olumsuz karşılanırlar çünkü bankalar, yatırımlar için, gereken finansmanın temini için birincil kanal olmak suretiyle reel kesimin lokomotifinde olmakta, belirli bir garanti getiri sunmak karşılığında hane halklarının tasarruflarının ekonomiye kazandırılmasına aracılık etmekte, Merkez Bankası tarafından yürütülen para politikalarının aktarım organı olarak mali sisteme yön vermekte, gelir ve servet dağılımını etkilemekte, ödeme sistemlerinin etkinliğine ve uluslararası ticaretin gelişmesine katkı sağlamaktadırlar. Bu nedenle, bankacılık sektörünü etkileyen tüm gelişmelerin izlenerek doğru zamanda, uygun müdahalelerin yapılması hayati önem kazanmaktadır diyerek bu 1’inci maddeyle ilgili zaten 2001’den beri fiilen uygulanan bir sistem var aldığımız bilgiler öyle. Biraz önce de söz konusu edildi, bugüne kadar 548 tane işlem yapılmış. Yeni düzenlemeyle ne getirilmek isteniyor? Tabii, belli ki değerli arkadaşlarımız tarafından bir tereddüt var yani biz ne yapmaya çalışıyoruz, mutlaka, bu konuda Sayın Savaş’ın ve BDDK Başkanımızın bir açıklama yapmasını bekleriz -ben de bekliyorum- ama affınıza sığınarak anladığımı söyleyeyim: Burada 548 işlem yapılmış ama bankacılık sistemi, kendi içinde her banka sistemi, genel ifadeyle, bankacılık sistemini ya da “Bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen ve haklarında kanunî kovuşturma talep edilen...” diyor. Bir defa buraya “Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulan” ibaresini getiriyoruz. Şimdi, o süre içinde o banka için çalışması söz konusu değil ama benim anladığım şu: Tüm finans sisteminde çalışmasına engel getiriliyor gibi geliyor; öyle mi, onun sizden teyidini almak istiyorum. Yani, böyle bir kişinin tüm finans sisteminde, o süre içinde çalışması...

Bir diğer konu: Değerli arkadaşlarımız dediler ki yorumlarıyla veya basın açıklamalarıyla “Bu, muallak bir ifadedir, bu yoruma açık.” dediler. Tabii, bankacıların özel sorumluluğu da var değerli arkadaşlar yani o görevde bulunduğu müddetçe meslekleri gereği herhangi bir manipülasyona hatta spekülasyona neden olacak yorumdan kaçınmaları gerekir. Dolayısıyla, bu zaten bugüne kadar işleyen bir sistem. Bu, yasal olarak net hâle, açık hâle getiriliyor diye düşünüyorum ama yine de açıklık getirilirse memnun olacağımı ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi’nin bir sorusu varmış galiba, onu alalım.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir soru soracağım.

Önce şunu söyleyeyim: “Kanuni kovuşturma” yerine “Cumhuriyet Savcılığı” denmesinde bir sakınca yok. Elbette imza yetkisi kaldırılabilir. Memurun 657 sayılı Kanun’a göre görevden uzaklaştırılması benzeri bir tedbirdir. Bütün bunların hepsi normal. Normal olmayan, buraya bankacılık sistemini koymak. Bu hangi ihtiyaçtan doğdu, böyle bir örnek mi gördünüz? Bunu koyduğunuz zaman bir bankanın analistinin rapor yazmasını engellemiş olursunuz yani “Biz ekonomide şu riskleri görüyoruz.” dediği anda o insan hapse girebilir. Bu, sistemin aleyhine işler arkadaşlar, bunu yapmayın. Hangi örnek gördüyseniz onu da söylerseniz biz bilgilenmiş oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim de bir sorum var Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, burada banka çalışanları aslında muhatap -bu yasada- ve sonuç olarak subjektif değerlendirmelerle bir anda işinden edilip bir daha Kurul izni olmadıkça da işe dönememe riskiyle karşı karşıya bu çalışanlar. Şimdi, çalışanların sendikaları buraya davet edildi mi yani çalışan temsilcileri burada var mı? Ne tip sorunlarla karşı karşıya kalıyorlar, ne tip “mobbing”le karşı karşıya kalıyorlar, bu yasa sonucu nelerle karşı karşıya kalabilirler? Bunu çağırdınız mı Başkanım, bunu merak ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bakalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İkincisi: Bankalar Birliği -diyelim ki onlar da patronlar tarafını şey yapıyor- kendi çalışanlarını...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Patronlara da hep karşı olma ya... Sürekli “patron, patron...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır şunu söylüyorum: Bankalar Birliği de kendi çalışanlarına dönük yani çalışma huzurunu, barışını bozma riski olan böyle bir maddeye nasıl bakıyor, bu konudaki görüşü de dinlemek isterim, tabii, burada Başkan yok ama en azından temsil eden kişi tarafından.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, öyle bir sendika olup olmadığını da bilmiyoruz açıkçası, öyle bir şey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Var, banka sendikaları da var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama çok sayıda sivil toplum kuruluşu çağırılmış.

Evet, ben Sayın Savaş’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Savaş.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, bu maddede biz peşinen suçlu ilan etmiyoruz. Yani, bankacılık suçlarını işleyenlerin kurum tarafından -biliyorsunuz- denetimi murakıplar tarafından yapılıyor. Yani murakıpların tespit ettiği bankacılık suçlarına ilişkin hususların...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sadece murakıpların değil ama...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Denetim elemanları, denetim elemanları...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğer denetim yöntemleriyle de galiba kurum tarafından...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Kurum denetimleri sonucunda...” Mevcut yasada var zaten bu ifade, böyle bir ifade var.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Kurum denetimi, evet, tabii. Bilgi sistemleri denetimi olabilir, murakiplar tarafından olabilir. Denetimler sonucunda gerçeğe aykırı belge düzenlemek, efendim, denetim elemanlarına belge vermemek gibi gibi, birçok... Bu kanunda bunlar sayılmış. Bu suçları işleyenlerle ilgili daha önceki maddede sadece bir bankayla ilgiliyken bu suç unsuru, aynı zamanda bir banka çalışanının veya yetkilinin hem kendi bankasını yaptığı işlemle ilgili zarara sokması, aynı zamanda -o bankanın bir de sistemde “sistemik risk” diye bir konu var- diğer bankaları da etkilemesi nedeniyle biz burada “bankacılık sistemini” ibaresini koyduk.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yaptıkları işlem... Yani burada “işlem” diye sınır koymuyor.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Burada çok net, açık yani Sayın Paylan, çok açık ve net yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar, bir saniye.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Savaş, bir şey sorabilir miyim?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Mevzuata aykırı işlem yapması, gerçeğe aykırı belge düzenlemesi, denetim elemanlarına belge vermemesi, gerçeğe aykırı muhasebeleştirme yapması gibi gibi işlemlerden dolayı bankayı zarara sokması ve denetim sonucunda bunun tespit edilmesi, daha önce kovuşturma işlemleri neticesinde el çektirirken yani imza yetkisi alınırken şimdi cumhuriyet başsavcılığına; işlem daha da hızlandırılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Somut soru sormuştuk. “Dolar yükselecek.” diye rapor yazan bir bankacı bu şekilde karşı karşıya kalabilir mi? Çok net yani...

CAVİT ARI (Antalya) – Cumhuriyet savcılığının herhangi bir hazırlık yapması... Sadece yazılı başvuruda bulunmayla ilgili karar alınıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kanuna aykırı mı, değil mi bu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet Sayın Kuşoğlu...

Bir saniye arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Savaş, bir şey sorayım: Şimdi burada şöyle iddialı bir giriş yapılmış: “Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun hükümlerini -bu mevzuatı- ihlal ettikleri ve bankacılık sistemini ya da bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen ve haklarında Cumhuriyet Savcılığına...”

Şimdi, bankacılık sistemini tehlikeye düşürdüğünü tespit ediyorsun, ondan sonra da diyorsunuz ki “İmza yetkileri Kurul kararıyla geçici olarak kaldırılır.” Geçici olarak niye kaldırıyoruz? O zaman geçici mi kaldırılır?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tedbir zaten, geçici bir tedbir.

Sayın Kuşoğlu, hem “Bu maddeyi niye koyuyorsunuz, kaldırıyor musunuz?” diyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, yani bunları tespit... Bakın, bankacılık sistemini ya da bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen kişiler; geçici olarak kaldırılıyor. O zaman şey olur mu?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – O zaman yargının yerine mi geçelim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, ben de onu diyorum. Yargının yerine geçip de bu aşamada kaldıramazsınız. Onun için doğru söylediniz işte orada.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Hayır, geçici bir tedbir ama. Eskisinde de var Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onun için, zaten kanun koyucu onun için...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, burada yargı karar vermiyor mu nihai olarak?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, ondan sonra...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, arkadaşlar, müsaade edin.

Teşekkür ediyorum Sayın Savaş.

Arkadaşlar, buradaki hadise, bir kovuşturma süreci, bazı arkadaşlar tarafından hem iktidar hem muhalefet tarafından da ifade edildi, bunun yanlış bir süreç olduğu ifade edildi. Soruşturma aşamasında çünkü neticede savcılık belirli bir süre alabilir. Soruşturma aşamasında bu kişinin geçici olarak görevinden alınması ifade edildi. Zaten burada “geçici olarak kaldırılır” ifadesi mevcut yasada da olan bir şey. Geçici olarak kaldırılmasının temel nedeni de yargıya gittikten sonra yargı karar verecek. Eğer yargı derse ki: “Ya, bu arkadaş, suçlu değildir, geri dönsün.” geri gelecek, eğer suçluysa suçunu çekecek. Yani bu kadar, mevcut düzenleme bu.

Ha, burada Sayın Hamzaçebi’nin ifade ettiği bir husus var, onu da cevaplandırın. “Bankacılık sistemini niye dâhil ettiniz?” şeklinde bir sorusu oldu.

Buyurun Sayın Savaş, onu da cevaplandırın ve nihaileştirelim artık.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Biraz önce de söyledim Sayın Başkanım. Yani, bankacılık sektöründe, sistemde “sistemik risk” diye bir konu var. Daha sonraki maddelerimizde de var. Sistemik riski haiz bankaların... Geçmişte bir bankanın çifte kayıt sistemi, muhasebe sistemi oluşturması nedeniyle hem kendi bankasının batmasına hem de netice itibarıyla piyasada bir infial yaratmasına mevduat sahipleri de bir infial yaratmasına ve sistemik olarak..

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – BDDK Başkanımız da söz alabilir istediği takdirde.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yani burada diğer sistemi de olumsuz etkilemesi, sistemik riskin...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz almak istiyor musunuz Sayın Başkan?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Aynı şeyleri söyleyeyim ben de isterseniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, kusura bakmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Estağfurullah.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – BDDK getirdiğine göre sormamız lazım herhâlde, biz şey yapmıyoruz.

Şimdi, ifadede yani lafzıyla ilgili bir sıkıntı var. “İhlal ettikleri ve bankacılık sistemini ya da bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen...” “Tespit edilen” dedikten sonra cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda, yazılı başvuruda bulunur, suç duyurusunda bulunur, imza yetkileri alınır, anlıyorum ama tespit edildikten sonra olur mu? O zaman...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Denetim tespiti.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yine, tabii, nihai kararı yargıya bırakıyorlar, benim anladığım. Denetim tespiti...

CAVİT ARI (Antalya) – Bırakmıyorlar, dilekçeyi veriyor, işlem yapıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ön yargılı bir tespit olabilir yani bu ön yargılı bir yaklaşım olabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl bir tespittir bu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani, mesela suçsuz olmasına rağmen “suçlu” diye bir tespit yapılabilir. Neticede, yargıya gittiği zaman yargıdan da eğer kendisinin suçsuz olduğu tespit edilirse kurumuna geri döner diye düşünüyorum. Ben de anladığım kadarıyla söylüyorum yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bizim dediğimiz gibi bir rapora bağlanmış değil. Başka bir şekilde de tespit yapılıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi BDDK Başkanımıza söz verelim.

Buyurun Başkanım.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; şimdi, burada zaten Sayın Hamzaçebi’nin söylediği hususlar çerçevesinde de gidersek orada tereddüt edilen hususlar var, onları söyleyeyim.

Şimdi Sayın Kuşoğlu’nun söylediği “kurum denetimleri sonucunda” dediğimizde, kurum zaten orada murakıplar vasıtasıyla, bankacılık uzmanları vasıtasıyla, bir de bilgi sistemleri uzmanları vasıtasıyla denetim yapıyor ve bunlar bir tespitte bulunuyorlar. Burada bahsedilen tespit bunların yaptığı tespitler ve bu tespitler eğer cezai bir soruşturmayı gerektiriyorsa savcılık kanalıyla suç duyurusunda bulunulması gerekiyor. Mesela 162’nci madde, zimmet maddesinden bahsedelim. Mesela zimmet maddesi var. Ceza Kanunu diyor ki: “Sen bunun maddi unsurlarını tespit et.” BDDK murakıbbı gitti, maddi bir unsur var, maddi bir kayıp var “Ama manevi unsurunu ben yargılayacağım.” diyor. Burada hakikaten bu unsur da gerçekleşmiş mi, gerçekleşmemiş mi? Ve bu süre zarfında bunların imza yetkileri geçici olarak kaldırılıyor.

Diğer konu da sistemin etkilenmesi konusu. Bu, tabii, yapılan suç sadece o bankayı etkileyebilir ama bu suç eğer sistemi de etkiliyorsa bunun da bu suç kapsamında olması gerekir. Mesela, demin söyledi, işte 2001 krizini, ülkemizin -İnşallah bir daha öyle günleri görmeyiz- yaşadığı krizi hepimiz biliyoruz ve burada bir bankanın çifte kayıttan dolayı yaptığı, sistemi tehlikeye düşürecek hareketler, muhasebe sisteminde oynama, çifte “double” mevduat hesapları tutma gibi şeyler mevduat sahiplerini de rahatsız etti, banka önlerinde kuyruklar oluştu, hep yaşadık bunları.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “Karar olmadıkça göremez.” diyor.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Ama olmayacağı anlamına gelmez, “Bu bir daha olmayacak.” diyebilir miyiz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mevcut madde karşılıyor zaten.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Ve burada, netice itibarıyla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Karşılıyor zaten, mevcut madde karşılıyor zaten.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar bir dinleyelim lütfen ya... Bakın, sizi dinledi sessiz, sakın bir şekilde Sayın Başkan.

Sayın Paylan, lütfen...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Mevduat sahiplerinin haklarını engellemek, denetim görevlilerince istenilen belgeyi vermemek, denetim görevlilerinin görev yapmalarını engellemek, gerçeğe aykırı muhasebeleştirme yapmak, gerçeğe aykırı beyanda bulunmak, sırların açıklanması, zimmet, birçok madde var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Gerçeğe aykırı beyanda bulunmak.” Ne güzel!

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Şimdi, bunlar aynı zamanda hem çalıştığı bankayı zora düşürdüğü gibi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun sizi de dinleyelim.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Geçmiş, eski kanunda, eski madde, madde 26 şöyle: “Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlâl ettikleri...”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, şöyle, benim anladığım da şu: Mevcut, yeni gelen düzenlemeden çok eski maddeyi, mevcut maddeyi tartışıyoruz, onu da buradan ifade etmek istiyorum. Elbette bir şey söylemiyorum, sadece bir tespit yapmak istedim.

CAVİT ARI (Antalya) – Eski düzenleme biraz daha iyi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi bakın burada bu itirazların nedeni bir endişe. Bu endişe, bu teklifi getiren...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Endişenin nedeni ne?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Söyleyeceğim, eğer müsaade ederseniz söyleyeceğim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 11 tane genel müdür yardımcısı telefonla işinden kovuldu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Şimdi burada bu kanun teklifini getirenler...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 11 tane genel müdür yardımcısı telefonla işinden kovuldu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet Sayın Yılmaz, lütfen Tatlıoğlu'na saygı gösterin.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Estağfurullah, o benim ağabeyim.

“Niçin buna ihtiyaç duyduk?” sorusunun cevabına yirmi yıl önceki referansı veriyorsunuz. Bakın, yirmi yıl öncesinin referanslarıyla bugün önemli bir madde değiştiriyor olamazsınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ederim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir dakika efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki efendim, bir dakika.

Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu nedenle, lütfen... Endişe de şu yani bunun subjektif bir kullanıma açık olması. Lütfen bunu giderin. Yani, şimdi bir düzenleme yapıyorsanız bir ihtiyaçtan yapıyor olmanız lazım. Bu ihtiyaç nasıl hasıl oldu yakın geçmişte? Lütfen iki tane örnek verin, bu endişe de gitsin, bu kadar basit.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, yazımla ilgili söz vereceğim.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şunu da açıklığa kavuşturursa yetkili arkadaşlar iyi olur. Madde şöyle diyor: “Kurum denetimleri sonucunda, bu Kanun veya ilgili mevzuat hükümlerini ihlâl ettikleri ve bankacılık sistemini ya da...” diye devam ediyor. İhlâl ayrı bir fiil mi yoksa “Bu kanun ve ilgili mevzuat hükümlerini ihlal ederek bankacılık sistemini ya da bankayı tehlikeye düşürdükleri...” diye mi anlamak lazım?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, son olarak Sayın Paylan’a söz vereceğim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Soruya cevap verilmedi ama.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar...

Sonra tekrar cevap için BDDK Başkanımıza söz vereceğim ve kifayetimüzakere diyeceğim arkadaşlar; iki saatten beri aynı şeyleri söylüyoruz, hep aynı şeyleri söylüyoruz.

Evet, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim bir talebim de vardı, Bankalar Birliğini de dinlemek.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olur, olur, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bakın, Sayın BDDK Başkanımız az önce açıkladı. Açıklamasındaki en kritik ifade “gerçeğe aykırı beyanda bulunmak”. Şimdi, bugünlerde arkadaşlar gerçek, bir güç tarafından tanımlanıyor. Yani gücü elinde tutan Sayın Cumhurbaşkanı tarafından tanımlanıyor.

Yani, hayır öyle ama... Gerçek oradan tanımlanıyor. Yani “Faiz neden enflasyon sonuç; bir gerçektir.” diye tanımlanıyor. Şimdi buna aykırı beyanda bulunmak olarak algı...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bakın, tahammülünüzü zorluyorum, farkındayım ama yani önemli olduğunu düşünüyoruz. Bakın....

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Uçuk şeyler söylüyorsunuz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani önemli olduğunu düşünüyoruz, bakın. Şimdi, hayır, bakın, gerçek subjektif şu anda, o subjektifliği belirleyen de Sayın Cumhurbaşkanı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendini de çok zorluyorsun, bizi de gerçekten çok zorluyorsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, arkadaşlar lütfen ya, diyelim ki ortada bir mevduat hesabı var, 100 lira. Sen “80 lira” diyorsan gerçeğe aykırıdır. Yani bunu sağa sola çekmeyi ben biraz zorlama gibi görüyorum, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bakın, mevcut yasa... Az önce, bir örnek verin dedim Sayın Mustafa Savaş ile BDDK Başkanımıza, aynı örneği verdi, dedi ki: “İmar Bankası o banka da. O zaman bir dolandırıcılık yapılmıştı” Onun örneğini verdi.

Sayın Başkanım, mevcut yasa o örneği karşılıyor. Mevcut yasanın yetkisi o verdikleri örneği karşılıyor. Ben tatmin olmak için bir örnek rica ediyorum. Mesela, ne olursa bankacılık sistemini riske atabilir bir çalışan, ne yaparsa tehlikeye atmış olur, lütfen söyleyin. Gerçeğe aykırı hangi beyanda bulunursa tehlikeye atmış olur? Bir örnek verin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Katırcıoğlu, siz az konuştunuz, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, ben çok basit bir soru soracağım. Benden önce soranlar oldu ve sorunun cevabını alamadık. Döviz kuruyla ilgili olarak ya da faizlerle ilgili olarak veya herhangi bir değişkenle ilgili olarak rapor yazan bir analistin, bu maddeyle ilgili olarak bir ilişkisi var mı sizin kafanızda? Yani şunu kastediyorum: Gerçekten analistler rapor yazmıyorlar artık, yazmak istemiyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Korkuyorlar.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Korkuyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Bankalar Birliğinin görüşü...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Bankalar Birliğinin bir açıklamasını alalım, sonra Sayın Bakan Yardımcısına söz vereceğim.

Buyurun.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Sayın Vekilimizin sorusu, yanılmıyorsam mobbinge ilgili olarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mevcut yasa teklifiyle ilgili düşünceniz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teklif maddesine yönelik ne söylüyorsunuz?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Bu yasa teklifi cuma günü itibarıyla elimize ulaştı, üyelerimizle dün bir toplantı yaptık ve görüşlerimizi size de arz ettik. Bu maddeyle ilgili üyelerimizden özel bir talep gelmedi, onun için mevcut bir değerlendirmemiz yok. Bu kısa zaman zarfında ifade edilmedi, yazılı olarak da gelmedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üyelerden dönüş mü olmadı?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Yazılı olarak da gelmedi, ifade de edilmedi. (Gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama teklif görüşülüyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, BDDK Başkanımıza söz vereyim, sonra Bakan Yardımcımıza vereceğim.

Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sayın Başkanım, şimdi 155’inci madde gerçeğe aykırı beyanda bulunmanın ne olduğunu tanımlıyor zaten.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Paylan, siz dinleyin lütfen.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 155’inci madde, gerçeğe aykırı beyanda bulunmanın ne olduğunu burada tanımlıyor.

Sayın Vekilimizin bahsettiği, döviz alıp satmak gerçeğe aykırı beyan değil, bu yasaya göre yapılan bir şey zaten, bankalar döviz alıp satar.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu, rapor yazan bir kişi...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – “Gerçeğe aykırı beyan” dediğimizin içine giriyorsa bu... Girer mi yani?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir yorumla girebilir de.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, nedir gerçeğe aykırı beyan, okuyun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Şu anda, BDDK’nin bugüne kadar bayağı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Gerçeğe aykırı beyanatın cezası 155’inci maddede belirtilmiş durumda, o ayrı yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nedir yani?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – İşte burada arkadaşlar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Gerçeğe aykırı beyanın bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası var.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – “Bu Kanun kapsamındaki kuruluşların, bu Kanunda gösterilen merciler ile denetim görevlilerine -bizi kastediyor- ve mahkemelere verdikleri veya yayımladıkları belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlardan dolayı, bunları ve bunların düzenlenmesine esas teşkil eden her türlü belgeleri imza edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis...” diye gidiyor.

Denetimde biz bunu tespit etmişsek...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Biz ikna olmadık, sorularımız cevaplanmadı Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, defalarca söz verdim.

Sayın Emecan, ne yapabilirim ki ben? Defalarca söz verdim, kaç kez söz verdim arkadaşlar. Ne yapabilirim ben? Yapmayın lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama biraz daha tartışalım dedik.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bakın, bitti artık, söz talep eden yok, iki saat tartıştık.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Mesela benim bir sorum vardı. Bu getirdiğiniz yeni düzenleme, uluslararası ilkeler ve standartlarda nereye bağladı sizi, birincisi bu. Ben bu sorunun cevabını merak ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söyleyin o zaman bana neden söylemediniz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İkincisi, eski düzenleme bunu karşılamıyor muydu? Bu sorumuza da bir cevap alamadık. Alabildik mi, ben mi duyamadım? Alamadık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şunu soruyor Sayın Emecan, diyor ki: “Diğer ülkelerde de Avrupa Birliği veya diğer gelişmiş ülkelerde de bu tür bir düzenleme var mı?” Değil mi Sayın Emecan?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Aynen öyle.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sayın Başkanım, biz Basel ARCEP denetimine tabi bir kurumuz ve bu kurum, 2015 yılında benim vazifeye başladığım yılda, ARCEP kurallarına uyumunu sağladı, Basel standartlarını bu ülkede yerine getirdi ve uluslararası standartlara uygun bir bankacılık sistemi olduğu yönünde de geçerlilik belgesini aldı ve Avrupa Komisyonu da bu ülkedeki bankacılık sisteminin ve BDDK’nin da dâhil bu kurallara uyduğunu ve bunun için de bizim “complies” dediğimiz tam uyumlu bir sistem olduğu yönünde uyumunu aldı.

Tam uyumlu bir sistem olduğu yönünde uyumunu aldı, son 5 yılda.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Yani şunu mu söylemek istiyorsunuz, biraz daha somutlaştıralım: Bu madde kapsamında yapılan düzenlemeler Basel kurallarına uygundur, dolayısıyla diğer ülkelerde de bu tür düzenlemeler var mı demek istiyorsunuz?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Evet, evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, affınıza sığınarak bir şey söyleyeceğim. Mesela, bu maddeye -yetkili midir bilmiyorum bu teklif sahipleri arkadaşlar- bu endişeleri de minimize edecek bir düzenleme, bir parantez içi konulabilir gibi geliyor. Yani buna yönelik niçin bir adım atmıyoruz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum arkadaşlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, “kaldırılabilir.” desek bile insanları rahatlatır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, lütfen...

Arkadaşlar, yeni bir tartışmaya meydan vermeyelim, lütfen... Ben yine söz vereceğim size.

CAVİT ARI (Antalya) – “Kaldırılır.” hükmü kesin hüküm içeriyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, arkadaşlar, 2’nci ve 5’inci maddeler, kalkınma ve yatırım bankalarının finansman yöntemlerinin genişletilmesi ile yine, mevduat sayılmayan bu bankalara yönelik finansman araçlarının genişletilmesi. Bunlar birbirini tamamlayan iki madde. Dolayısıyla, bu iki maddenin, 2’nci madde ve 5’inci maddenin birlikte müzakere edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci ve 5’inci maddelerle ilgili olarak söz talebinde bulunan Sayın Paylan.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, Sayın Başkan bir izahat almamız gerekiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ha, pardon, her zaman unutuyorum.

Söz vereceğim Sayın Hamzaçebi size de.

Evet, öncelikle maddeleri bir okuyalım.

Maddeleri okutuyorum:

MADDE 2- 5411 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “bankalarının finansal kiralama yöntemiyle sağladığı finansmanlar” ibaresi “bankaları” şeklinde, “benzer” ibaresi “Kurulca belirlenecek diğer” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kalkınma ve yatırım bankalarının Kurulca belirlenecek usûl ve esaslar çerçevesinde kredi müşterilerinden, ortaklıklarından ve nitelikli paya veya denetim komitesine üye atama imtiyazına sahip ortaklarından sağlayacakları fonlar ile bankalardan, para piyasaları, sermaye piyasaları ve organize piyasalardan kullanacakları fonlar bu Kanun uygulamasında mevduat sayılmaz.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Savaş buyurunuz.

Neydi? Ne tür bir değişiklik yapıyoruz? Neden yapıyoruz? Bunların cevabını istiyoruz.

Buyurun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Malum, burada katılım bankalarının faizsiz finansman yöntemini ayrıca kalkınma ve yatırım bankaları için de düşünüyoruz; onun da çeşitlendirilmesini, kalkınma ve yatırım bankaları aracılığıyla da sunulması imkânı getiriyoruz burada.

Ayrıca, bu tür faizsiz finansman yöntemlerinin de çeşitlendirilmesi için BDDK’ye de yetki veriyoruz.

Diğer taraftan, 5'inci maddede, mevcut 60'ıncı maddede, burada kalkınma ve yatırım bankalarının kendi müstakrizlerinden, ortak ve ortaklıklarından genel esaslarda sağladıkları fonlarla bunları kaldırıyoruz. Daha doğrusu, burada, sadece nakdî kredi kullanan müşteriler tarafından sağlanan fonlara ilave olarak gayrinakdî kredi kullandırılmışsa eğer, onların da sağlamış olduğu fonların mevduat olarak sayılmayacağını buraya getiriyoruz. Yani sadece nakdî kredi...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir tane örnek verebilir misiniz?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – EXIMBANK.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani A bankası...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ben EXIMBANK diyeyim yani yatırım bankası olarak EXIMBANK'ı veriyorum. Diyelim ki EXIMBANK nakdî kredi kullandırdı, o kredi müşterisinden elde ettiği...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bana 5 milyon TL kredi verdi, evet.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet.

Ayrıca, o müşterinin bankaya yatırdığı para, fon, miktar...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Diyelim ki benim de bankada 2 milyon TL mevduatım var.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, onun mevduat olarak sayılmayacağı hükmü var çünkü o bankaların mevduat toplama gibi bir yetkileri yok, onlar yatırım bankası.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benden niye alıyor o parayı o zaman?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Müşterinin elinde öyle bir kaynak var, öyle bir fon var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yetkisi yok.” diyorsun ama...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Mevduat olarak kabul edilmiyor, mevduat olarak sayılmıyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – EXIMBANK'ın paraya ihtiyacı var, bana kredi veriyor. Teminat da veriyor...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Banka teminat olarak da sayabilir onu, garanti olarak da sayabilir o mevduatı.

Ayrıca, nakdî kredinin yanında, EXIMBANK, gayrinakdî kredi kullandırıyorsa yeni düzenlemede, onların da sağladığı fonlar mevduat olarak kabul edilmez hükmü getiriyoruz burada.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani banka benden kredi mi almış oluyor? Banka bana kredi borçlusu, mevduat borçlusu değil.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yani kredi borçlusu olarak kabul etmeyelim Sayın Başkanım da EXIMBANK'ın kredi kullandığı müşterinin elinde bir parası var, o parayı teminat olarak da gösterebilir oraya veya taşınmaz bir gayrimenkulünü de teminat olarak verebilir ama elinde ayrıca parası var, onu bankaya yatırdığında, bunun mevduat olarak kabul edilmeyeceği hükmü var öncekinde

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Mevduat kabul edilir, bunun zorunlu karşılığı da...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tabii ki, tabii ki.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Yani bu suçu geçmek için böyle bir şeyi niye yapıyoruz biz? Bankaya kaynak çeşitlemesi mi yapmak istiyoruz? Ne yapıyoruz biz?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Kaynak çeşitlemesi. Gayrinakdî kredi kullanılmışsa, bunun elinde de bir kaynak varsa, fon varsa, o fonu bankaya yatırması imkânı da getiriyoruz Sayın Başkanım. Mevcut yasada nakdî kredileri kullanan firmaların elinde bir kaynak varsa bunu...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Mekanizmayı anladım da ekonomik mantığını anlamadım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, şimdi ekonomik mantığını BDDK Başkanımızdan alalım, müsaade edin.

Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sayın Başkanım, şu anda zaten kalkınma ve yatırım bankalarının mevduat toplamaları yasak, yetkisi yok. Sadece “müstakrizlerinden” diyor şu anki mevcut kanun. “Ortaklarından ve onun ortaklıklarından, para piyasaları, sermaye piyasaları ve organize piyasalardan sağlayacakları fonlar bu kanun kapsamında mevduat sayılmaz.” diyor. “Mevduat sayılmaz” diyerek, bu müstakrizlerin yahut da ortakların oraya para yatırmasını mevduat kapsamına sokmuyor ki mevduat toplamaları yasak olduğundan suç teşkil etmesin diye. Mevcut, şu anda uygulama böyle.

Burada değiştirilen konu şu: “Müstakriz” ifadesi sadece nakdi kredi kullananları ifade edip gayrinakdiyi ifade etmediğinden burada bir değişikliğe gidilerek, gayrinakdi kredi kullananların da...

Şimdi, banka krediyi kullandırdı, hesabına geçtiğinde o anda mevduat gibi oluyor o ve bunu burada düzenliyoruz ki gayrinakdi kredi kullananlar da burada, aynı zamanda mevduat gibi o hesapta para tutulabilir ve yatırım ve kalkınma bankalarının bu şekliyle... İller Bankası da dâhil, belediyelerden mesela para alıyor veya ödeme yapacak borcu olan bir kişi kalkınma bankasına bir hafta önceden parayı getiriyor, o zaman mevduat kapsamına girer mi girmez mi, bunları önlemek için böyle bir düzenleme getiriliyor. Zaten şu an mevcut düzenlemenin daha tanımını genişleterek onun rahatlamasını sağlıyoruz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – “Nakdi” yerine “gayrinakdi” ilave ediyoruz, bir de burada “ortak” ibaresini kaldırıyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

Sayın Paylan, size de söz vereceğim.

Şimdi Sayın Akif Hamzaçebi Bey, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bir önceki maddeyle ilgili birkaç noktayı tekrar ortaya koymak istiyorum. Bir soru sordum, cevabını alamadım.

Kurum denetimleri sonucunda bu kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlal etmek ayrı bir fiil mi, yoksa bu ihlal sonucunda bankacılık sistemi mi tehlikeye girecek?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Devam ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tabii, devam ediyorum.

İkincisi, Sayın BDDK Başkanı Bankacılık Kanunu’ndan bilgi verdi. Yani yanlış duymadığımı zannediyorum. Sayın Başkan, Bankacılık Kanunu’nun 150 ila 161’inci maddeleri arasındaki hükümleri, bankacılık sisteminin emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokacak fiillerin cezalandırıldığı hükümler olarak anlattı. Değil mi, yanlış mı anladım?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Öyle bir madde söylemedim. 155’teki tanıma göre...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, siz 155’i örnek verdiniz, gerçeğe aykırı beyanda bulunmak. “Gerçeğe aykırı beyanda bulunmak suretiyle bankacılık sistemini tehlikeye düşürecek.” dediniz, değil mi?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama okuduğunuz madde 155 değil 152 oldu, o da düzeltici, iyileştirici ve kısıtlayıcı önlemleri almamak. Her neyse devam edeyim. 155’in de içinde olduğu 150’den 161’inci maddeye kadar olan hükümlerin bölüm başlığı “Suçlar.” Her bir suçun ne kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı bu maddelerde çok açık bir şekilde sayılmıştır. “Bankacılık sistemini tehlikeye düşürmek” diye bir suç yok kanunda.

155’inci maddede gerçeğe aykırı beyanda bulunmanın cezası, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin beş yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır. Ceza bu. Yani “bankacılık sistemini gerçeğe aykırı beyanda bulunmak suretiyle tehlikeye düşürmek” diye bir şey yok. Gerçeğe aykırı beyanda bulunmuşsa, zaten 155’inci maddede ceza çok açık. Murakıplar, bankacılık uzmanları raporlarını düzenler, savcılığa suç duyurusunda bulunurlar; savcılık gerekli soruşturmayı yapar, gerek görüyorsa dava açar.

Verdiğiniz örneğin bankacılık sistemini tehlikeye düşürmeyle hiçbir ilgisi yok. Hiçbir ilgisi yok Sayın Başkan. Burası bir uzmanlık komisyonu, ben sizden bu mevzuata daha hâkim bir şekilde bir bilgi beklerdim.

“Bankacılık sistemini tehlikeye düşürmek” savcılığa bu nedenle suç duyurusunda bulunuldu diyelim. Savcılık ne yapacak, açması gerekiyorsa hangi maddeye göre dava açacak? Öyle kurgulamışsınız. Gerçeğe aykırı beyanda bulunmak suretiyle bankacılık sistemini tehlikeye düşürmüşse, gerçeğe aykırı beyanda bulunmanın cezası bir yıldan üç yıla kadar hapis. Zimmet suçu işleyerek bankacılık sistemini tehlikeye düşürmüşse, yine 160’ıncı maddede zimmet cezasının ne kadar hürriyeti bağlayıcı cezaya balığ olduğu açık bir şekilde yazılı. Nedir bu bankacılık sistemini tehlikeye sokacak suç? 150-161’inci maddelerle hiçbir ilgisi yok onun.

Şimdi, mesela şunu söyleyemediniz, bir mali analistin “Rasyolar iyi değil, bankacılık sisteminin sermaye yeterlilik rasyosu Basel Kriterlerinin altına inmiştir.” şeklinde bir rapor yazması veya “Ekonomide gelecek yıla ilişkin beklentimiz pozitif büyüme değil negatif büyüme, küçülme var.” şeklinde bir rapor yazması, bankacılık sistemini tehlikeye düşürecek bir eylem olarak alınacak mıdır alınmayacak mıdır? Bunu açıkça cevaplayın, yarın bunlar uygulamacılara ışık tutacak. Tutanaklarda “BDDK Başkanı böyle dedi.” denilecek “Hayır, bu suç değil.” denilecek. Bu konularda açıklama bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan, size bir sorum olacak.

Bakın, az önce Bankalar Birliği temsilcisine söz verdiniz ve kendisi şu açıklamayı yaptı, manidar bulduğum için sizin yorumunuzu merak ediyorum. “Bize bu yasa teklifi cuma günü geldi, biz de üyelerimize bunu ilettik, henüz bir dönüş olmadı.” dedi.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – “Bu maddeyle ilgili olmadı.” dedi. “Bu maddeyle” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu maddeyle ilgili, tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar bir saniye, sakın olun...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Diğerleriyle ilgili dönmüşler demek ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilmiyorum, diğerleriyle ilgili de yorumunu alacağız.

Peki, tamam, o madde diyelim, o da bir yasa sonuç olarak. Yani yasa yapıyoruz, her bir maddeyle bir yasa yapmış oluyoruz. O maddeyle ilgili demiş olalım, vahameti küçültmüyor çünkü mesele.

Şimdi, arkadaşlar, düşünün ki bir sektörle ilgili düzenleme yapıyoruz, bankacılık gibi çok önemli bir sektör yani bütün ekonominin motorunu, yağını sağlayan bir sektör.

Şimdi, Türkiye’de kaç banka var bilmiyorum. 100’e yakın banka...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 49.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle mi? Azmış düşündüğümden. Tamam, 49 banka var. 49 bankaya bu yazı cuma günü yazıldıysa, cumartesi pazar var, bunların birimlerini, araştırma birimlerini, hukuk birimlerini devreye geçirmeleri bilirsiniz ki zaman alır. Yani hemen yirmi dört saatte devreye geçiremezler. Diyelim ki geçirdiler, görüş belirtmeleri en iyi olasılıkla birkaç gün alır. Sonra bunun oradaki kurullarda değerlendirilmesi ve BDDK’ye geri bildirilmesi yine birkaç gün alır. BDDK’nin bu görüşleri toparlayıp ortak bir görüş oluşturması yine birkaç gün alır. Yani en az on günlük bir sürece ihtiyaç var. En azından söylüyorum...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sizin hesabınızla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani öyle olması lazım.

Şimdi, burada yasa teklifiyle ilgili görüş belirtmeyen, belirtmeyen bir Bankalar Birliği var.

Şimdi, Sayın Mustafa Savaş’a da soruyorum burada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Acaba görüş belirtmedi mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Belirtmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Soralım, soralım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Belirtmedi yani “Üyelerimizden geri dönüş olmadı.” dedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çünkü ben bir şeyler gördüm.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Üyelerimizden geri dönüş olmadı.” dedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, hadi bakalım, Bankalar Birliği...

Bir saniye, bir soru sordunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, Mustafa Bey’e de sorumu sorayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, sorunuzu sorun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, siz bu teklifi hazırladınız arkadaşlarınızla beraber. Siz, bir bankacı olarak -geçmişiniz bankacı- hazırlama sürecinde Bankalar Birliğiyle düşüncelerinizi paylaşmak gibi... Eminim ki bu teklifi hazırlamak da en az bir on beş gününüzü almıştır.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Bir ay.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu bir ay içinde hiç Bankalar Birliğiyle bunu paylaşmak, görüş almak gibi bir düşünceniz olmadı mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Şimdi, Sayın Paylan şunu ifade etti: “Bankalar Birliği görüş vermedi.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Veremedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Veremedi” veya “vermedi” neyse, “vermedi” ifadesini kullandınız. Siz görüş vermediniz mi?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Efendim, biz esas itibarıyla, Birlik olarak yani Finansal Kurumlar Birliği de aynı şekilde bu tip temel düzenlemelerimizle ilgili sürekli hazırız, güncel değerlendirme ve görüşmelerimiz var. Gelen tekliflerle ilgili olarak da cuma akşamından itibaren bankalarımız çalıştılar, dün de altı saat kadar süren bir toplantı sonunda 29 sayfalık görüş ve değerlendirmelerimizi içeren bir metni size de arz ettik, BDDK’yle de paylaştık. Ayrıca, düzenleyici kurumlar bizimle düzenleme hükümlerini tek tek...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bana ne zaman arz ettiniz? Onu merak ediyorum.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Ekrem Bey ileteceğini söylemişti size ama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, ben Ekrem Bey’le görüşmedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bizimle niye paylaşılmadı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bana arz etmediniz de önemli değil ama bir başka arkadaşın şöyle...

Arkadaşlar, bu maddeyle ilgili benim bildiğim olumlu bakıyorlar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu maddeyle ilgili olumlu bakıyorlardı.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Üyelerimizden bu konuda bir şey gelmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, olumlu bakıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, “Görüş gelmedi.” dedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Görüş gelmedi.” ne demek?

Evet, teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu 26 sayfalık metni istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bende de yok.

Evet şimdi, Sayın Bakan Yardımcısına söz vereceğim.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, şimdi, usulle ilgili, zaten biliyorsunuz -milletvekilliği de yaptık- bir konuyla ilgili liste yaptığınız zaman, bir maddeye, bir fıkra ya yorumunuz yoksa, bununla ilgili bir çekinceniz yoksa bunu koymazsınız, bu çok açık.

İkincisi, az önce Bankalar Birliğindeki arkadaşın ifade etmeye çalıştığı şey, 1’inci maddeyle ilgili Bankalar Birliğinden bununla ilgili bir çekince gelmediğini ifade etmekte. Dolayısıyla, biz de dün çalıştık, siz de çalıştınız...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bankalar Birliğiyle görüştünüz mü?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Hayır hayır, biz de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, ben kendim çalışıyorum, ben kendim madde madde çalışıyorum, o ayrı bir konu ama...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Açıkçası, zaten 1’inci maddenin oylaması da yapıldı, ruhuyla ilgili bir değişiklik de yok. Burada en çok etkilenecek olan bankalardı, bankaların da olumsuz bir durumu yok.

Bir açıklama daha yapmak istiyorum lütfen. Şimdi, Sayın Paylan’ın saçları beyaz olmasına rağmen yaşı genç, kullandığımız Arapça kökenli kelimeyi farklı bir şekilde yorumladı.

İki örnek verdim: “Laissez-Faire” Fransızca kaynaklı bir deyimdir, çok meşhurdur. “Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler.” Ben “Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler”den değilim, bu ülkede olmaması lazım. Zapturaptın Türkçe karşılığı sözlükte disiplindir. Disiplinin de kaynağı gene Fransızca bir kelimedir, o anlamda zapturapt üzerinden gitmeye çalışmayalım karşılığı yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arapçadan gelir “sıkı düzen” demektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sen Arapçayı ne zaman öğrendin Garo Bey?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bu 26 sayfayı lütfen bizimle paylaşın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bilmiyorum böyle bir dokümanınız varsa verin bize yani biz de alalım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Bankalar Birliğinin görüşünü açıklama gibi bir duruşu varsa onlar açıklarlar. Bankalar Birliğiyle ilgili bilgiyi sizinle paylaşma gibi bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, o zaman rica ediyorum, Bankalar Birliğinden ister misiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz? Her bir maddede soracağım, görüşleri nedir, bugün buradalar. Ben bunu soracağım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görüşlerini önceden öğrensek ne olur yani daha hazır olsak ne olur yani?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bilemiyorum. Eğer varsa ellerinde, versinler, arkadaşlar. Ben zorla “Şunu verin, bunu verin.” diyemem.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Ekrem Keskin’le görüştüm. Genel anlamda bu Bankacılık Kanunu’ndaki yeni düzenlemelerle ilgili olumsuz görüşlerinin olmadığını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama onları da öğrenelim. 26 sayfa...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – O zaman Sayın Ekrem Keskin’i ararsınız, Bankalar Birliği Genel Sekreterini ararsınız, onlardan alırsınız.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Böyle saçma bir şey mi olur ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, lütfen yani...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet görüşelim, tamam efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Savaş, Bankalar Birliğine gönderdiniz mi, bu teklifi? Onu tam duymadık.

CAVİT ARI (Antalya) – Cuma günü ulaşmış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, şimdi bir kanaat oluşturuluyor, bir bilgi oluşturuluyor. Ya, normal bir ülkede bu kanun teklifi üç ay öncesinden taraflara verilmeli, üç ay öncesinden. Bu kanun teklifi, bu kadar kapsamlı bir kanun teklifi.

Dolayısıyla, esasında ben de parlamenter olarak, kamuoyunun iradesini kullanmak anlamında Bankalar Birliğinin görüşünü de bilmem lazım. Bu konudaki tarafların görüşünü bilmek benim hakkım değil mi? Bu kanun böyle yapılır, bakın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sendikaların da...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Paylan, bir dakika...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, niye bu kadar...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Şimdi, “Yapıcı muhalefet.” diyoruz ya, esas yapıcı iktidar lazım. Şimdi, burada, lütfen... Yani bunu başka konularda da söylüyoruz, “Ortak bir şey yapalım.” diyoruz.

Bakın, biraz önce geçen maddeyle ilgili, bir sopa var, istediğine gösterebileceğin bir sopa oluşturuyoruz. Çok net, çok net.

Şimdi, bununla ilgili gerçekten samimiysek bu maddenin düzenlemesinde ne olur yani şurada tarafların, STK’lerin veya muhalefetin veya bazı milletvekillerinin endişelerini giderecek yeni bir düzenleme... Bu fikirleri bir havuza almayacaksa ne işimiz var burada ya? Yani siz hazırladınız, teşekkür ederim, geldiniz, “evet” diyecekler belli, “hayır” diyecekler belli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, işin içeriğinden saptık, kusura bakmayın.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Samimi söylüyorum, samimiyetten yoksun bir süreç gidiyor yani. Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kusura bakmayın arkadaşlar, işin içeriğinden saptık. Yani böyle bir şey olmaz. Maddeyle ilgili görüşlerimizi, düşüncelerimizi ve madde ne getiriyor ona bakmamız lazım arkadaşlar.

Benim şu maddelere baktığımda gördüğüm şey şu: Bu maddeye baktığımda kalkınma ve yatırım bankacılığının geliştirilmesine yönelik bir açılım yapılıyor. Yani kalkınma ve yatırım bankalarının dünyada çok büyük yetkileri var, normal bankalardan daha fazla yetkileri var. Türkiye’deki bankalar... Bir kalkınma ve yatırım bankasını düşünün, buradaki geçmiş düzenlemeye bakalım, kalkınma ve yatırım bankaları için diyor ki: “Bankaların finansal kiralama yöntemiyle sağladığı finansmanlar.” Bununla sınırlamışız. Sadece bununla sınırlamışız, arkadaşlar.

Şimdi, burada yapılan şey bunu kaldırıyor, kalkınma ve yatırım bankalarının çalışma alanını genişletiyor, finansman imkânlarını genişletiyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Çok güzel, “Evet.” diyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Finansal derinlik dediğimiz budur arkadaşlar. Bunları anlatın, kusura bakmayın siz de karşı taraf, ben anlatmak durumunda kalmayayım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, çok güzel “evet” diyoruz ama biraz önceki de kötü, siz de buna biraz “hayır” deyin. Mesele bu. Çok güzel, “Evet.” diyoruz, alkışlıyoruz bunu getirenleri ama biraz önceki endişeyi de ortadan kaldıracak bir adım atın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada sağlanan bir başka şey, sadece kendi ortaklarının oluşturduğu yapıyı biraz daha genişletiyor, alanı genişletiyor; nakit dışı alana da yayarak finansman imkânlarını artırıyor. Yapılan iş bu, başka bir şey değil arkadaşlar, bu iki maddede, benim gördüğüm. Farklı bir şey varsa, yine sizler söyleyin.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – “Bir görüş bildir.” diyoruz; bilmiyoruz... Bir şey görüşüyoruz, şimdi nereden bulacağım... 11 genel müdür yardımcısı BDDK’dan telefonuyla işten atılıyor...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, lütfen...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet. Doğru mu? İşten atılıyor, belki de bu 26 sayfanın içerisinde burayla ilgili bir görüş var. Şimdi, böyle bir şüphe oluştu bende. Ben suçlu muyum...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, Sayın Yılmaz, önünüzdeki düzenlemeye bakın lütfen ya...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ne ona bakacağım, 26 sayfa daha varmış, ona da bakmak istiyorum ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bakın canım, ne varsa isteyin bakın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Niye? Olur mu öyle şey? Şimdi anlaşıldı ki var böyle bir düzenleme, itiraz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Soracağım ben de, ben de sorarım.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bakın burada aradığımız şey yasama kalitesi, bunun dışında bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, içerikle ilgili bir kelime etmediniz ya! Lütfen ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl etmedim ya?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Edin, şunu söyleyin, deyin ki kalkınma ve yatırım bankacılığının şu maddeleriyle ilgili bir şey söyleyin ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, onunla ilgili değil, usulle ilgili Sayın Başkanım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Biz sizinle her daim uğraşamayız. Allah Allah!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul, esas keser biliyorsunuz. Yani biz başlarken dedik ki “Etki analizi yok.”

Bakın, bir şey söyleyeceğim, Mustafa Savaş dedi ki “Her maddede etki analizi verilecek.” Verdi mi? Verdi mi kalkınma bankacılığına şöyle etki edecek, kârını böyle artıracak, kalkınma bankacılığını yüzde 10’a çıkaracak diye bir şey dedi mi Sayın Başkan? Bakın gördünüz mü? Vermedi.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Paylan, ben her maddeyle ilgili etki analizi verilecek demedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, öyle dedi.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tutanaklara bakalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, Sayın Başkan dedi o zaman.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, tamam ben söyledim; doğru söylüyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz dediniz ama istemediniz; bakın, istemediniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İsteyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bizim önümüzde bir liste var mı etki analiziyle ilgili? Yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hedefiniz nedir? Kalkınma ve yatırım bankacılığında neyi hedefliyoruz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, tarafların görüşlerini duymak değil midir görevimiz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bankalar Birliği “26 sayfa görüş hazırladım; üç günde 26 sayfa görüş hazırladım” diyor. Ya, milletvekilleri niye bunu bilmesinler? Bunu sizin isteyip bize sunmanız lazım. Ya, bu öncü olsun ki daha kaliteli yasama yapalım diyoruz, daha kısa sürede geçsin istiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, tamam.

Sayın Akif Hamzaçebi Bey dedi ki bakın, çok doğru bir şey söyledi. Bu, özellikle etki analizleriyle ilgili olarak Mecliste bir altyapının oluşturulması gerektiğini söyledi. Doğru mu? Mevcutta kanunlarda, kanunlara yönelik olarak, kanun tasarılarına yönelik olarak bir etki analizi düzenlemesi uygulaması vardı öyle veya böyle ama kanun tekliflerine yönelik böyle bir düzenleme maalesef şu anda Meclisimizde yok. Onun için sürekli olarak biz şu çağırıyor buradan. Komisyon Başkanı olarak ben sürekli

olarak şunu söylüyorum: Grup Başkan Vekillerimiz bir araya geldiğinde, Meclis Başkanımızla birlikte özellikle bu konuları konuşmaları, tartışmaları İç Tüzük'ün gözden geçirilmesi ki İç Tüzük'e yönelik yine çok konuşulacak şeyler var. Dolayısıyla bu noktada aslında mutlaka Mecliste bir şeylerin yapılması gerektiğine canı gönülden ben de inanıyorum arkadaşlar. Ben, Sayın Hamzaçebi'nin görüşlerine de katılıyorum ve bu konuda bir adım atılması gerektiğini de düşünüyorum; beklentimiz de bu yönde. Elbette, bakanlıklarımız da ilgili kurumlarımız da bu noktada kanun teklifi hazırlayan arkadaşlara bir besleme yönüyle destek sağlamalılar, bilgi vermeliler. Bunu da tabii, buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakan Yardımcımız söz talep ediyor, buyurunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, siz az önce ifade ettiniz. Burada teklifi hazırlayan milletvekilimiz gerekli izahatlarda bulundular. Konular karıştığı için biz 2'nci ve 5'inci maddeyi konuşurken 1'inci maddeye gittik; dolayısıyla da 2'nci ve 5'inci maddedeki az önce sizin ifade ettiğiniz sözcükleri bir şekilde vekilimiz açıkladı. Eğer 2 ve 5'inci maddeyle ilgili sorulmak istenen bir şey varsa onlarla ilgili bilgi verelim ama şu anda...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Ök, size söz vereceğim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 1'inci madde hakkında vermeyecek misiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, o maddeyle ilgili bir sorusu vardı Sayın Akif Hamzaçebi'nin. Eğer bilginiz yoksa daha sonra lütfen Sayın Hamzaçebi'yle paylaşın.

Peki, söz talep eden başka arkadaşımız var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, etki analizini soruyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar açıklama yaptım.

Ben mi yapacağım etki analizini ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, teklif sahibi Mustafa Bey'den isteyeceksiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bakın bu konuda Sayın Akif Hamzaçebi Bey biraz önce şunu ifade etti. Siz dinlemediniz beni.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dinledim başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Mecliste özellikle bu etki analizine yönelik mutlaka bir altyapının oluşturulması gerekiyor ama şunda herhâlde hemfikiriz. Arkadaşlar, kalkınma ve yatırım bankacılığının bu ülkede geliştirilmesini istiyor muyuz istemiyor muyuz? Bu soruyu sormamız lazım. İstemeyen arkadaşımız var mı? Yok. Yok ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu madde ne kadar etkileyecek? Ne kadar pozitif etkileyecek? Ne yapacak?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bilse herhâlde söyleyecek ya. Söylüyorum işte ya, söz veriyorum yani demek ki somut olarak Sayın Savaş'ın elinde bir şey yok, doğru mu Sayın Savaş?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Şu anda Sayın Başkanım etki analiziyle ilgili somut olarak söyleyebileceğimiz bir husus yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, bunlar nasıl etki analizi yapacak bu maddelere?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Onu söylüyoruz Sayın Paylan, zorluyorsunuz ama ya. Görüyorsunuz sen de bunu ama.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bir de Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama, şu bir gerçek: Sayın Paylan, siz kalkınma bankacılığının, yatırım bankacılığının Türkiye’de diğer ülkelere göre oldukça geri konumda olduğunu biliyorsunuz, değil mi? Biliyorsunuz, görüyorsunuz. Ya Türkiye’de bir veya iki bankamız var, iki üç bilemediniz kalkınma bankamız var ki biraz önce Sayın Savaş, bankaların mevduatlarını söyledi, daha doğrusu sağladıkları proje finansmanındaki destekleri söyledi ki oldukça düşük ama dünyaya baktığımızda, dünya örneklerine baktığımızda kalkınma bankacılığının çok gelişmiş olduğunu görüyoruz, inanılmaz büyük ölçekli projeleri desteklediklerini görüyoruz ve özellikle kalkınma bankacılığında sadece özellikle bankaya, o bankalara hissedar olabilmek için insanların yöneldiğini görüyoruz. Dolayısıyla bizim de arzumuz şu: Bu ülkede de kalkınma ve yatırım bankacılığının daha da geliştirilmesi, proje finansmanı konusunda ciddi desteklerin sağlanması ve daha büyük ölçekli projelere bu bankaların destek vermesi.

Şimdi, Türkiye Kalkınma Bankası var, Kalkınma ve Yatırım Bankası oldu. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının büyük ölçekli projelere bugüne kadar destek verdiğini gördünüz mü arkadaşlar? Ama niye böyle oldu çünkü yetkileri son derece sınırlı, kısıtlı. Dolayısıyla bu yetkilerin önünü açabilecek bir düzenleme burada gördüğüm kadarıyla geliyor ve bu düzenlemeye yönelik de görüşlerini arkadaşlarımız ifade ettiler. Ben her birinize teşekkür ediyorum.

Tabii, Sayın Paylan haklı olarak belirli taleplerde de bulunuyor. Ben karşı değilim sizin taleplerinize, onu da çok açık ve net olarak söyleyeyim ama ortada bir gerçek varken sanki bu gerçekler yokmuş gibi hareket etmemiz de düşünülemez diye düşünüyorum açıkçası.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Başkanım, etki analiziyle ilgili bir şey söyleyeceğim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Etki analizi nasıl yapacak bunu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye, söz vereceğim efendim. Bir saniye; sakın olun arkadaşlar...

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, etki analiziyle ilgili çok konuşuldu; bir açıklama daha yapayım. Kamu Malî Yönetim ve Kontrol Kanunu’nun 14’üncü maddesine bakılırsa, kamu gelirlerinin azalmasına, kamu giderlerinin artmasına neden olacak ya da kamuyu yükümlülük altına sokacak kanun teklifleriyle ilgili etki analizi yapılması gerekiyor.

Kamu gelirlerinin azalmasına yol açacak bir düzenleme var mı bu teklifte? Yok gibi görüyorum, kamu gelirlerini artırabilir de çünkü cezalar artıyor. Kamu giderlerini artıracak bir düzenleme var mı? Belki olabilir satır aralarında, iddialı konuşmayayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bizim gördüğümüzde yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İlk bakışta yok gibi gözüküyor.

Peki, ben şimdi soruyorum Sayın Savaş’a: “Bu bilgi yok bende.” diyorsunuz da yani 14’üncü maddeye bakılmadı mı? Bu teklif Kamu Malî Yönetim ve Kontrol Kanunu’nun 14’üncü maddesi karşısında nasıl bir özelliğe sahip? Kamu gelirleri azalıyor mu hakikaten burada, yoksa artıyor mu? Bankaların vergi matrahı düşüyorsa, azalıyorsa dolaylı olarak kamu gelirleri azalabilir. Bankaların vergi matrahını küçülten, azaltan bir şey var mı burada? Hani böyle bir değerlendirmeyi bekleriz biz orada oturan arkadaşlardan, BDDK’dan ama bu konulara böyle gelişigüzel cevap verilirse “Bu bilgi bizde yok.” vesaire; bu olmaz. Demek ki yeteri kadar hazırlık yapılmamış.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Vekilim...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz vereceğim Sayın Savaş. Sayın Paylan’a da söz vereyim, arkasından size söz vereceğim.

Buyurum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şöyle bir bilgi bekliyoruz tabii ki yasama kalitesi anlamında. Bu yasa çıkarsa kalkınma bankacılığının Türkiye’deki payı atıyorum yüzde 5, bunun yüzde 8’e çıkması, kalkınma bankacılığının yatırımlar konusunda daha aktif olması gibi... Açıkça söyleyeyim, şu oranda artabilir, orta vadede şu kadar etkisi olabilir gibi bir bilgi dahi yeterli olabilirdi yani bütçeye etkisi dışında, doyurucu bir bilgi istiyoruz.

Diğer bir mesele Sayın Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan’ın istediği de mütevazı bir şey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, yani bu kadar bir bilgi; o zaman biz “Evet ya, bu iyi bir yasaymış; daha rahat destek veriyor.” diyebiliriz ya da daha rahat karşı çıkarız diye düşünebileceğimiz bir duruma gelir ama hiçbir bilgi yok.

Arkadaşlar diğer mesele bakın, biz burada hızlı yasama yapmaya çalışıyoruz değil mi? Sayın Cumhurbaşkanını ne dedi? “Hız olacak.” dedi. Bakın, bir önceki torba yasada Sayın Başkanım, “Değerli konut vergisi” diye bir şey çıkardık, kamuoyunda nasıl yansımalarla yol açtı. Şimdi duyuyoruz ki bu değerli konut vergisi ertelenecek; yani bu, aşağıda olacak belki madde ihdasıyla ki öyle bir şey duyuyoruz. Yani hız her zaman iyi değildir arkadaşlar, bunu bilin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bir hafta demlenme süreci olsa, taraflar görüşünü oluştursa, etki analizi oluşsa; inanın şurada çok daha hızlı yani çok daha efektif...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sen yine bir gerekçe bulursun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ... hepimizi doyuran bir yasa görüşmesi olabilirdi ama olmuyor ne diyeyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – O şakaydı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Başkanım, tekrar edeyim: 26 sayfalık görüşü sizden istirhamım, Başkanımız olarak talep etmeniz ve bize dağıtmanız, lütfen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben teşekkür ederim.

Ben belki tekrar usulle ilgili, özellikle sizin söylediğiniz bir şeye vurgu yapmak istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kötü bir şey söylemedim inşallah.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yok, estağfurullah, kötü insan değilsiniz ki kötü bir şey söyleyesiniz.

Bu katılım bankacılığı ve yatırım bankacılığı konusunda elbette ki haklısınız ama bunun sebebi; bakın, Türkiye’de bazı şeylerin eksik olması olmamasının sebebi yasal yetersizlik değil, yasaları böyle geçirdiğimiz için olmuyor. Ekonomiyi güven yönetir. Şimdi, bakın bu maddeyi hepimiz şurada, 30 kişilik Plan ve Bütçe Komisyonunun 30’u da onaylar; öyle mi? Çok güzel bir şey, ne güzel ama biraz önceki şu endişeyi gidermeniz lazım, bu endişeyi giderememe, bu cesareti bulamamanızı anlamıyorum. Hepimiz onaylayalım mı?.. Bunlar toplam, esas konular bunların hepsini destekleriz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, Bankalar Birliğine soralım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir şey söyleyeceğim, bakın aksi takdirde ne oluyor biliyor musunuz? Bakın, 120 milyar dolardı bizim mevduatımız 2016'da ama 200 milyar dolara çıkmış döviz mevduatı. Bunun sebebi işte bu tür yasama faaliyeti ve bunun sonucu yani. Lütfen, ben sadece... Bunu yani çok doğru söylüyorsunuz, bu konuda çok büyük eksiklik var. Arap Yarımadası'nda bile Dubai'de, Bahreyn'de bir sürü yatırımı bu anlamda Londra merkezli götürüyorlar. Biz de gerekli kurumsal yapıyı tesis edemediğimiz için ama bunun yolu sağlam bir, sağlıklı bir yasamadan geçiyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi kalkınma ve yatırım bankacılığıyla ilgili olarak Bankalar Birliğinin görüşü nedir?

Buyurunuz.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Efendim, bu konuda kalkınma ve yatırım bankalarından İller Bankamız bize yazılı görüş verdi, bu toplantıya katılamadılar ama yazılı görüşleri var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sizin görüşünüz yok mu yine?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Hayır, onu Bankalar Birliği görüşü olarak ilettik. Bu önerge de zaten onu kapsıyor yani kalkınma faaliyeti olarak. Bizim görüşümüz bu önerge yönündedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli kardeşim, bu kalkınma ve yatırım bankacılığıyla bu düzenlemeye katılıyor musunuz? Nedir görüşünüz, onu soruyorum sana ya? Madem görüş beyan etmeyeceksin niye buraya geldin kardeşim? Kusura bakma...

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Görüşümüz var efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Nedir görüşünüz?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Kanun'un 60'ıncı maddesi 5'inci maddeyle ilgili 4'üncü fıkrasında "ortak" ibaresi, nitelikli paya veya denetim komitesine üye atama imtiyazına sahip ortaklarından şeklinde sınırlandırılarak yeniden düzenlenmekte olup bu nitelikteki ortaklardan sağlanacak fonların mevduat sayılmaması hükme bağlanmaktadır. İller Bankası tarafından ortakları olan il özel idareleri ve belediyelerin bu kapsamda ortak sayılmaması durumunda ortaklarından sağlayacağı fonların mevduat sayılması söz konusu olabileceğinden bankanın ortaklarından sağlamış olduğu fonlar kısıtlı hâle gelecektir. Bu itibarla, bankanın ortaklık yapısı ve ortaklarından sağlamış olduğu fonların hukuki altyapısında tereddütlere yol açabileceği ve kısıtlı hâle getireceği ihtimaline karşın "ortak" kelimesinin mevcut kanundaki gibi yeni kanun metninde de korunması değerlendirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bu konuyla ilgili, Bankalar Birliğinin bu görüşüyle ilgili olarak arkadaşlar bir önerge var. Biraz sonra da o önergeyi de zannederseniz sizlere aktardık- o önergeyi sizlerin oylarına sunacağız.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK DANIŞMANI BERKANT ÜLGEN – Onu ifade etmeye çalıştık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Demek ki Bankalar Birliğinin görüşü dikkate alınmış, öyle anlıyorum ben.

Evet Sayın Savaş, var mı ifade edeceğimiz bir şey, yoksa oylayalım mı?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Önergeye geçelim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet önergeyi okutuyorum arkadaşlar:

Plan Ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2596) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 5’inci maddesiyle 5411 sayılı Kanun’un 60’ıncı maddesinin değiştirilen dördüncü fıkrasında yer alan “Kredi müşterilerinden, ortaklıklarından ve nitelikli paya veya denetim komitesine üye atama imtiyazına sahip ortaklarından” ibaresinin “Kredi müşterileri, ortaklıkları ve ortaklarından” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Aydemir

Erzurum

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, özellikle İlbank’a yönelik olarak Bankalar Birliğinin ifade ettiği hususla ilgili bu önergeyi oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 5411 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir banka ile bankanın nitelikli pay sahipleri, banka yönetim kurulu üyeleri, genel müdürü, genel müdür yardımcıları ile başka unvanlarla istihdam edilseler dahi yetki ve görevleri itibarıyla bunlara denk veya daha üst konumlarda görev yapan yöneticileri ile bunların eş ve çocukları, birlikte veya tek başına, doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ettikleri ya da sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu üyesi ya da genel müdürü oldukları ortaklıklar bankanın dâhil olduğu risk grubunu oluşturur.”

“Sermayesinin çoğunluğu ayrı ayrı veya birlikte Hazineye, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketine, Türkiye Varlık Fonuna veya bunlara ait fonlara veya merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait bankaların her biri, doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri ortaklıklar ile birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.

Kamu iktisadi teşebbüsleri ile hisselerinin çoğunluğu Özelleştirme İdaresi Başkanlığının, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin, Türkiye Varlık Fonunun veya bunlara ait fonların elinde bulunan diğer kamu kurum ve kuruluşlarının her biri, sermaye, yönetim ve denetimlerine hâkim oldukları bağlı ortaklık, iştirak ve müesseseler ile birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.

Kurul bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlemeye yetkilidir.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, 3’üncü maddeyle ilgili söz almak isteyen var mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bilgi alabilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, bilgi alalım.

3’üncü maddeyle ilgili bilgiyi kim verecek?

Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Sayın Başkanım, şimdi, burada risk grubuyla ilgili bir düzenleme var. Mevcut düzenlemede risk grubu tanımında genel müdür yardımcıları ve başka unvanlarla istihdam edilseler dahi onlara denk daha üst konumlarda görev yapan yöneticiler ve bunların eş ve çocukları risk grubuna dâhil değildi, burada bunlar da risk grubuna dâhil ediliyor. Yani bankalarda genel müdür dışında, şu anda genel müdür, yönetim kurulu var, genel müdür yardımcıları da önemli bir fonksiyon icra ediyor; artık bankacılık sistemi çok büyüdü, onların da risk grubuna dâhil edilmesi gerekli, uygulamalarda da böyle zaten, Basel kriterlerinde de böyle. Bunların eş ve çocuklarının da risk grubu tanımına dâhil edilmesi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Risk grubuna dâhil etmek ne demek?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar, lütfen biraz daha sessiz olalım.

Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Diğer konu da...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bir soru geldi “Risk grubuna dâhil etmek ne demek?” diye, onu da cevaplırsanız memnun oluruz.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Bunlar kredi kullanımı açısından genel müdür yardımcıları da aynı, genel müdürler ve yönetim kurulu üyeleri, bankanın nitelikli pay sahipleri gibi onlar da aynı kategorinin içerisine giriyorlar, risk grubu tanımının içine dâhil oluyorlar.

Bu maddede diğer konu da Türkiye Varlık Fonu. Türkiye Varlık Fonu ve ait fonlar veya merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri kapsamı buraya ilave edilerek -şu anda mevcut kanunda Özelleştirme İdaresi, hazine biliyorsunuz vardı, bu Varlık Fonu yeni kuruldu- Varlık Fonu da buraya ilave edilerek risk grubu tanımında o da ayrı bir risk grubu tanımı oluşturuyor. Bu aslında öbür maddeyle belki; beraber görüşülebilirdi; orada da...

Evet, yani burada, tabii, şu anda Varlık Fonu özel hazineden, eski hazinenin altında olan bankaların, oranın iştiraki olduğu, onun yönetiminde olan bankalar veya bazı kurumlar, bazı iktisadi teşebbüsler, kamu kurumları oraya geçtiği için Türkiye Varlık Fonu’nun da buraya girmesi gerekiyordu, bu tanımlamayla oraya ilave edildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, ben bir şey sorabilir miyim, müsaade var mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, teşekkür ederim.

Size söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İfadeyle ilgili... Mevcut şekilde risk grubu, 49’uncu maddede “Birlikte bir risk grubu oluşturur.” ifadesini değiştiriyorsunuz “Birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.” diyorsunuz. Bunun anlamı nedir? İki yerde geçiyor bu “Birlikte bir risk grubu oluşturur.” “Birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.” Anlam farklılığı oluyor tabii bu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun Sayın Savaş.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Şimdi, Sayın Kuşoğlu, Varlık Fonu’nun içerisinde birçok kuruluş var; bankalar var, şirketler var. Bunun içerisinde, Varlık Fonu’nun içerisinde olduğu için hepsi kredi sınırlarına tabi tutuluyor yani bir banka en fazla, öz kaynaklarının yüzde 25’i kadar kredi kullanabiliyor. Yani, şimdi bir Halk Bankası, bir Ziraat Bankası veya diğer başka bir şirket başka bir bankadan kredi kullanmak istediğinde bu risk grubu içerisinde görüldüğü için kredi kullanma kabiliyeti azalmış oluyor. Böylelikle bu kanunla, yeni bir düzenlemeyle her birini ayrı bir risk grubu olarak değerlendireceğimiz için risk grubu şeyi o yüzde 25’lik sınıra takılmayacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Tamam da Mustafa Bey, şimdi “İştirak ve müesseselerle birlikte bir risk grubu oluşturur.” daha önce iki yerde geçiyor biliyorsunuz bu. Şimdi “İştirak ve müesseselerle birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.” Yani neden farklılaştırdık?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yani her biri artık Halk Bankası, Ziraat Bankası, Türk Hava Yolları yani Varlık Fonu bünyesi içerisindeki şirketler tek bir risk grubu olarak değerlendirilmeyecek, hepsi ayrı bir risk grubu olarak değerlendirilecek ve bunlar bankalardan kredi kullanmak istediğinde bir bankanın öz kaynağının yüzde 25’i kadar kredi kullanabilecek ama Varlık Fonu bünyesi içerisinde kaldığı için mevcut düzenlemede kredi kullanma limitlerinde düşme oluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, daha önce mesela, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının elinde bulunan ya da Hazineye ait.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Onunla ilgili de ayrı bir düzenleme yapıyoruz tekrar 55’inci maddede.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar yani ayrı ayrı mı dikkate alınacak?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tabii tabii, ayrı ayrı. 4’üncü maddeyle 3’üncü madde aslında birlikte değerlendirilmesi gereken bir madde. Evet, 4’le 5 birlikte değerlendirilmesi gereken bir madde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 3 ile 4 mü?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Pardon 3 ile 4; evet, 3 ile 4 birlikte değerlendirilmesi gereken.

Aslında Varlık Fonu, bir düzenleme yapılırken...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - 2005’te olsaydı...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, 2005’te olsaydı, Varlık Fonu 2004’te kurulmuş olsaydı veya 2005’te olmuş olsaydı burada Özelleştirme, Hazine Müsteşarlığı idaresi gibi Varlık Fonu da yazılmış olsaydı hiçbir mesele kalmayacaktı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır ama bu ifade değişiyor. Bakın, öbürleri var yine “İştirak ve müessese ile birlikte bir risk grubu oluşturur.” “... birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.” “Ayrı” kelimesi ilave olarak gelmiş yani Varlık Fonu’nun gelmesi değil. Neden “Ayrı”ya ihtiyaç duyuldu?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ayrı bir risk grubu... Bir grup değil ayrı bir risk grubu olarak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Öncesinde yok mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Birlikte bir risk grubuydu.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tek tek, hepsi tek tek olarak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Ayrı, ayrı” demek lazım; ayrı ayrı.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Alttı Ziraat Bankası ve kendi ortaklıkları, iştirakleri ayrı bir risk grubu, Halk Bankası ortaklıkları, iştirakleri ayrı bir risk grubu, işte Türk Hava Yolları ortaklıkları ayrı bir risk grubu; bunların birbirleriyle beraber olması yok ve bunlar hepsi birlikte... Varlık Fonu’nun tek bir risk grubu yok. Varlık Fonu bir risk grubu, alttaki ayrı kuruluşların her biri kendi iştirakleri ve ortaklıklarıyla ayrı bir risk grubu. Bu, dediğimiz gibi, zaten eğer Varlık Fonu 2005’te olmuş olsaydı “Özelleştirme İdaresi, Hazine, Varlık Fonu” diye orada o da geçecekti sadece bu Varlık Fonu oraya ilavesi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Bir risk grubu oluşturur.” demekle “Birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.” demek arasında ne fark var ki?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yani iştirakleriyle ayrı bir, birlikte, beraberce, kendi iştirakleriyle. Bankanın diyelim, Ziraat Bankasının kendi iştirakleri var, onlarla birlikte ayrı bir risk grubu oluşturduğunu ifade ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Mevcuttaki farkı şu: Müsaade ederseniz, ben anladığım kadarıyla bir şey söyleyeyim yani müdahale etmiş olmayayım ama anladığım kadarıyla.

Şimdi geçmişte bu kuruluşlar, Varlık Fonu’nun altındaki kuruluşlar hazine altındaydı, hazine altında.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ya da Özelleştirme...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Ya da Özelleştirme altındaydı. Dolayısıyla her bir banka diyelim ki Ziraat Bankasına bir başka bankanın bu risk grubunda olması nedeniyle öz kaynağının yüzde 25’ine kadar kredi verme imkânı vardı. Hazine altında olduğu zaman, diyelim ki Ziraat Bankasına yüzde 25, işte Türk Hava Yollarına yüzde 25, PTT’ye yüzde 25 gibi. Şimdi, tabii, Varlık Fonu altına gelince eğer “ayrı” ifadesi kullanılmazsa orada şu anlama geliyor: O zaman diyelim ki yüzde 25’lik limit tamamına uygulanacak anlamına geliyor, yani Ziraat Bankasına ayrı bir yüzde 25 limit, Türk Hava Yollarına ayrı bir yüzde 25 limit olmayacak eğer “ayrı” kelimesi kullanılmazsa, böyle anlıyorum, doğru mu bu?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Sayın Başkanım, ayrıca temerrüt hâlinde de, bir kuruluşun temerrüt içine düşmesi hâlinde diğer aynı risk grubundaki firma için temerrüt durumunda uygulanacağı anlamına gelir aynı risk grubunda olması.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Orada “her biri” yazıldığı için buna gerek oluyor tabii “ayrı” yazılması... Yukarıda yeni düzenlemede “Ait bankaların her biri” demişiz. “Her biri” dediğimiz için bunun...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii “Bankaların her biri” olarak geçiyor. Dolayısıyla “ayrı” ifadesi kullanılmazsa o zaman Varlık Fonu altındaki tüm “entity”e hepsine sadece bir bankanın yüzde 25’lik bir limiti kullandırılacak ki 25 tane kuruluş olduğunu düşünün, işte yüzde 1’lik bir pay düşer o zaman. Mevcudu yani aslında yaptığınız düzenleme, benim anladığım, Varlık Fonu şemsiyesi altına girmesinden dolayı teknik bir düzenleme yapıyorsunuz, bir farklılık, bir şey yok; ben bunu anlıyorum, doğru mu bilmiyorum?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Aynen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yılmaz’a söz vereceğim, sonra Sayın Paylan’a söz vereceğim.

Buyurun efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben 2’nci maddeyle ilgili görüşmeler devam edecek diye beklerken oylama yaptınız; dolayısıyla orada bir soru soracaktım ama burada sorabilirim o soruyu bu maddeyle ilgili olarak.

Şimdi, Sayın BDDK Başkanım, katılım bankaları da faizli işlem yapan bankalar da vatandaşın para kabul ediyorlar. Birinin adı “katılım” diğeri “mevduat” İkisi de bu parayı belli usuller dairesinde satıyor ve para kazanıyor ve elde ettiği kârı da müşterileriyle, ortaklarıyla paylaşıyor.

Şimdi bu düzenlemeyle, 2’nci maddedeki ve bu maddedeki düzenleme, bundan sonraki maddelerde de var; biz katılım bankalarını ticarî bankalardan ayırarak katılım bankalarına ilave birtakım haklar veriyoruz, onlara birtakım ayrıcalıklar...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Hayır, öyle bir şey yok. Kalkınma ve yatırım bankalarına veriyoruz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Katılım bankalarının yapmış olduğu işi yatırım ve kalkınma bankalarına veriyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani yatırım ve kalkınma bankası tek bir isim midir? Yani Türkiye’de katılım bankası var, ticarî banka var, kalkınma ve yatırım bankası var, bir de... Ama burada bakın şu maddede, yani 3’üncü maddede katılım bankaları ve yatırım bankaları ayrıca sayılıyor, ikisi aynı anda zikrediliyor. Dolayısıyla bu maddeden çıkacak sonuç, maddenin sonunda “Kurul, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.” Bu yetkiyi sizin nasıl kullanacağınız, bu maddenin içeriğini belirleyecek, uygulamadaki sonucunu belirleyecek.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Siz kaçınıcı maddeyi söylüyorsunuz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 3’üncü maddeyi söylüyorum.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 3’üncü maddede öyle bir şey yok ki.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 3’üncü maddede, madde 49.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Risk grubu.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, risk grubu, altında, en sonunda diyorsunuz ki: “Kurul, bu maddenin uygulamasına ilişkin...”

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Burada katılım bankası, yatırım bankaları yok; bu risk grubunu tanımlıyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunun bir ilerisinde var. Buradan hareketle...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Tamam.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, bu ilerisinde var.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 4’üncü maddede var bu.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Dolayısıyla şu anda Türk Varlık Fonu kamu bankalarının sahibi. Dolayısıyla normal olarak İngilizce tabiriyle bankacılık kuralında “related party” diye bir şey var; ilgili taraf. Bu tanımlamayı bence ayırıştırıyorsunuz ve bunu da büyük bir ihtimalle herhâlde yazacaksınız bu çıkaracağınız yönetmeliğe. Buradan da hareketle ayrı bir yönetmelik çıkarıp buralarda verilecek kredilerin maksimum “Single counterparty credit exposure” diye bir limit var orada. O limiti aşarak yani sermaye kısıtına takılmadan daha fazla kredi vermesini sağlıyor. Şu anda ekonominin içinde bulunduğu sıkıntı da bu. Böyle mi, doğru anlıyor muyum; kayda geçmesini söylüyorum. Çünkü bu yönetmeliği yaptığınızda eğer gerçekten böyle bir uygulama yaparsa şu anda söylediğiniz sözün aksini yapıyor olacaksınız.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Sayın Başkanım, kanunda “yüzde 25” tanımı var zaten, onu nasıl aşacağız biz, “yüzde 25” tanımı var.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki, kayda geçsin. Ama dediğim gibi ben öyle hissediyorum ki...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Bankanın da dâhil olduğu risk grubu içinde “20” tanımı var. Onları aşamayız ki.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – ...bu yapacağınız düzenlemeyle “maximum single counter party credit exposure limiti” var. O limite ve kredi şeyine takılmadan geçecek ve dolayısıyla burada bir kredi genişlemesi hedefleniyor gibi bir durum var. İnşallah ben yanılıyordum ve sizin dediğiniz doğrudur.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Ben neyi okuduğunuzu doğrusu bilmiyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Öbür taraftan, yine bu ileriki maddede, bir sonraki maddede ticari bankalarla yani faiz işleyen bankalar ile katılım bankaları dediğimiz bankaların arasında da bir fark tanıyorsunuz.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Tanımıyoruz, öyle bir şey yok.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCI NUREDDİN NEBATİ - Siz kaçınıcı maddeyi okuyorsunuz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim, ben şu anda 3’üncü maddenin düzelttiği 49’uncu madde ve devamında aynı konudaki maddeyi söylüyorum size.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - 4’üncü madde var, orada. Burada da katılım hakkı... 5’inci madde var, ondan mı bahsediyorsunuz? 5’i de geçtik yani.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla eğer bu katılım bankalarına ticari bankalardan farklı bir imkân tanır iseniz ki böyle bir imkân tanınıyor.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Tanınmıyor, öyle bir şey yok Sayın Başkan.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bakın, ileride var diyorum, daha ileride.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Sayın Başkanım, öyle bir şey yok. 5’inci maddeyi geçtik, oradaki düzenleme şudur: Yatırım ve kalkınma bankalarına...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki, oraya geldiğinizde ben size tekrar söyleyeceğim. Katılım bankaları ile ticari bankalar arasında -ikisi de para kabul eder, birinin adı “mevduat” birisi “katılım fonu”- eğer böyle bir ayrıcalık yapıyorsanız bunun ikisinin sonuçta faaliyetlerinden, satacakları paradan elde edecekleri gelir ile kâr arasında birinin lehine bir şey yapıyorsunuz. İslami açıdan düşünüyorsanız o zaman sorum şu: Bu helal midir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu ve daha sonra Sayın...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Ben bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Sayın Başkanım, burada, bizim düzenlememiz içerisinde mevcut şu anda katılım bankalarının yapmakta olduğu işlerin haricinde onlara tanınan herhangi bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok; doğru.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Sadece burada yapılan tek düzenleme kalkınma ve yatırım bankalarına da faizsiz esasa göre, katılım bankaları gibi, kredi kullandırma imkânını sağlamak.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Mevduat kabul edecekler mi?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Hayır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Hayır canım, mevduatı kabul edemezler.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Hayır.

Buradaki esas konu da şuradan çıkmıştır, onu da izah edeyim, bu da şuradan çıktı: IDB gibi bazı kuruluşlardan kredi alan bizim işte EXIMBANK veya bizim diğer bankalarımızın IDB bu kredinin faizsiz esasa göre kullandırılmasını istiyor. Şu anda bizim yatırım bankalarının bunu kullandırma yetkileri

yok kanunda. Biz bunu orayı açarak kalkınma ve yatırım bankalarının da EXIMBANK'ın da İller Bankası'nın da eğer yurt dışından bu faizsiz esasa göre bir kredi bulabilirlerse bunu kullandırmalarının önünü açıyoruz; mesele bu. Burada katılım bankalarına farklı bir düzenleme yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de benzer bir konuyu gündeme getireceğim. 50'nci maddede Sayın Savaş diyor ki: “Bankalar yönetim kurulu üyelerine, bunların yakınlarına, çocuklarına, yüzde 25'inden fazlasına sahip oldukları ortaklarına, mensuplarına, eş, velayeti altındaki çocuklarına, mensuplarının kurduğu veya bunlar için kurulan sandık, dernek, sendika veya vakıflara her ne şekilde olursa olsun kredi veremezler.”

Şimdi, bununla, bu 49'uncu maddede gelen değişiklikle Türkiye Varlık Fonu bünyesindeki fonlara her şekilde kredi verilebilecek, değil mi? Böyle bir sınırlamaya, 50'nci maddedeki sınırlamaya tabi olmamış oluyor bu. Böyle anlıyoruz, böyle bir sınırlama olmamış oluyor. 50'nci maddede ortaklar için getirilen sınırlama vakıflar için yani mensuplarının kurduğu veya bunlar için kurulan sandık, dernek, sendika veya vakıflara getirilen sınırlamayı, her ne şekilde olursa olsun kredi verilemez sınırlamasını kaldırmış oluyorsunuz, değil mi?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) - Sayın Kuşoğlu, 50'nci madde zaten gündemimizde yok ama 49'uncu maddeyle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 50'nci maddede böyle bir şey var ya, hüküm var. Bu hüküm ortadan kalkmış oluyor 49'daki bu düzenlemeyle. Yani o zaman Türkiye Varlık Fonuna dâhil değil mi Başkanım? Siz de cevap verebilirsiniz.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Fonla alakalı bir durum yok burada.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütün kurulan fonlar kamu bankalarından kredi alabilecek hiçbir sınırlamaya tabi olmadan, doğru mu?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Yani burada sizin bahsettiğiniz sandık... Bununla o 7'nci madde... Bununla bağlantısı yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır yani mantık olarak şöyle: Bankalar, ortaklarına, kendi vakıflarına, kurdukları sandıklara kredi veremezken...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Hayır, veremiyor zaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...bu şekilde Varlık Fonu bünyesindeki bütün fonlara kredi verebiliyor hâle geliyor yani onu söylüyorum. Benzer kıyaslama yaparsak o durum ortaya çıkıyor, değil mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, benim anladığım şey şu Sayın Kuşoğlu, bir müsaade edin, benim anladığım şey şu: Geçmişte sadece genel müdürler bu risk grubu kapsamındayken genel müdür yardımcıları da bu risk grubu kapsamına tabi tutuluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var, var, 50'nci maddede genel müdür yardımcıları da var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, 50'nci madde de var ama bu, 50'nci maddenin uygulanamayacağı anlamına gelmez. 50'nci madde hükümleri elbette saklı kalacak, böyle bir şey olamaz; benim anladığım o.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ –Burada eklediğimiz sadece genel müdür yardımcılarının ve çocuklarının Basel'e uyum sağlaması, başka bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam da yani Varlık Fonunu da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunu nereden çıkardınız Sayın Kuşoğlu? Yani 49’uncu maddenin hangi ifadesine yönelik siz bunu uygulanamaz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kanunun özünde şu var: “Bankalar kendi ortaklarına, yakınlarına, yakınlarının kurdukları şirketlere, derneklere, sendikalara, vakıflara kredi veremez.” diyor; mantık bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Kredi veremez.” diyor, tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türkiye Varlık Fonunun bünyesinde bulunan bütün fonlara bu şekilde kredi verilebilmiş oluyor hiçbir sınırlamaya tabi olmadan; bunu söylüyorum. Şimdi, Türkiye Varlık Fonu da Varlık Fonunun çatısı altında bulunan kamu bankaları var ya, her türlü fonu da Varlık Fonu kurabiliyor, dolayısıyla her türlü kredi verilebiliyor o zaman.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, öyle bir şey olabilir mi? Mümkün değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, işte o otomatikman söz konusu oluyor.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Yani yasakları sayıyor zaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu yasaklar 49’la ortadan kalkmış olmuyor mu? Yani Varlık Fonu ayrı bir tüzel kişilik, o tüzel kişiliğin altında kamu bankaları da var, fonlar da var. Dolayısıyla hiçbir sınırlamaya tabii olmadan bu durumda kredi verilebiliyor hâle geliyor değil mi bu?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Ama 54’ncü madde de sınırlamalar zaten belli, orada da bir değişiklik yok ki.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 50’ye biz dokunmuyoruz, 50’deki yasaklar devam ediyor. Bu 49’da gelen genel müdür yardımcılarını ve banka risk grubu tanımını ilgilendiriyor o.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan, Basel’deki sınırlamalar Varlık Fonu için ne ifade ediyor? Hiçbir şekilde Varlık Fonu için bir sınırlama var mı? Bütün fonları için sınırsız kredi verilebilir, değil mi?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Basel buraya dokunmuyor. Mesela, şu anda mevcut bizim Hazine, Merkez Bankası, işte Özelleştirme İdaresi, Toplu Konut İdaresi; bunlar zaten mevcut uygulamada var şu anda. Eğer 2005’te Varlık Fonu da olsaydı o da olacaktı orada yani Basel buna karışmıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, şuna cevap verebilir misiniz? Varlık fonları nasıl bir kısıtlamaya tabi? Yani buradaki sınırlamalar çerçevesinde mi kredi kullanacak yoksa hiçbir sınırlamaya tabi olmadan mı kredi kullanabilecek?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sınırlamalara tabi, yüzde 20-25 o sınırlamalara tabi ama her şirket, her grup kendi içinde deminki tanımladığımız gibi ayrı bir risk grubu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biraz önce Durmuş Başkanın söylediği mülahazadan yola çıkarak bunu söylüyorum.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Kuşoğlu, Sayın Başkanım da biraz önce izah etti. Mevcut düzenlemede Varlık Fonunun en fazla kullanacağı kredi, bir bankanın öz kaynağının yüzde 25’iyle sınırlı şu an ve Varlık Fonunun içerisinde de birçok kuruluş var; aynı risk grubuna dâhil olduğu için o alttaki bankalar ve o bankaların ve şirketlerin iştirakleri de yüzde 25 sınırına takıldığından dolayı

kredi kullanabilme kabiliyetlerinde azalma var. Biz ne yapıyoruz? Hem Varlık Fonunun hem Varlık Fonu bünyesindeki şirketleri ayrıştırıyoruz, her birini ayrı bir risk grubu olarak değerlendiriyoruz ve bir sonraki...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman sınırsız hâle geliyor.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Hayır, bir saniye.

Bir sonraki madde de nasıl Özelleştirme, Hazine Müsteşarlığı, TOKİ bunlara bir sınırlama yoksa, kredi sınırlamasında öz kaynak yüzde 25 sınırlaması yoksa Varlık Fonunu da aynı şekilde yüzde 25 sınırlamasına tabi tutmuyoruz, değişen bir şey yok.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama biraz önce kendisi söyledi Sayın Başkan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama yüzlerce fon oluyor Sayın Savaş, yüzlerce fon kurabilirsiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Varlık Fonu Genel Müdürümüz Zafer Bey, buyurun.

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜRÜ ZAFER SÖNMEZ – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; on sekiz yıllık bankacı, beş yıllık da müfettiş olarak konuşuyorum.

Öncelikle 2 tane maddemiz var: 49’uncu maddemiz ve 55’inci maddemiz. 55’inci maddemiz de 54’üncü maddeye atıfta bulunan bir maddedir. Maddeler, esasında teknik düzenlemelerdir, öncelikle bunun özünü söylemek isterim.

55’inci maddeye gelince, öncelikle 54’üncü maddeyi anlamamız lazım. 54’üncü madde, esasında Hazine, Merkez Bankası, Özelleştirme, TOKİ gibi kurumların kredi kullanma limitleriyle ilgilenmez; şununla ilgilenir: Bankaların sermayelerini korumak için kredi sınırlarını tanıır. Önemli olan bir farktır bu. Bakın, Hazineye bir kredi limiti tanımlamaz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Varlık Fonuna tanımlıyor ama.

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜRÜ ZAFER SÖNMEZ – Kanunun özü Sayın Milletvekilim şunları söyler: “Bankaların -2001’deki krizden sonra oluşturulan BDDK Kanunu’nda - sermayelerini korumak için, ben sermayelerine göre kredi sınırı getiririm; bu kredi sınırına istisnalar tanırım, bu istisnaları da 54’üncü maddede tanımlarım.” Nedir? Nakit karşılıklı kredi kullanırsınız, istisnadır; Merkez Bankası işlemi yapar, istisnadır çünkü “Devlettir.” der. Ne der? “Bankalar arası piyasada işlemi yaparsınız “İstisnadır, 55’e takılmazsınız.” der. “Hazine devlettir.” der, istisnaya takılmaz. “Özelleştirme devlettir.” der, istisnaya takılmaz, TOKİ aynı şekilde. Teknik bir düzenlemedir. 2016’da Varlık Fonunun kanunu yapılırken bazı çevre kanunlarda atlanan düzenlemelerin esasında bugün itibarıyla düzenlenmesinden bahsediyoruz. Kredi sınırlamasıyla ilgili konunun özeti budur Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha fazla karıştı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, özür dilerim, ben bir şey sormak istiyorum. Sayın Başkan bir şey sorayım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Paylan...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Sayın Paylan bana bir iki dakika müsaade edin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Paylan’ın hep hakkını gasbettik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım “Devlettir, sınırlamaya tabi değildir.” deyince iyice kafamız karıştı. “Devlettir, sınırlamaya tabi değildir.” Bu, iyice karıştırdı kafamızı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, ben bir şeyi anlamak istiyorum.

Mustafa Bey, Varlık Fonundaki bu bankalar bir gruba kredi verme konusunda öz kaynaklarının yüzde 25'inin üzerinde bir kredi verebilir mi?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Veremez.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Verecek bundan sonra.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama siz biraz önce tam tersini dediniz Mustafa Bey, siz efendim...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Hayır, yüzde 25'in üzerinde veremez.

Ben de bir örnek vereyim...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir dakika...

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜRÜ ZAFER SÖNMEZ - Sayın Vekilim...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Sizi dinleyelim, evet.

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜRÜ ZAFER SÖNMEZ – Sayın Milletvekilim, 55'inci maddede istisnaları tanımlanmıştır, 54'üncü maddede de maddenin özü tanımlanmıştır. Maddenin özü, 54'üncü maddede şunu söyler: Kredi sınırlarını tanımlar, 55'inci maddede de istisnaları tanımlar. İstisnalardaki kurallar 54'üncü maddenin dışındadır. Sorunuz net olarak cevabı budur Sayın Milletvekilim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yani yüzde 25'ini geçebiliyor mu?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bundan sonra geçecek.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Nakit karşılığı olursa...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir dakika efendim...

Nakit, gayrinakdi...

Bakın, Varlık Fonu'ndaki banka, bir gruba kredi verme konusunda öz kaynaklarının yüzde 25'ini geçebiliyor mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Devlet hariç...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir dakika Uğur Bey. Sen uzmanı mısın ya bu işin? Bak, burada uzmanıyla konuşuyoruz ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O da bizim gibi arkadaş ya!

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yok, onu demiyorum, Mustafa Bey'i demiyorum. Bir dakika...

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜRÜ ZAFER SÖNMEZ - Sayın Vekilim, (a)'dan (i)'ye kadar olan maddeler bunu tanımlar, maddenin istisnalarını tanımlar.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bakın, çok net bir şey soruyorum.

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜRÜ ZAFER SÖNMEZ - Çok net cevap...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ziraat Bankası bir gruba kredi vermede öz kaynaklarının... Yani Varlık Fonundaki bir banka bir gruba kredi vermede öz kaynaklarının yüzde 25'iyle sınırlı oluyor mu olmuyor mu? Çok net.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Çekinmeden cevap verin.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – O devam ediyor, sınırlı o.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir dakika efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Evet” “Hayır” “Verebilir.” “Veremez.” diyeceksiniz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Veremez.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Baskı yapmayın, bir de o düşüncesini açıkласın.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sayın Başkanım, konu dağıldı ve karıştı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Can alıcı yerindeyiz.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 49 risk grubunu tanımılıyor, 49 başka.

İki: 49’un içerisinde risk grubu tanımında, Hazine Müsteşarlığı, TOKİ vesairenin yanına şimdi Varlık Fonu giriyor. Burada her grubu ayrı ayrı tanımılıyor, bunlardan bahsettik.

Diğer konu...

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Benim biraz önce anlattığım şekilde değil mi o? Yüzde 25...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - Evet, aynı anlattığınız gibi.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Tamam.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN - 55’inci madde de bu kredi sınırlamasına tabi olmayan şekli tanımıyor, 55’inci madde burada. Ne diyor? “Karşılığı nakit, nakit benzeri kıymet ve hesaplar ile kıymetli maden olarak işlemler istisna.” diyor. “Bunları yüzde 25’lik tanıma koyma çünkü adam parayı nakit vermiş, nakit karşılığı var, yüzde 25 sınırına girmez bu.” diyor.

İki -ne diyor- “Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla yapılan işlemler ile bu kurumlara çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil, benzeri menkul kıymetler karşılığı yapılan işlemler; bunlar da istisnadır.” diyor.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN - Bono, tahvil, altın karşılığı yapılan işlemler.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Evet.

Şimdi, buraya Varlık Fonu da giriyor.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – O kadar. Yoksa, yüzde 25 sınırı var ama burada belirli hususlarda istisna getiriliyor, benim anladığım o.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Net cümle şu Sayın Başkanım: Hazine istisnaya tabi. Şimdi, Hazineye bağlı olan kurumları, bankaları alıyoruz, Varlık Fonu’na koyuyoruz. Varlık Fonu istisnaya tabi oluyor, içerisinde de...

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Belirli şartlarda istisnaya tabii, hepsi değil tabii.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Belirli şartlarda istisnaya tabi oluyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tam istisna yok yani.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Yok, yok.

Yüzde 25 kuralı, kaidesi yine var ama o grup istisna. Altın gibi, bono gibi, tahvil gibi...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Sayın Başkanım, kayıtlar geçsin, burada şey yapmaya gerek yok, cümle şu: Hazine belli koşullarda istisnaya tabi mi? Daha önce bunlara bağlı bankalar var mıydı? Vardı. Bunlar istisnaya tabi değildi. Şimdi, aynı şekilde Varlık Fonunu istisnaya tabi olarak tanımıyoruz, içerisindeki bankalar istisnaya tabi değil.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Arkadaşlar, işin özeti şu: Burada yeni bir şey getirilmiyor. Bakın, yeni bir şey getirilmiyor, sadece teknik bir düzenleme yapılıyor benim anladığım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Aynen öyle.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sadece ve sadece 49’un ilk paragrafına “genel müdür yardımcıları” dâhil ediliyor, onun dışında yapılan bir şey yok, tamamıyla teknik bir düzenleme; Varlık Fonunun altına bu bankaların geçmesi nedeniyle yapılan teknik bir düzenleme.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nihayet Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, teknik bir düzenleme değil bence. Benim bir sorum var: Bir grup şirketine -diyelim ki Koç Holding, alt şirketleri var değil mi- bir banka, toplam olarak yani Arçelik, Tofaş, bilmem ne, hepsine yüzde 25’i kadar verebiliyor, aşamıyor yani Arçelik’i, Tofaş’ı, TÜPRAS’ı topluyor, öyle yüzde 25’i buluyor değil mi; doğru. Çünkü onu bir holding sayıyor, bir grup olarak riski büyütmemiş oluyor.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Risk grubu olarak değerlendiriyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Grup olarak sayıyor, toplamına yüzde 25 veriyor en fazla, doğru.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Buraya gelelim. Burada da bir holding var artık yani AŞ, altında pek çok şirket olan, fon olan bir AŞ var. Başında Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ekonomiden sorumlu bakanımız var, tamam mı? O yönetim kurulunun kararlarına göre risk alacak bir şirket var; öyle değil mi? Yani orada genel müdür var ama yönetim kurulu diyecek ki: “Ben Kanal İstanbul’u yapacağım, şunu yapacağım, bunu yapacağım. Örnek olarak veriyorum.

Yarın, Kanal İstanbul’u yapmak istiyor Tayyip Bey, ne yapacak? Diyelim ki Varlık Fonu üzerinden yapmaya karar verdi, Varlık Fonuna şunu diyebilir: “Tahvil çıkar arkadaş.” Bakın “Tahvil karşılığı” dediniz ya... “Tahvil çıkar.” Çıkarabilir mi Varlık Fonu? Çıkarabilir. “Bu tahvilleri de git -Ziraat Bankası, Halk Bankası, x bankası, şu banka, bu banka- ver, karşılığında nakit al.” diyebilir ve her biri de yüzde 25’ine kadar alabilir yani burada da riski bütün kamu bankaları anlamında...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Şu anda Hazine bunu yapıyor zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hazine yapıyor da Varlık Fonu da yapabilecek. Bakın, Hazine risk almaz. Hazine, gidip Kanal İstanbul’u yapmayabilir yani yapmaz herhâlde ama Varlık Fonu AŞ gidecek tahvil çıkaracak, bu tahvilleri bankalara koyacak ve orada yüzde 25’lik limite takılmamış olacak. Yani yüzde 100’üne kadar da tahvil çıkarabilir. “5 milyarlık, 10 milyarlık tahvil çıkardım deyip, bu tahvili götürüp bankaya koyabilir ve karşılığında kredi alabilir ve burada herhangi bir limite takılmaz.” diyor. Anladığım, burada da bir holding mantığından çıkıyor yani “Kuracağı her bir fon, alttaki her bir şirket bu limitlere takılmaz.” diyor. Bu kadar açık.

Burada da Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Berat Albayrak’ın Yönetim Kurulu Başkanı ve Vekili olduğu kurum, sınırsız risk alabilecek demek arkadaşlar, sınırsız olarak risk alabilecek demek. Yani Kanal İstanbul’un 120 milyar liraya maliyeti var, ben 120 milyar TL’lik tahvil çıkarıyorum, bunu götürüp bankalara koyuyorum, karşılığında sınırsız kredi alıyorum demek. Bakın, bu, Ziraat Bankasının, Halk Bankasının, x bankanın, şu bankanın, bu bankanın... Veya baskı altında, bunu “zapturapt” kelimesiyle söyleyeyim, bu kanunla beraber oluşacak “Ey Akbank sen de 5 milyarlık tahvil alacaksın, ey Yapı Kredi sen de 5 milyarlık tahvil alacaksın.” diye bir de bir şekilde limitleri aşarak kaynak alınabilecek duruma gelebilir. Büyük bir risktir, sistemik bir risk yaratır. Çünkü bakın grup riski niye yaratılmış? Koç Holding komple batarsa banka batmasın diye yüzde 25 limit konmuş. Varlık Fonu AŞ de yanlış

yapabilir. Tayyip Bey Kanal İstanbul yapacak, yapmak istiyor, ben o projenin batacağını düşünüyorum. O battığı zaman, bankalar da batmış olacak çünkü limite tabi olmayacak. Yani Ziraat Bankasından, Halk Bankasından, Vakıflar Bankasından veya özel bankaları da zapturapta alırsa gidip limitsiz kredi alabilecek.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Devlet batmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu da bahsettiğimiz gibi, sistemik bir risk yaratma riskiyle karşı karşıya kalabiliriz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Bugün TOKİ de yapabilir bunu, Özelleştirme İdaresi de yapabilir, bir engel yok şu anda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bakın ama öyle değil, TOKİ’nin bir işgal alanı var, bir yasası var ama Varlık Fonunun sınırı yok, Varlık Fonunun yok.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tahvil çıkarabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tahvil çıkarabilir.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – TOKİ de çıkarabilir, Özelleştirme İdaresi var şu anda, aynı şeyi yapabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın mesele şu: Her şey dönüp dolaşıp bu Kanal İstanbul projesine takılıyor. Kanal İstanbul’a para bulunabilmiş değil. Tayyip Bey ne dedi? “Yurt dışından kaynak bulamadım.” Ne yapacağız? “Hazine kaynaklarını kullanacağız.” dedi, ondan da vazgeçti, orada belli bir kaynak yok çünkü. Ne yapacak? Bankacılık sistemine yönelecek, bu belli, tahvil çıkarıp bankacılık sisteminden para almaya bakacak; bu, onun maddesidir arkadaşlar, açıkça söylüyorum, bu, onun maddesidir. Yani sınırlamalara tabi olmayacaktır, büyük bir riskle karşı karşıyayız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Zaten Varlık Fonu sınırlamalara dâhil değil, zaten Varlık Fonu dâhil değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İyi de her bir fonu, her bir şirketi ayrı ayrı borçlanabilecek arkadaşlar ve sınırlara tabi olmadan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zaten dâhil değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Risk alacak bir şirket, bakın risk alacak bu şirket.

Kanal İstanbul bir risktir, onun gibi risk alacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu maddeyle mi risk alacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, risk alacak ve sınırlamaya tabi olmayacak, sınırsız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hazine gibi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hazineye paralel, o yüzden diyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hazine de yapabilir aynı şeyleri.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, tamamen teknik bir düzenleme üzerinde varsayımlar üzerinden bir tartışma yapıyoruz. Bu şekilde zaten sonuca ulaşmamız mümkün değil.

Şu anda hazinenin de TOKİ’nin de istisna olarak tanınmış bütün enstrümanların yapılabilecek işlemlerini Varlık Fonunun yapmasının engelini anlamakta zorlanıyorum, onun dışında ne söyleyebiliriz ki?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani “Böyle olmaz.” deyin, kayda geçsin.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Hayır, böyle olmaz değil. Yani şu anda TOKİ’ye verdiğiniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Demin anlattığım şeye “Olmaz.” deyin.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Şu anda TOKİ’yle yaparsınız onu, hazineyle yaparsınız onu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Varlık Fonu iş yapsın diye kuruldu zaten, bırak iş yaparsa yapsın ya!

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ – Tamamen Varlık Fonunun teknik olarak düzenlenmesi bu, başka bir şey değil ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bu sözcülerle birlikte toplandığımızda hatırlarsanız “veya bunlara ait fonlara” ibaresinin çıkarılmasını kararlaştırmıştık burada. “Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketine, Türkiye Varlık Fonuna veya bunlara ait fonlara...” “...veya bunlara ait fonlara” ibaresini çıkaralım demiştik. Çünkü “...veya bunlara ait fonlara...” dersek bu fonların sınırı yok ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, bununla ilgili bir önergemiz var. O cümledeki bozukluğu düzelten bir önergemiz var bununla ilgili.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Bunlara ait fonlara...” ibaresini de çıkaralım madem öyle bir önerge var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önerge şöyle: “Bunlara ait” ibarelerini “bunların sahip olduğu” şeklinde değiştirilmesiyle ilgili bir önerge var.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Aynı şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E, fark etmiyor ki aynı şey.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama bu konuşuldu orada.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama yüzlerce fon çıkıyor Mustafa Bey, yüzlerce fon çıkar, her biri için dikkate alınır, bunun altından kalkılmaz ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu, bizim konuşmak için verdiğimiz önergelere benziyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya da “eklenmesi...”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, efendim, o günkü konuşmamızda cümlelerin bozuk olduğu ifade edildi ve bu şekilde düzeltilmesi konusunu konuştuk, konuştuğumuz husus bu, bunun dışında, bilmiyorum, siz onu ifade ettiyseniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Her bir fonun ayrı olarak dikkate alınması doğru olmaz. Onun için bu fonu çıkaralım, sadece “Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Varlık Fonuna” diyelim, dedik; hatırlarsanız öyleydi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi 4’üncü maddeyi konuşuyoruz.

Sayın Başkanım, şimdi, uluslararası fonlara gittiğinizde, ülke olarak ilk sordukları şey nedir? İşte, “Size para verdiğimizde, iki yıl sonra, üç yıl sonra, beş yıl sonra, garantiniz nedir, durumunuz nedir, bize vereceğiniz güvence nedir?” Sayın Cumhurbaşkanlığı garantiniz benim dese de aslında artık bir garanti veremiyoruz ve bunun yanında güven de veremiyoruz dış piyasalara. Hâliyle şu anda, Türkiye’ye yabancı piyasalar ve uluslararası fonlar güvenmiyorlar. O nedenle de dışarıdan kaynak sağlayamıyoruz, bu bir gerçek. Yani dışarıdan kaynak sağlayamadığımız için de ancak içerideki kaynaklara yani iç piyasaya yönelme zorunluluğu doğmuş belli ki.

Ben bu kanun maddesindeki bu değişikliğin yani Türkiye Varlık Fonu Yönetim Anonim Şirketi, Türkiye Varlık Fonu veya bunlara ait fonlara ya da sizin önerdiğinizde -nasılsa önerge, değiştirmişsiniz ama anlamı aynı- şekliyle istisnalardan muaf tutulmasının ben bununla ilgili olduğunu açıkçası düşünüyorum. Çünkü içeriden kaynak yaratmanın en kolay yolu genel bütçeye de dâhil olmadan, işte Meclis denetimine de tabi olmadan bir kaynak yaratılmış olacak. Bankalardan borçlanması kolaylaştırılıyor bu fonların. Yani yüzde 25 sınırına da girmeyecek bu borçlanma. Sınırsız borçlanmayla birlikte aslında bunun piyasalara çok ciddi bir etkisi olacağını düşünüyorum. Çünkü kamu kurumlarının kaynakları, içerideki bankaların kaynaklarını çok daha hızlı bir şekilde çekmesi gibi bir sonuç doğuracaktır bu sınırsız borçlanma yetkisi. Bu, özel piyasaları ve kamu piyasaları arasında bir dengesizlik yaratacağı diye düşünüyorum ve bu konuda bir açıklama yapmanızı istiyorum sizden. Yani fonlar arasında özellikle özel teşebbüsler aleyhine bir sonuç doğuracak gibi görünüyor çünkü burada Varlık Fonundan sınırsız bir borçlanma hakkının getirildiği...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Neye göre sınırsız? Nerede yazıyor?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İşte, söylediniz. İşte burada, gerekçesinde yazıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bir saniye...

“Sınırsız.” dediniz, önemli bir şey söylediniz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Kredi sınırlamasına tabi olmaması.” diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, istisnalar da var o.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama risk grubunda nakit, tahvil, bono gibi şeylerde istisna var aslında mevcutta da var. Yani şimdi diyelim ki...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam tahvil, bono çıkaracak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, bu düzenlemeyi yapmadık. Şu anda, şöyle varsayın: Ziraat Bankası, Halk Bankası gibi kurumlar Hazine Müsteşarlığının altında diyelim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Eski duruma bakalım, önceki hâlini söylüyorum. Daha önceki hâlinde neydi? Hazine Müsteşarlığı altındaydı değil mi bunlar, Ziraat Bankası, Halk Bankası? Daha önceki uygulamada da Ziraat Bankası ve Halk Bankası bu istisnalara, bahsedilen istisnalara tabi idi ama risk grubunda yine yer alıyordu. Yani o ayrı bir şey, istisna ayrı bir şey, risk grubu ayrı bir şey. Dolayısıyla şu anda yapılan düzenleme, benim anladığım düzenleme, sadece ve sadece Ziraat Bankası, Halk Bankası gibi kurumların Varlık Fonu altına alınmasından dolayı mevcut yasada da “Hazine Müsteşarlığı” geçmesinden dolayı oraya “Varlık Fonu” ibaresi geliyor arkadaşlar yani işi bu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama Varlık Fonu bir değil Başkanım, sorun orada. Varlık Fonu ve fonları diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, altında birçok şey var

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Alt fonları da dâhil ediyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama bunların her birine, her bir kuruluşa sınırsız değil, Sayın Emecan. Benim anladığım, yüzde 25’lik istisna dışında, yüzde 25’lik risk grubu dışındaki sınır uygulanıyor. Doğru mu söylüyorum Sayın Başkan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 4 fonda yüzde 100 oluyor, 20 tane fon kur, yüzde 500.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kredi sınırlamasına tabi olmaması amaçlanmaktadır. Borçlanma araçlarının kredi... Benim de anladığım bu. Yani sizin gerekçeniz bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Zaten var bu düzenleme.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, zaten var, tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu düzenleme, eğer şu “Varlık Fonu” ifadesi konulmasaydı... Daha önce burada bakın Hazine Müsteşarlığı var. Hazine Müsteşarlığı altında olması nedeniyle bu istisnalardan zaten Ziraat Bankası, Halk Bankası faydalıyor idi. Ama şu anda Varlık Fonu altına geçtiği için şu anda Ziraat Bankası ve Halk Bankasının bu istisnalardan faydalanması mümkün değil. Onun için buraya “Varlık Fonu” ifadesi konuluyor, benim anladığım bu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Ama tanım...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Her şey olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, ben öyle anladım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Biz de... Ben öyle anlamıyorum. Alt fonlarıyla birlikte...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Öyle aslında, öyle, öyle. Yok, yok, öyle, ben öyle anladım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Sayın Başkanım, yani siz ifade ettiniz, az önce biz de müteaddit defalar her birimiz farklı konumlarda olan insanlar olarak ifade ettik. Sizin söylediğinizin dışında başka bir amaç yok. Burada tamamen teknik bir düzenleme. Yalnız, başka bir düzeltme yapmamız lazım, birkaç defa ifade edildi. Nerede olursak olalım, bu ülkenin onurlu mensuplarıyız. Türkiye Cumhuriyeti’nin kredisinde herhangi bir problem yok. Geçen hafta sadece Hazinesin beş ve on yıl vadeli Eurobond ihracını 4 milyar dolar borçlanmayla tamamladı ve getirisi yüzde 5,45 oldu, talep de 11 milyar dolardı. Yani Türkiye’nin...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O kadar yüksek faiz veriyorsunuz ki...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Şimdi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bir saniye arkadaşlar... Sayın Yılmaz...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Türkiye’nin kredite olmasında...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5,45 çok yüksek.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Ya şimdi yüksek de ülkemizde 7,75’i yani sonuçta düşüyor, toparlıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 11’di bakarsanız, 2001’de 11’di.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ABD 1,8’den borçlanıyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI NUREDDİN NEBATİ - Şimdi, “Bu ülke kredi bulamıyor, birileri kendilerine bankaları kullanacak.” şeklinde bir şey kullanmak ideolojik olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama tefeci kredisi gibi yani aldığımız krediler.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, söz vereceğim, Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle, bir üst...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir maharet mi 5,45’ten borçlanmak? Bir firma bile...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu, lütfen...

Şimdi, arkadaşlar teknik bir Komisyonuz, tartışıyoruz, ben de esnek davranıyorum.

Şimdi mesele şu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, teknik bir Komisyonda bakın, Sayın Cemal Bey yapmıyor, ben yapmıyorum siyaset ama bir bürokrat, değerli bir arkadaşımızdır ama artık siyasi değilsiniz, biz siyaset yapalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Canım, ona da artık...Tamam...

Teşekkür ediyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, 5,45 faiz zaten...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5,45’i bir başarı olarak göstermeyin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, söz vereceğim...

Şimdi bakın, Sayın Emecan, diyelim ki bu mevcut...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5,45 başarı değildir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, dinler misiniz lütfen.

Diyelim ki bu mevcut 2 düzenlemeyi, bu 2 maddedeki yani 49’uncu maddedeki ve 55’inci maddedeki düzenlemeleri yapmadık, yapmadığımızı varsayalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Tamam, sayalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Mevcut düzenleme ne diyor? Bir risk grubunu açıklıyor. Bir önceki madde, 54’üncü madde diyor ki “ Risk grubundakilere öz kaynağın yüzde 25’i kadar kredi verilebilir.” Yani şunu söylüyor, diyor ki “A bankası, diyelim ki Türkiye İş Bankası, Ziraat Bankasına öz kaynağının yüzde 25’ine kadar kredi verebilir.” diyor mevcut uygulama, hiç düzenleme yapmadığımızı düşünersek, “Verebilir” diyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sonra da geliyor, “Şu, şu, şu istisnalar var.” diyor, değil mi?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, istisnalarda ne var? Risk grubundaki hangisi? Ziraat Bankası var mı? Var mevcut düzenlemede. Ziraat Bankasının Hazine Müsteşarlığı altında olduğunu düşünelim eski uygulama, peki, bu istisna içerisinde Ziraat Bankası var mı? Var. Şu anda Varlık Fonuna geçtiği için risk grubunda Ziraat Bankası var ama bu istisnalar grubunda Varlık Fonu altında olması nedeniyle sadece “Hazine Müsteşarlığı” yazıyor, yok. Yani dolayısıyla burada yapılan, benim gördüğüm, anladığım tamamıyla teknik bir düzenleme.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, anlıyoruz ama burada demek şöyle bir mesele var: Bu dili güzel bir hâle getirelim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Bir teknik açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, Sayın Hamzaçebi, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önce Sayın Kuşoğlu'na vereceğim, daha sonra Sayın Hamzaçebi. Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkanım, sizin açıklamanız şöyle olsaydı: “Hazineye, Hazineye bağlı kurumlara, ortaklıklara, Hazinenin ortak olduğu kurumlar” deseydi ayrı ayrı, dediğiniz olurdu. Türkiye Varlık Fonu, Varlık Fonu'nun fonları... Ama burada daha önceki düzenleme, mevcut düzenleme “Hazineye, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına” diyor, “Bunların ortaklıkları...” demiyor. Ama “Türkiye Varlık Fonunda Varlık Fonu, Varlık Fonu Anonim Şirketi ve kuracakları ve bunlara ait fonlara ve her birine ayrı ayrı...” diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben de tam sizin tereddüt ettiğiniz soruyu sordum, burada “Hazine Müsteşarlığı” diyor dolayısıyla burada “Banka, Ziraat Bankası” ibaresi yok. BDDK'den arkadaşlarımızın -biraz önce onun için de çağırdım- ifadeleri şu: “Hazine Müsteşarlığı altında bu istisnalar uygulanıyordu.” şeklinde. Doğru mu Muhammet Bey, BDDK Hukuk İşlerinden Sorumlu Başkan Yardımcısı olan arkadaş, bizi bu konuda ifade etti bana.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – O açıklamaya göre yorum yaptınız...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, o açıklamaya göre. Çünkü ben arkadaşlardan bilgi aldım, hatta kendi odamda geçen hafta yapmış olduğum toplantıda aynı soruyu sordum, yine aynı cevabı aldım ve o bana yapılan açıklamalar doğrultusunda da size bu açıklamayı yaptım açıkçası yoksa bir müdahale olarak lütfen algılamayın.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani öyle diyorsanız, uygulama farklı ama dediğim gibi, mevcut düzenlemede “Hazineye, Hazineye bağlı ortaklıklara ayrı ayrı uygulanır.” deseydi, bu paralelde “Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketine, Türkiye Varlık Fonuna veya ve bunlara ait fonlara...” derdi ama öyle demiyor. Şu andaki düzenleme “Hazine” diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bana arkadaşlardan aktarılan bu şekilde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla bizim yapacağımız düzenleme “Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu” demekle sınırlı kalmak durumundadır. Sadece bu kadar yapmalıyız ki bunu da böyle konuşmuştuk zaten şeyde.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşların görüşünü soralım, Sayın Hamzaçebi'ye vereceğim.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce şunu ifade edeyim, çok önemli bir maddeyi konuşuyoruz. Teklif sahibi, maddeyle ilgili yeterli bir bilgiyi veremedi, Sayın Savaş veremedi. Sayın Nebati'ye teşekkür ederim, kendisi çok değer verdiğim bir siyasetçi arkadaşımdır. Fakat çok daha teknik bir konu, daha ayrıntılı bilgi gerekiyordu. Bir şeyi söylemek zorundayım: Teklifin başından bu yana yaptığımız görüşmelerde ben Sayın BDDK Başkanının bu teklife hâkim olduğunu görmedim, maddelerle ilgili teknik bilgi verebilecek durumda değil. Sayın Komisyon Başkanımız BDDK'nin bu eksikliğini gidermeye yönelik olarak sizlerin teyidiyle

Komisyonu aydınlatmaya çalıştı ama gerçek durum şudur: Bakın, yapılan yorumların tamamı yanlıştır. Hazine Müsteşarlığı bu maddede devlet tüzel kişiliğini temsil eder, Hazine Müsteşarlığı devlet tüzel kişiliğidir. Maddede sayılan diğer kurumların, mevcut maddedeki, 55’inci maddedeki diğer kurumların hepsinin tüzel kişiliği vardır, Merkez Bankası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı. “Hazine Müsteşarlığına Ziraat Bankası ve Halk Bankası bağlı olduğu için zaten onlar o kapsamdaydı.” denilemez, böyle bir yorum yapılamaz. Sayın BDDK Başkanı, siz onaylıyorsunuz, “Evet, öyle.” diyorsunuz; hayır, öyle değil. Ya, buraya, Sayın teklif sahibi Arkadaşımız, Sayın Nebati, Sayın BDDK Başkanı, daha hâkim arkadaşlar getirin alt düzeyde, onlar bilgi versin bize. Eminim, BDDK’de bunlar yok ama “Eminim.” demeyeyim şimdi, herhâlde liyakat bir kenara atıldığı için şu maddeyle ilgili maalesef, bizi aydınlatamıyorsunuz. Gerçek durum benim dediğim gibidir, Hazine Müsteşarlığı asla Ziraat Bankasını, Halk Bankasını, kamu bankalarını temsil edemez, Hazine Müsteşarlığı devlet tüzel kişiliğidir onu temsilen oraya yazılmıştır, devlet tüzel kişiliğinin kurumlarından biridir. “Devlet” demez buraya, “Hazine Müsteşarlığı” demiş. “Hazine ve Maliye Bakanlığı” diyebilirdi, bir başka bakanlığın adını verebilirdi, bunlar hep devlet tüzel kişiliğini temsilen buraya yazılır.

Devam ediyorum, maddenin amacı şudur arkadaşlar: Çok açık, dolaştırmaya gerek yok; bir risk grubu tanımı yapılıyor, tanım doğru, teklifteki tanım da doğru ama geliyoruz 55’inci maddeye, o risk grubu tanımında getirilen kısıtlamadan Varlık Fonunu çıkarıyoruz. Orada güya risk grubuna sokmakla, 54’üncü maddedeki yüzde 25’lik sınırın ötesinde bankalar buna kredi açamaz sınırından kurtarıyoruz burada. Peki, Varlık Fonu nasıl bir sermaye yapısına sahip? Varlık Fonu, Ziraat Bankasının yüzde 100’üne sahip.

Şimdi, Varlık Fonu, Ziraat Bankasından kredi alacak, onun patronu, hissedarı o, oradan kredi alacak, “Sen madem bunun sahibisin, kredi sınırlamasına tabi olma.” Bu olur mu? Varlık Fonunun yapısındaki, aktifindeki varlıklara baktım. Ziraat Bankasının tamamı, Halk Bankasının yüzde 51,11’i, Türk Hava Yollarının yüzde 49,12’si, onun dışında TCDD, BOTAŞ, Borsa İstanbul, TÜRKİSAT, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, ETİ MADEN, ÇAYKUR. Amaç nedir biliyor musunuz? Bu varlıkları bu bankalara teminat göstermek, bu bankaların da Varlık Fonunun kendisine gösterdiği bu teminatları yurt dışındaki bankalara teminat göstermek suretiyle oradan kredi alması ve o krediyi olduğu gibi aktarması. Deniz bitti şimdi, Merkez Bankası kaynakları bitti, oranın ihtiyat akçeleri, kârı, o değerlendirme işlemlerinden oluşan ve kâr-zarar hesabına yansayanlar alındı, 50,5 milyar lira çekildi, para lazım gene. Ne yapacağız? Son çare burası, Türkiye bu varlıkları teminat gösterecek. Çay üreticisinin ÇAYKUR’u rehin edilecek, para alınacak; durum budur. Çok tehlikeli bir maddedir, kesinlikle olmamalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Savaş, şimdi, bankacılıktan geldiğiniz için soruyorum: Niye bu riskler konmuş, niye bu regülasyonlar konmuş? Çünkü bir banka, belli bir gruba -yüzde 25’i aşmasın ki- o grup olarak diyelim ki battığında bankayı da beraberinde götürmesin diye bu yapılmış. Öyle değil mi? Diyelim ki: Koç Grubu battı, 4 tane aile şirketine çok kredi verseydin bankayı da götürebilirdi, bankayı korumak için yapılmış bir regülasyon.

Şimdi, Hazine ile Varlık Fonu’nu bir tutabilir miyiz diye bir değerlendirme yapalım: Yani o bir AŞ, burada Hazededen bahsediyoruz, onun limitlerinin olup olmaması. Bence artık arkadaşlar, Varlık Fonunu da bir risk grubu olarak tanımlamamız gerekiyor yani nasıl Koç Holdingin bir riski varsa Varlık Fonunun da riskleri olacak yani belli yatırımlar da bulunacak arkadaşlar, biliyorsunuz. Hani Kanal İstanbul’u bir kenara koyalım, ben öyle olacağını düşünüyorum da Varlık Fonu başka başka

yatırımlara girecek, girmeyi düşünüyor. Diyelim ki girdiği yatırımlar tutabilir ama tutmayabilir de. Yani diyelim ki Varlık Fonu yerli araba projesine ortak oldu, inşallah tutar ama tutmayabilir, parayı batırabilir yani aldığı kredileri. Sonuç olarak ne olur? Dolaylı olarak bu gelip kamunun, devletin bir riski olarak kalacak veya bankaların da... Ziraat Bankası diyelim ki kredi verdi yüzde 100'ünden fazla yani öz sermayesinin yüzde 100'ü kadar kredi verdi. Düşünün, bir anda diyelim ki 20 milyarlık kredi verdi, Ziraat Bankasını zorlayabilir. Şimdi bu, doğru bir risk mi? Yani risk yönetimi en önemli şey değil midir bankacılıkta? En önemli şeydir, risk yönetimi. Bu devletin, kamunun, vatandaşlarımızın alması gereken bir risk mi, almaması gereken bir risk mi? Bence bunu tartışmalıyız yani sistemik bir riske yol açar mı Varlık Fonuna sınırsız... Bakın, biliyorsunuz, bazen belli şirketlere çok kredi vermek yanlıştır. Hani, niye limitlersiniz onu? Çünkü bir balon yaratır, har vurup harman savurabilir ve sonuçta bir balon yaratılır, belki kâr etmiş gibi gözükür ama sonra bir sistemik riskte, bir krizde büyük bir batışla da karşı karşıya kalabiliriz. Ben şunu düşünüyorum arkadaşlar: Varlık Fonu da risk alacak yani riskli yatırımlara girecek ve borçlanacak yani elinde bir varlık yok, Norveç gibi değil durum. Norveç Varlık Fonu risk alıyor, geliyor Türkiye'ye de yatırım yapıyor ama bildiğim kadarıyla portföyünün yüzde 5'i kadar risk alıyor yani gelişmekte olan ülkelere portföyünün yüzde 5'ini koyuyor, yüzde 10'unu koyuyor, orada da bir regülasyon var. Yani o batsa da orada risk alıyor ama onun karşılığında getirisi var, ana kaynak duruyor. Bizim Varlık Fonumuzda bir kaynak yok, bir varlık yok. Şimdi, varlıklar ne? Kamunun son kuruluşları. Bunları rehin ederek alınacak bir riski, buna karşı tahvil çıkarıp sınırsız kredi almak bu kurumları da riske atar ve sonuçta da dönüp dolaşıp bankacılık sistemine dönük bir riskle karşı karşıya kalabiliriz; bu riski almayalım. Yani bunu hesap ettiniz mi? Ben size açıkça soruyorum: Diyelim ki Varlık Fonu sınırsız krediler aldı, öz sermayesinin çok daha üzerinde krediler aldı fonlarına; Varlık Fonu gitti, çeşitli yatırımlara yatırdı -adını Kanal İstanbul koymayalım- başka yatırımlara. Bunlarda geri dönmeme riskini hiç mi gözetmiyorsunuz yani Varlık Fonu her yaptığı yatırımı dört dörtlük mü yapacak? Değil, bu anlamda bunu merak ediyorum Sayın Savaş. Yani bunda bir risk görmüyor musunuz bir eski bankacı olarak? Bankacılık sistemine dönük olarak ileride sınırsız borçlanan bir Varlık Fonunun bankacılık sisteminde ciddi bir risk yaratma olasılığını hiç mi değerlendirmiyorsunuz diye size net bir soru soruyorum. Evet, aynı zamanda bu sorum Varlık Fonu Genel Müdürümze de olsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yapılan tartışmalar sonucunda benim geldiğim nokta şu: Âlâıvalayla kurduğumuz Türk Varlık Fonu, Türkiye'deki kıt kaynak sorununu çözmek için kaynak bulacaktı, ilave kaynak yaratacaktı ve biz bunu bunun için kurduk. Biz de o zaman diyorduk ki yahu parça bütünden nasıl büyük olur? Varlık Fonu içinde Türkiye Cumhuriyeti hazinesinin bazı varlıkları var. Hazinesin yapamadığı ne iş var da bu Varlık Fonu yapacak diyorduk, geldiğimiz noktada görüyoruz ki o da kaynak yaratamıyor. Belki sayın vekilimin söylediği gibi bu düzenlemelerle back bond birtakım teminatlar yaratılacak, yurt dışından borçlanılacak. Hazinesin dediğim gibi yapamadığı ne var da Varlık Fonu yapıyor? Geldiğimiz noktada gördük ki kaynak yaratamıyor. Dolayısıyla bir teminat zinciri oluşturulacak, eğer o zincire eğer güvenen birisi varsa dışarıdan alıp kaynak yaratacak. Biz 2008 yılında Türkiye'de döviz kredileri kullanılsın mı, kullanılmasın mı, kimler döviz kredisini kullansın tartışması yapılırken -ve o dönemde Ali Babacan Hazine Müsteşarı- Merkez Bankası olarak döviz kredisini dünyada bol ama döviz geliri olmayanlara kullandırılmasın, düzenleme böyle yapılsın dedik ama "overruled" edildi ve bugün bir borç sorunuyla yüz yüze geldik. Bu yapılan düzenlemeyle gideceğimiz nokta burasıdır, ilave bir borç batağının içerisine gireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Madde gerekçesinde şöyle söyleniyor: “Türkiye Varlık Fonu veya bunlara ait fonlar ile yapılan işlemler bu kurumlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri borçlanma araçlarının kredi sınırlamalarına tabi olmaması amaçlanmaktadır.” Şimdi, değerli arkadaşlar, bu 4’üncü madde gerekçesine bakarak yola çıktığımızda, Varlık Fonu maddesinin Türkçesi yağmaya sınır yok maddesidir. Kaynak yoksa -ki yok- sınırsız satacağız maddesidir. Ne diyordu Sayın Erdoğan? “Ülkeyi bir anonim şirket gibi yöneteceğim.” Şimdi de Cumhurbaşkanı ülkeyi sarayın elinde bir şirkete dönüştürme yolunda sürekli adımlar atmaktadır. Cumhurbaşkanı Varlık Fonu’yla 200 milyar dolarlık bir serveti -ki bu servet emekçilerin, halkın alın teriyle, emeğiyle yarattığı değerlerdir ki elinde tutmaktadır- her türlü denetimden azade olan Sayın Cumhurbaşkanı, bütçe sunma yetkisini eline aldığı yetmezmiş gibi damadını da Hazine ve Maliye Bakanı olarak atamıştır, ülkenin bütün varlıklarının yönetimi tamamen Erdoğan ailesinin eline geçmiştir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu kadarı da ayıp ya! İş o kadar ucuzlatıyorsunuz ki!

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Varlık Fonuyla, denetimi zayıf, paralel bir bütçe ve paralel bir hazine oluşturulmuştur.

Küresel kapitalist sistemin bir parçası olan Türkiye tarımsızlaştırma politikalarıyla üretime dayanmayan ekonomik modellerle hızla bir krize doğru sürüklenmektedir. Tarımın ve hayvancılığın yok edilmesiyle samandan ete birçok ürünü ithal eder konuma gelen ülkemizin emperyalist ülkelere bağımlılığı da her geçen gün derinleşmektedir. Türk lirası döviz karşısında değer kaybederken en temel yaşamsal maddelere zam üstüne zam yağarken, enflasyon hesaplama oyunlarına rağmen son on beş yılın en yüksek seviyesine ulaşırken uluslararası sermaye kuruluşlarının önerileri doğrultusunda krizin faturası emekçilere, halka yıkılmaya yönelik adımlar atılmaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre de iktidar, Varlık Fonunun kredi sınırlandırmalarına takılmadan daha fazla borçlanmasının önünü açmak istemektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve damadı Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak’ın başında bulunduğu Varlık Fonunun bünyesinde Ziraat Bankası, Halkbank, Türkiye Petrolleri, BOTAŞ, PTT, TÜRKSAT, Borsa İstanbul, Milli Piyango, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları, Türkiye Denizcilik İşletmeleri, ETİMADEN, Kayseri Şeker Fabrikası, ÇAYKUR, Türk Hava Yolları, TÜRK TELEKOM ve mülkiyeti hazineye ait bazı taşınmazlar bulunmaktadır.

Fon’a devredilen şirketlerde yaşanan büyük zararlar ve şirketlerin düşen değerleri uzun zamandır da gündemdedir. Ayrıca, Fon’a devredilmesiyle Sayıştay denetiminden de kaçırılan şirketlerle iktidarın arpalığına çevrilen Varlık Fonu’na şimdi de daha fazla borçlanma imkânı getirilmek istenmesi, halkın kamu kaynaklarının daha fazla talan edilmesidir.

Tüm ülkeyi bir anonim şirket olarak gören, kapitalist üretim ilişkilerini tek seçenек olarak sunan anlayış AKP iktidarının tüm politikalarına yansımıştır. Varlık Fonu’na devredilen kamu kuruluşlarında çalışan emekçilerin örgütlü olduğu iş kollarımızdaki sendikalarımız da bu projeden olumsuz olarak etkilenmektedir. Bununla birlikte, aslında Varlık Fonu, yerine getirmesi beklenen işlevleriyle toplumun tamamını yakından ilgilendirmekte, emeğimizin gasbedilmesi, geleceğimizin ipotek altına alınması anlamına gelmektedir. Kamu kuruluşları şirketleştirilmekte, emekçiler güvencesizleştirilmektedir.

Değerli arkadaşlar, söz konusu düzenleme bir hinlik barındırmaktadır. Ekonomistlere göre 2019 yılında Hazinesin dış borçlanmasının 5, iç borçlanmasının 2,6 kat artışı yetmezmiş gibi, iktidar, Varlık Fonu’na sınırsız borçlanma yetkisi veren bir teklif sunmaktadır. Bu yapılarak kamu daha az borçlu gösterilmiş olacaktır çünkü Varlık Fonu’nun borcu devletin mali tablolarında gözükmemektedir.

İstedığınız kadar “Ekonomi kötüdür.” demeyi yasaklayın, ekonomimiz yabancı sıcak paraya bağımlıdır, o yüzden kırılığandır, Trump’ın mektup rezaletinin nedeni de bu kırılğınlıktır. Yabancı yatırımcı senin söylediğine itibar etmiyor, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye notunu baz alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamamlıyorum.

Önce ekonomiyi yabancı sermayeye bağımlı kırılığın hâlden kurtarmalıyız. Üreten, hakça bölüşen, vergi verenı koruyan bir düzen kurmadıkça vatandaşın tenceresi size geçer not vermeyecektir. Oysa halkımız yaşam koşullarını hiçbir mali tablonun göstergelerine ihtiyaç duymadan önümüze koymaktadır. Aileler geçim derdinden intihar ediyor, babalar “Çocuğum aç!” diye kendini yakıyor ve iktidar hâlâ yoksuldan alıp zengine veren düzenlemeler yapıyor. “Çocuğum aç.” diyerek kendini yakan baba bir hafta önce mi öldü arkadaşlar? Hayır, o baba Kızılay üzerinden vergiler kaçırılırken öldü, Ahlat’ta 50 milyon liraya saray yapılırken öldü, Okluk Koyu’na 300 odalı saray yapılırken öldü. Oyunlarla borcu saklasanız ne olur; o baba her işçiye, çiftçiye, esnafa icra gittiğinde defalarca öldü.

Bu konu başlamadan önce birtakım teknik konular konuşuldu, teknik tartışmalar oldu. Ne olursa olsun gerçek şudur: Ekonomimiz üreterek kazanamıyor, ancak finansal araçlar yani borçlanma devreye sokuluyor, Varlık Fonu da buna göre düzenleniyor. “Borçlanmayı nasıl arttırırız?” diye kafa yoruyor iktidar.

Son söz: Gelecek nesle varlık değil, yokluk bırakmaya ant içmiş bir iktidar var karşımızda.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, değerli arkadaşlar, 3’üncü maddeye yönelik bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2596) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesiyle değiştirilen 5411 sayılı Kanunun 49’uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan “bunlara ait” ibarelerinin “bunların sahip olduğu” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Aydemir

Uğur Aydemir

Erzurum

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır)- Başkan, sorular sorduk Mustafa Bey’e.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kabul edilen önerge doğrultusunda 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4- 5411 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla” ibaresi “, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi, Türkiye, Varlık Fonu veya bunlara ait fonlarla” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, 4’üncü maddeye yönelik Sayın Garo Paylan ve bazı arkadaşlarımızın soruları vardı. Onlarla ilgili açıklama yapmak üzere buyurun Sayın Savaş.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, biz biraz önce 3’üncü maddede bununla birlikte değerlendirilen 4’üncü maddeyi açıkladık ancak bizim açıklamalarımız tatmin etmediği için, hem Sayın BDDK Başkanımızın hem de Sayın Bakan Yardımcımızın açıklamaları tatmin etmediği için bizim açıklamalarımızın yetersiz olduğu ifade ediliyor. Biz risk grubunun ne anlama geldiğini, risk grubu içerisinde Varlık Fonu’nun bulunmasından dolayı, o maddenin bulunmasından dolayı ve onun içerisindeki kuruluşların da aynı risk grubu içerisinde değerlendirilmesinden dolayı, kredi kullandırmalarında bir sıkıntı yaşandığından dolayı böyle bir teknik düzenlemenin yapıldığını ifade ettik. Ayrıca, Varlık Fonu’nun da nasıl Hazine Müsteşarlığı, Özelleştirme İdaresi, Toplu Konut gibi değerlendirilip bunun 4’üncü madde içerisinde de Varlık Fonu’na dâhil edilmesini ve bu sınırlamalara tabi olmayacağı anlamına geleceğini ifade ettik ama maalesef bizim bu açıklamalarımızdan tatmin olunmuyor ve Varlık Fonu’nun önümüzdeki dönemde, ileriki dönemlerde Halk Bankasından, Ziraat Bankasından, kendi kuruluşlarından kredi kullanabileceği, bunun da risk yaratacağı ifade ediliyor yani tamamen bir niyet okuma.

Bakın, şu anda 4’üncü maddede Özelleştirme İdaresi var. Aynısını... Tahvil üreterek, ihraç ederek bankalar, TOKİ, yine aynı şekilde tahvil ihraç ederek...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Özelleştirme İdaresi ve tüm Türkiye’deki şantiyeleri ayrı ayrı dikkate alır.” demiyor Sayın Savaş, “Varlık Fonu ve bütün fonlar ayrı ayrı dikkate alınır.” diyor. Biz açıklamalarınıza bir şey demiyoruz, yukarıdaki tanımla değiştiriyorsunuz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ama bakın Sayın Kuşoğlu, siz Sayın Paylan, Sayın Hamzaçebi gibi değerlendirmeler yaptınız, değerlendirmelere saygı duyuyorsunuz ama burada yani ileriye dönük olarak oluşabilecek risklerden hareket ederek “Bu riskler oluşur.” deyip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Savaş, açıklamalarınız doğru ama burada getirilen şu: “Hazine Müsteşarlığı ve bağlı ortaklıklar, Hazine Müsteşarlığına bağlı kurumlar, kuruluşlar ayrı ayrı dikkate alınır.” demiyordu mevcut düzenlemede. Siz diyorsunuz ki: “Türkiye Varlık Fonu’nu getirdikten sonra diğerleri tamam.” Sadece “Türkiye Varlık Fonu” deseniz anlayacağız ama Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi -Türkiye Varlık Fonu- ve bunlara bağlı diğer fonlar, yüzlerce fon, bir değil; Hazine Müsteşarlığı değil, yüzlerce müsteşarlık ve ortağı olduğu kuruluş ve TOKİ ve “Ne kadar inşaat yapıyorsa onlar ayrı ayrı değerlendirilir.” diyorsunuz buradaki tanımla. Bu olmaz, bizim itirazımız bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Savaş, çok net sorduğumu düşünüyorum. Yani bankacılık risk yönetimi işidir ve riskleri de...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Riski ölçemezsen yönetemezsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim babam da öyle söylerdi yani şöyle derdi: “Dükkâna bir adam gelmişti, bütün malları istemişti, babam da dedi ki ‘Ya o mallar satıldı, kusura bakmayın, size şu kadarını veririm.’” Babama sordum: “Niye hepsini vermedin?” “Oğlum, o 1 kişi batarsa ben de batarım ama ben bunu 10 ayrı kişiye satarım, 1 kişi batarsa da dükkânım batmaz.” derdi yani riski parçalamaktır bu.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yumurtaları ayrı sepete koymak gibi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayrı sepetlere koymaktır, doğru söylüyorsunuz.

Bankacılıkta BDDK niye bu regülasyonları getirmiş? Çünkü bir şirket batarsa o şirket bankayı batırmasın diye, likitide krizine sokmasın diye. Şimdi, biz bu limitleri kaldırıyoruz Fon için. Ya, bu Fon öyle yapar, böyle yapar, 5 tane alt fon kurar, bunların hepsini parçalar bu yasayla. Şimdi burada ne olacak arkadaşlar? Ama hepsi, bütün yumurtalar aynı Fon’a akıyor, o da Fon’un da karar vericisi risk alacak yani yönetim kurulu o veya bu, risk alacak. Risk aldığı zaman da yanlış bir risk alırsa, diyelim ki Ziraat Bankasının da çok önemli bir öz kaynağını kullandıysa Ziraat Bankasını da Halk Bankasını da sıkıntıya sokabilir diyoruz. Bakın arkadaşlar, “Buna cevaz verelim mi, veremeyelim mi?” sorusudur bu. Yani Ziraat Bankası -açıkça söyleyeyim bakın- çiftçiye mi destek versin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vermiyor mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle, bu kadar açık.

Halk Bankası esnafa mı destek versin yoksa Kanal İstanbul için veya X proje için Varlık Fonu’na tahvil çıkarıp verirse oraya sınırsız para mı versin?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vermiyor mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Budur soru olan. Biz bunu regüle edecek miyiz, etmeyecek miyiz? Biz diyoruz ki eğer buna cevaz verirsiniz “Biz buna cevaz veriyoruz.” demiş olacaksınız yani “Ziraat Bankasının çok önemli kaynaklarının Varlık Fonu’na aktarılmasına cevaz veriyoruz.” demiş olacaksınız. Bu da üstelik bir risk yaratır, tarihe not düşülsün, büyük bir vebal altında olursunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim.

Sayın BDDK Başkanımıza söz vereceğim.

Buyurun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Sayın Vekilim, buradaki düzenleme... Ben tekrar ediyorum, Hazine Müsteşarlığı neyse, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı neyse, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı neyse Varlık Fonunu da biz öyle görüyoruz ve burayı da devletin bir kurumu olarak görüyoruz. Devletin diğer kurumlarına nasıl güveniyorsak, nasıl inanıyorsak buraya da güveniyoruz, inanıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar risk almıyorlar.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Ama şöyle bir şey: O zaman, sizin mantığınızda herhâlde Hazine Müsteşarlığını, Özelleştirme İdaresi Başkanlığını, onları da oradan kaldırmak lazım, onların da borçlanmasını engellemek lazım o zaman.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ya, ne alakası var? Onlar hazinedir.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Yani bir de bu borçlanma konusunda şu var: Buraya borç verenler de sınırsız borç vermiyor, herhâlde onlar da bütün paralarını oraya borç verecek değiller.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama onlar risk alacak. Bakın, Varlık Fonu risk alacak Sayın Başkanım, risk alacak. Niye bunu değerlendirmiyorsunuz? Beko, Arçelik gibi risk alacak.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Takdir Komisyonundur. Biz burada bunların hepsini aynı kategoride görüyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz risk görmüyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu, buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, bu teklifi yapan arkadaşların ve teknik ekibin bütün samimiyetine inanarak gelin şöyle bir şey yapalım: Bu metni onların ifade ettiği şekilde düzenleyelim, anlaşılır bir şekilde.

Sayın BDDK Başkanının, Sayın Bakan Yardımcısının ve Sayın Milletvekilimizin teklif ettiği... Onlar ne anlıyorsa, lafzı olarak, o şekilde gelin düzenleyelim bunu yani yarım saatimizi alır. Bu, Allah'ın ayeti değil.

Bakın, bundan sabahtan beri hepimiz aslında AK PARTİ ve MHP'nin de milletvekilleri, değerli arkadaşlarımız aynı... Yani maksatla da farklı şeyler anlıyoruz. Kendilerinin ifadesini hepimizin anlayacağı bir dille buraya dercedelim. Lütfen... Bunu yapalım, bunu bari yapalım ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim, Sayın Başkan.

Şimdi değerli arkadaşlar, yani şu kısa 27'nci Dönem içerisinde burada çok fazla kanun teklifi görüştük ve burada ölümüne direnilen bazı maddeler oldu ve sonra ne oldu? Geri çekildi, işte, baca gazı filtresi. Şimdi, bu, değerli konut vergisi tartışılıyor. Burada yedi saat 2-3 maddeyi görüştük bu KHK'lerle ilgili. Ne oldu? Genel Kurulda bunlar çekildi. Şimdi, benim anlayamadığım şey... Yani muhalefet olarak bir şeyler söylüyoruz ve sanki tamamen burada söylenenler çok yanlışmış gibi ve karşımızda arkadaşlar ölümüne bir savunma içerisinde. Neden burada uzlaşmıyoruz arkadaşlar biz? Neden burada bir düzenleme... Ya, bir kelimenin değiştirilmesi bu kadar mı zor? Bu kadar mı ağır emir aldınız siz buraya gelirken ya? Ya, lütfen yani yeter.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Cümmeniz çok ağır. Ya, cümmeniz çok ağır. Siz bir vekilsiniz. Siz talimat alıyor musunuz bir yasa teklifinde?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ağır. Geri almıyorum cümlemi. Cümlemi geri almıyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ama doğru değil ya!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Lütfen, burası teknik bir komisyonsa bu kadar ölümüne savunulmaz, bazı şeyler ölümüne savunulmaz, teknik konuşulur ve uzlaşılır.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sabahtan beri konuşuyorsunuz ama böyle bir cümle söylemeniz çok ayıp ya!

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Benim burada teknik komisyondan anladığım budur arkadaşım, budur.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, uzlaşmadığı takdirde sizin cümlenize göre gitmediği zaman emir mi telakki ediyorsunuz?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Eğer burası bir teknik komisyonsa benim anladığım budur.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siz ekonomist değilsiniz bir kere.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Değilse bundan sonra daha siyasi konuşalım, daha farklı konuşalım. Lütfen.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

4'üncü maddeyle ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2596) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan “bunlara ait” ibaresinin “bunların sahip olduğu” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Aydemir

Uğur Aydemir

Erzurum

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 6, 7, 8 ve 9'uncu maddeler birbirleriyle bağlantılı olan maddeler. Bu 4 maddenin birlikte görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum:

MADDE 6- 5411 sayılı Kanuna 66 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 66/A maddesi eklenmiştir.

“Bankalarca hazırlanacak önlem planı

MADDE 66/A- Kurulca sistemik önemli olarak belirlenen bankalar, Kanun ve Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelerde yer alan koruyucu hükümlere uyumsuzluk nedeniyle veya sair suretle mali bünyelerinde bozulma yaratacak hâllerden herhangi birinin görülmesi veya görülme ihtimalinin ortaya çıkması halinde alınacak tedbirlerin önceden belirlenmesi maksadıyla, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde önlem planı hazırlamak ve Kuruma göndermekle yükümlüdür.

Bu bankalar, konsolide veya konsolide olmayan bazda yaptıkları değerlendirmeler sonucunda, mali bünyelerinde bozulma yaratacak hâllerden herhangi birinin gerçekleşmesi veya gerçekleşme ihtimalinin ortaya çıkması durumlarında, önlem planında yer alan konsolide veya konsolide olmayan bazda uygulanacak tedbirleri almak ve ivedilikle Kuruma bilgi vermekle yükümlüdür.

Kurumca konsolide veya konsolide olmayan bazda yapılan denetimler sonucunda mali bünyede bozulma meydana getirecek hâllerin gerçekleştiğinin veya gerçekleşme ihtimalinin tespit edilmesi halinde Kurum bankadan önlem planında yer alan tedbirlerden birini veya birkaçını almasını isteyebilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.”

MADDE 7- 5411 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“h) 66/A maddesi kapsamında önlem planında öngörülen tedbirleri derhal almaması, alınan tedbirlere rağmen sorunların giderilememesi veya tedbirlerin alınması durumunda dahi sonuç alınmayacağının belirlenmesi,”

MADDE 8- 5411 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “(a), (b), (c) ve (d)” ibaresi “(a), (b), (c), (d) ve (h)” şeklinde ve aynı fıkra da yer alan “plân” ibaresi “program” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 5411 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “(a), (b), (c) ve (d)” ibaresi “(a), (b), (c), (d) ve (h)” şeklinde, (b) bendinde yer alan (g) bendi ile ilgili olarak” ibaresi “veya” şeklinde, “plân” ibaresi “program” şeklinde ve “plânın” ibaresi “programın” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Savaş, buyurun lütfen, maddelerle ilgili görüşlerinizi alalım.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, tamamen bu 66/A maddesi uluslararası düzenlemelere uyum çerçevesinde yapılan bir düzenleme. Bankaların normal, sağlıklı bir yapıdayken işlerini yürütürken ileride oluşabilecek risklere karşı hazırlıklı olmasını sağlayacak planları hazırlaması. Bir de bu denetimin parçası hâline gelmesi bu planların. Dünya ülkelerine baktığımızda Amerika’da, Arjantin’de, Avustralya’da, Kanada, Brezilya, Almanya, birçok ülkede uluslararası düzenlemelerde bunlar mevcut. Bir bankanın kendi içerisinde bir öz disiplini sağlaması amacı güdüyor. Ayrıca, tabii, sistemik önemli olarak belirlenen bankaları da bir yönetmelik çerçevesinde kurul belirleyecek. Baktığımız zaman sistemik önemi haiz şu anda ülkemizde 8 tane banka bulunmakta. Bunlar özellikle kamu bankaları, İş Bankası, Akbank, Garanti, Yapı Kredi, Finans sistemik önemi haiz...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sistemik önemi haiz...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç banka?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yani aktif 8 banka bulunmakta. Bunlar baktığımız zaman İş Bankası, Akbank, Garanti, Yapı Kredi ve Finans.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 8 banka mı giriyor kapsama?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, 8 banka giriyor. Tüm sektördeki 50’ye yakın banka değil, 8 banka sadece. Bunlar aktif büyüklüğü açısından baktığımızda önemli bir büyüklüğe sahip. Bu bankalarda sadece bu planlar yapılacak ve normal bilançoları sağlıklı bir yapıdayken şu anda planlama yapacaklar ve murakıplar denetime gittiğinde bankaya bu planların yapılıp yapılmadığını yerinde denetleyecek.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, diğer bankalar?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Diğer bankalar bunları yapmayacak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Peki, onlar iyi durumda mı oluyor o zaman, nasıl?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hepsini iyi kabul ediyoruz, kötü duruma geldiğinde vasiyetini açıklayacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Planlama nedir yani?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, bu Basel’deki durum nedir? Basel kuralları çerçevesinde nedir?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Efendim, 2011 yılında kasım ayında Fransa’da yapılan G20 toplantısında alınan karara istinaden sistemik önemi haiz bankaların önlem planı hazırlaması yönünde bir tavsiye kararı oluşturuluyor ve diğer birçok Avrupa ülkesinde de bu önlem planı şu anda hazırlanmakta ve uygulanmakta. Ülkemizde de bunun önlem planlarının hazırlanması ve devreye girmesiyle ilgili bir mevzuat düzenlemesi. Tamamen uluslararası...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, AB müktesebatı direktifinden söz etmişsiniz. Onu vereceklerdi, vermediler. Bu hangi Avrupa ülkelerinde bu önlemler alındı, onu da verirsiniz not olarak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bu AB direktifini lütfen dağıtalım.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, onu verelim. Amerika, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Fransa...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama bir alalım yani not olarak.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Tamam, olur Sayın Hamzaçebi.

Şu anda uygulama henüz başlamamakla birlikte, taslak düzenleme yayımlanmıştır. Burada da Suudi Arabistan ve Hindistan’da da taslak çalışma var yani diğer saydığım ülkelerde tamamen bu önlem planı şu anda uygulanmakta.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Harika ülkeler saydınız.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, tamamen G-20 ülkeleri...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Karabıyık, buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ben şunu söyleyecektim: Bu madde bu hâliyle objektif değil bana göre yani gerçekten farklı zamanlarda farklı değerlendirmelere yol açabilir. Oradaki o 66’ncı maddeden sonra eklenen madde (66/A)’da “Kurulca sistemik önemli olarak belirlenen bankalar...” ifadesini daha açık olarak belirtmek lazım. O 8 banka olduğunu nasıl anlayacağız? Yani benim çekincem, objektif olmaması ve farklı zamanlarda farklı değerlendirmelere yol açabileceği. Orayı değiştirmek lazım, ifade kötü.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Karabıyık’ın ifadesinden şunu sorayım: “Sistemik önemi haiz”in bir tanımı var mıdır?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – BDDK’de bir yönetmeliği var, her yıl da bu yönetmelikte sistemik önemi haiz bankalar belirleniyor.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Burada açık yazılsa olmaz mı?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Belli kriterleri var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Savaş, şimdi “Bu bankalar bir planlama yapacaklar.” dediniz. Bu planlamalarla ilgili kriterler de belli. Diyelim ki yaptılar, bir stres testiyle beraber mi bu yapılıyor? Yani şunu demek istiyorum: Her şey, biliyorsunuz, finansal piyasalarda öyledir; güllük gülistanlıkken, rüzgar arkanızdan estiği zaman her şey pozitif gibi çıkar. Mesela, düşünün ki şu anda bankalara krediler hep “roll” ediliyor yani bir şekilde bu şekilde talimat veriliyor veya öyle isteniyor. Bu batık kredi oranları yüzde 5-6 gibi gösteriliyor ama ikincil kredilerle beraber bunların yüzde 15’e kadar yükseldiğine dair pek çok şey duyuyoruz. Şimdi, hangi şeye göre yapılıyor bu? Hani, şu andaki yüzde 5’lik batık kredi oranısına göre mi bu stres testi yapılıyor, yoksa ikincil krediler de katılarak bir stres testiyle mi yapılıyor? Yani küresel bir kriz var, içeride de bunun yansımaları var ve “Bir stres sonucu bu banka batar mı, çıkar mı, ayakta kalabilir mi?” diye mi test yapılıyor, yoksa dostlar alışverişte görsün diye bir planlama yapıyorlar “Bizim acil durum planımız şudur, budur.” diye bir plan mı yapılıyor? Nedir, nasıl uygulanıyor? Stres testine mi sokuluyor? Çünkü şundan dolayı soruyorum: Geçen yıl bu stres testlerinin yapıldığı söylendi, bunlar açıklanmadı ama. Yani sonuçların ne olduğuna dair bize çok sınırlı bilgiler geldi, çok geç açıklandı. Bu stres testleriyle bir bağlantısı var mıdır bu 8...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yok, stres testinden farklı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, nedir, Ne uygulanıyor? Yani bu bankaların sağlam olup olmadığına... Çünkü “too big to fail” dediğimiz yani batamayacak kadar büyük bankalara nasıl bir planlama öneriyorsunuz, nasıl bir şartla sağlıklarının yerinde olup olmadığını test ediyorsunuz diye bir soru soruyorum size.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benim bir sorum yok, ben sadece bir katkı yapmak istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, bu konu 2007 Ağustos krizinden sonra 2007, 2008, 2009 yıllarında Basel’da, Finansal İstikrar board’ında ve Bankacılık Düzenleme Komitesinde çok tartışıldı. Bu fikrin babası, o dönemin İngiltere Merkez Bankası Başkanı Mervyn King. Yani “bankanın vasiyeti...” Bu, şu demek -yani şu anda banka ölüyor, hasta vesaire durumu söz konusu değil, bankalar son derece sağlıklı- diyor ki: Bankanın içini en iyi, bankayı yönetenler bilirler. Dolayısıyla onlar sağlıklı durumlarında da eğer ileride -altı ay sonra, bir sene sonra, iki sene sonra, beş sene sonra, her neyse-başımıza bir iş gelirse bankanın küçülmesi veyahut da varlıklarının satılarak yükümlülerden karşılamak gerekirse şu varlıklardan satışa başlayın, şunları öncelikle satın, bunları şöyle yapın, bunları böyle yapın. Dolayısıyla bankanın içini en iyi banka kendi bilir. Şu anda bankanın hiçbir problemi olmayabilir, dolayısıyla buna rağmen banka yine de bir düzenleme yapar, bunu BDDK’ye verir. Durumunda bir değişiklik yoksa iki sene bu devam eder. İki sene sonra değişti, vasiyetini tekrar değiştirir. O noktaya geldiğinde, diyelim ki işler kötü gidiyor, BDDK oraya murakıp gönderdi, murakıplar “Artık bunların varlıkları yükümlülüklerini karşılamaz hâle geldi, dolayısıyla birtakım tedbirlerin alınması gerekiyor.” dediğinde açacaklar, bankanın o günkü yönetimi bu şartlar altında nereden başlanması gerektiğini kendisi söylemiş “Bankanın içi böyledir. Ben şu sektörde güçlüyüm, teminatların sağlam, buraları satma, varlıklarım güçlü ama şuralarda şeyim, oralardan başla.” diye böyle bir düzenleme bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani uygun mu diyorsunuz siz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bence uygun, evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bunun da Avrupa Birliği direktifleri doğrultusunda düzenlendiği yazılı. Teklifin 1’inci maddesiyle ilgili olarak konuşurken yine bir AB direktifinden söz edilmişti, şimdi önümüze geldi bu direktif, teklifin 1 ve 11’inci maddeleriyle ilgili bu direktif. 11’inci maddede Bankacılık Kanunu’na (76/A) maddesi ekleniyor. (76/A) maddesi -ifade zafiyetini bir kenara bırakıyorum- çeşitli fiilleri saydıktan sonra “Bu madde kapsamına hangi fiillerin veya işlemlerin gireceği BDDK tarafından tespit olunur.” diyor. Problem zaten BDDK’ye verilen bu yetkideydi. Hiç AB direktifi böyle bir şey söylemiyor. İlgili ülkelerin bankacılık otoriteleri...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – O maddeyi konuşmuyoruz yalnız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye Sayın Başkanım, oraya geleceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ha, oraya gelecek misin? Tamam o zaman.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, rica ederim...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu, onu kapsamıyor. Burada tek tek bütün fiiller sayılmış. Keşke siz de... (76/A) maddesinde bunları özetlemeye çalışmışsınız ama ola ki eksik bıraktık diye BDDK'ye yetki verici bir düzenleme yapmışsınız. Doğrusu, BDDK'ye o yetkiyi vermemek, bu fiilleri olduğu gibi oraya monte etmek.

Şimdi, bu maddeyle ilgili olarak da aynı şeyi söylediniz, AB direktifi var mı yok mu söylemediniz ama “Diğer ülkelerde bu uygulama var.” dediniz; bilemiyorum, geldiğinde daha iyi değerlendiririz. Ancak ben şöyle bir endişe taşıyorum burada: 8 tane bankayı sistemik önemli olarak belirliyorsunuz. Bu ifadede sanki “sistemik olarak önemli olduğu belirlenen bankalar” deseniz daha iyi olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, bu bankalarla ilgili olarak onlardan önlem planı alacaksınız, işler kötüye giderse o bankaya “Önlem al.” diye yazılı tebligatta bulunacaksınız. Bu yazıyı o bankaya yazdığınız anda o banka batır arkadaşlar, o banka batır. Mevcut Bankacılık Kanunu bankaların bünyesinin zayıflaması, öz sermayesinin kaybedilmesi, kredilerinin donması, mevduat kredi oranının bozulması, sermaye yeterlilik rasyosunun son derece kötü seviyelere inmesi karşısında önlem alma konusunda BDDK'ye yetki veriyor. Türkiye'nin en önemli 8 bankasından 1'ine yazı yazacaksınız. Bilemiyorum, ben ikna olmuş değilim. Öbür bankalar çok daha kötü durumdaysa onlara bir yazı yazmıyor musunuz? Onlarla ilgili “Hiç böyle bir önlem almana gerek yok kardeşim.” mi diyorsunuz? Bankacılık Kanunu'nun 66'ncı maddesi o yetkiyi veriyor zaten; sermaye koy, karşılıklarını artır, ihtiyatlarını çoğalt; bu yetkiyi veriyor.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – O duruma düştükten sonra yapıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim ama niye 8 bankayla sınırlı? Niye sistemin bütün bankalarını kapsamıyor?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 8 banka sisteminin yüzde 90'ını kapsıyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hepsini niye kapsamıyor?

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Hepsini de kapsayabilir, yapılabilir ama...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ama niye ayırıyorsunuz bankaları? Bütün bankalar için geçerli olsun.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Düzenlemeler genelde böyle. O zaman yönetmeliği değiştirebiliriz, uygun görürsek deriz ki: “Bu 8 değil de 12 banka olabilir.”

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – O zaman ilgili uluslararası mevzuat neyse onu yarın vererseniz daha sağlıklı bir çerçevede değerlendiririz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Savaş, buyurun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Paylan bu önlem paketlerinin ne olacağını, ne gibi önlem alınacağını sordu.

Şimdi, diyelim ki içeride ve dışarıda olağanüstü bir durum oldu, bankanın sermayesinde bir bozulma, azalma oldu; bununla ilgili yol haritası, örnek önlem tedbirlerinde sermaye artırma seçeneklerini bankanın önceden vermesini istiyor. Diyor ki: Bedelli sermaye artırımı mı yapacaksın, ilave ana sermaye ihracı mı yapacaksın, katkı sermaye ihracı mı yapacaksın? Finansal tedbirler ve borç yönetimi kapsamında da temettü iptali var. “Varlıkları elden çıkarma seçeneklerini önceden belirle, önceden o planın içerisine onu koy.” diyor. Sonra, ticari tedbirler olarak “Yeni mevduat yaratılmasını,

likidite anlamında yeni mevduat yaratılması imkânlarını önceden planın içerisine koy.” diyor. “Merkez Bankası kredilerine erişim noktasında bir planlaman olması gerekir.” diyor. “Merkez Bankası açık piyasa işlemleri, zorunlu karşılık gibi, ne gibi planlar olacak, onları baştan belirle.” diyor. Yani biraz önce Sayın Başkanımızın da belirttiği gibi, şu anda yapılmakta olan ve yapılan bu tip planlar, daha çok, krizle karşılaştıktan sonra, sıkıntı yaşandıktan sonra alınacak tedbirlerle ilgili düzenlemeleri içeriyor ama burada öncesinden, daha çok proaktif bir düzenlemeyi içeriyor. “Toptan fonlamaya erişim olan repo işlemleriyle mi bunu sağlayacaksınız?” diyor. “Teminatsız kısa vadeli ihraçlar mı yapacaksınız?” gibi... Bir de “Maliyet tasarrufları yani giderlerinde bir azalma, gelirlerinde artırma gibi, ne gibi tedbirlerin ne gibi planların var, bunları baştan belirle.” diyor.

Ayrıca, sistemik riski haiz 8 bankayla ilgili olarak da -zaten mevcut, şu anda belirleniyor- her yıl o bankaların sayısını belirlemeyi de... Mevcut düzenleyici otorite 8 de yapabilir, 9 da yapabilir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın BDDK Başkanımıza ve size soruyorum: Bu işler şeffaf olamaz, öyle değil mi? Yani bu raporlar, bu planlamalar şeffaf mı olacak? Yani bunları kamu bilecek mi, bizler bilecek miyiz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır. Öyle bir şey olur mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, bilmeyeceğiz.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – BDDK’ye verilmiş planlar olacak yani her banka “Benim başıma böyle bir şey gelirse, öz kaynaklarımı tutturamazsam bunlar için şimdiden şöyle bir plan sunuyorum, ben bunu yapacağım.” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

BDDK’nin gizlilik ilkeleri çerçevesinde olacak değil mi? Yani bunlar sizin bilginiz dâhilinde olacak.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Evet, bizim bilgimiz dâhilinde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hiçbir şekilde de orada bir...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Açıklamayacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O sırrı saklama yükümlülüğünüz var.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sızsarsa suç zaten çünkü bankanın güvenilirliği anlamında...

Peki, hangi aşamada... Şunu merak ediyorum: Diyelim ki –Allah korusun- sistemik bir risk durumuyla karşı karşıya kaldık. Mustafa Bey’in saydığı aşamaların hangisinde, bankaya para yatıran mudilerin veya diğerlerinin bu bilgiyi haiz olması gereği olacak? Yoksa hiçbir aşamada olmayacak mı? Yani bankanın zora girdiğini görüyorsunuz, banka hastalandı, öz sermayesini yemeye başladı; hangi aşamada mudilerin bilgi edinme hakkı olacak? Ta ki siz bankaya el koyuncaya kadar mı, banka batıncaya...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – 67-68’de onlar düzenleniyor zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama onu merak ediyorum, bilmek istiyorum bu açıdan. Çünkü bu planları bir vasiyet olarak -Durmuş Bey öyle açıkladı- koyuyor ortaya. Hastalığın belli aşamaları vardır; hastalık ölüme kadar da götürebilir, hastalık düzelmeyebilir de.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, soru anlaşıldı efendim.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – İşte, 67-68’de var Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, onları öğrenelim, hangi aşamada kamuoyu bilgi edinecek?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Onu anlatın.

Buyurun Başkanım.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Biliyorsunuz, 68’inci madde var, bundan sonra 67-68 geliyor, ondan sonra 69, 70, 71’de fona devir süreçleri başlıyor. Zaten dediğiniz konular oraya gittikten sonra gündeme geliyor. İşte o zaman da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fona devirden sonra...

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – O zaman tabii TMSF devreye giriyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hasta öldükten sonra yani.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – TMSF orada devreye giriyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hasta ölmeden bilgi yok yani.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Ama bilgi şu anda var. Nasıl var? TMSF’ye devredilecekse bir banka veyahut da şu anda bir bankanın öyle bir durumunda ne kadar bir mevduat ödeyeceği belli zaten. Şu anda gizli saklı bir şey değil bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil, onu biliyoruz yani.

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – 150 bin liraya kadar garanti var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam yani ölünceye kadar bilgi yok, öyle anladım ben.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yarın sabah saat 10.30’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.25

